

Shakespeare W.
Regole

13400

WILLIAM SHAKESPEARE

Cota 19480

PARTEA I

66

DIN

REGELE HENRIC IV.

DRAMĂ ISTORICĂ IN 5 AÇTE

TRADUCERE DE

133661

IOAN C. JINGA

COLECȚIA „SELECTA” Nr. 2

6143511



EDITURA „SELECTA” CÂMPULUNG-MUSCEL

STR. LT. ALEX. G. RĂDULESCU, 15

1956

1961

Toate drepturile rezervate.

S'a tipărit 50 exemplare pe hârtie velină bine legate în pânză și se găsește numai la editura „Selecta“, Câmpulung cu 110 lei volumul.

19480

Carte - recenzii
Revista Propaganda Literara



REGELE HENRIC IV

DRAMĂ IN 5 ACTE

DE

William Shakespeare

5704.



EDITURA „SELECTA“ CÂMPULUNG-MUSCEL

PREȚUL LEI 40,—

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITATII
BUCURESTI
19480
C154719

Rc140/06

B.C.U. Bucuresti



C154719

19.480

"Regina Maria"

Donația D^{nei} A. Băiculescu

11/8/1932



DOMNULUI

DUMITRU BACIU,

UNUL DIN DISTINȘII MEI PROFESORI INCHIN
ACEASTĂ TĂLMĂCIRE, IN SEMN DE STIMĂ
ȘI RECUNOȘTIȚĂ.

TRĂDUCĂTORUL.

PREFAȚA

A încerca să traduci pe Shakespeare astăzi, când au trecut secole dela moartea lui și când limba pe care a întrebuițat-o el a suferit un lung șir de transformări, nu este, într'adevăr, un lucru tocmai ușor.

Limba noastră așa de grea nu numai pentru străini, dar chiar și pentru noi, este foarte dificilă pentru a se acomoda cu unele întorsături de fraze englezești. Dar nu numai noi suferim aceasta, ci și Germanii și Francezii. Georges Duval spune în prefața sa: ...„cât este de aspru spiritul latin față de unele imagini și glume ale limbei engleze...”

Greoaia expresie a frazei shakespeareiene — greoaie în toate limbile — mă face să mă îndoiesc că traducerea mea va fi bine primită de cititori, afară de acei câțiva literați cari știu ce însemnează a traduce pe Shakespeare.

Dacă n'aș fi studiat mai de aproape traducerile altor buni traducători — Romeo și Julieta, Othello etc. — cu siguranță că „Henric IV” n'ar fi văzut lumina zilei. Dacă și traducerile, cari au trecut prin înțelepciunea unor adevărați maeștrii, cuprind fraze sacadate și greu de pronunțat și redactate sub forma de a nu altera de fel ideia adevărată a ilustrului dramaturg, atunci și traducerea de față s'ar putea strecura pe sub ochii Domnilor critici, nu cu indulgență, dar cu o cunoștință de cauză mai aprofundată.

Pentru ca traducerea mea să fie cât mai bună și cât mai aproape de ideea creierului procreator, am confruntat lucrările altor buni traducători. Mi-am dat seama că pentru a traduce pe Shakespeare e nevoie de ajutoare, de baze serioase și pentru aceasta m'am folosit de traducerea franțuzească a lui Georges Duval, de cea germană a lui Theodor Mügge și de minunata versiune a lui August Wilhelm von Schlegel recunoscută ca cea mai bună din câte s'a făcut până acum în vre-o limbă.

Henric IV, a cărei reconstituire este egalată cu *Macbeth*, este considerată ca una din cele mai profunde opere ale lui Shakespeare. Dece nu s'a tradus până acum? Pentru că ar fi greu să fie jucată, nefiind bine înțeleasă. Actul I, în special, plin de fraze cu idei încâlcite, au descurajat, desigur, pe mulți traducători. Și Drama și Tragedia ca și Comedia lui Shakespeare aleargă dela o scenă la alta, amestecându-se, combinându-se și formând un „tot genial” mai presus de creierul nostru.

Așa este „Henric IV” pe care vi-l prezint acum.

I. C. J.

Octombrie—Noembrie 1926

PERSONAGIILE

Regele Henric IV.

Henric, prințul de Galles,
John, prințul de Lancastre, } fii regelui.

Contele de Westmoreland,
Sir Walter Blunt, } amicii regelui.

Thomas Percy, conte de Worcester.

Henric Percy, conte de Northumberland.

Henric Percy, supranumit Hotspur, fiul acestuia.

Edmond Mortimer, conte de March.

Scroop, arhiepiscopul din York.

Archibald, conte de Douglas.

Owen Glendower.

Sir Richard Vernon.

Sir John Falstaff.

Poins.

Gadshill.

Peto.

Bardolph.

Lady Percy, soția lui Hotspur și sora lui Mortimer.

Lady Mortimer, fiica lui Glendower și soția lui
Mortimer.

Doamna Quickly, stăpâna unui han din East-Cheap.

Lorzi, ofițeri, un Sheriff, un pivnicer, un Șambelan,
feciori, doi căruțași, voiajori, oameni de serviciu, es-
corta și alții.

(Scena se petrece în Anglia).

ACTUL I

SCENA I

Londra. O cameră în palatul regelui.

(Intră Regele Henric, Westmoreland, Sir Walter Blunt și alții).

Regele

Așa cum suntem sdruncinați și împovărați de griji, să răsuflăm puțin în liniștea aceasta înspăimântătoare și să respirăm în vederea marilor țipete de război ce au să înceapă acum pe țărmurile îndepărtate. Insetata Erinnye¹⁾ nu-și va mai mânji buzele cu sângele copiilor acestei țări; războiul nu va mai scobi tranșee în câmpiile Angliei și nu se va mai călca florile cu potcoavele cailor inamici. Oamenii cu privirile amenințătoare, —la fel ca și meteorii unui cer turburat, toți de același fel, formați din aceeași substanță— cari se ciocneau odinioară în bătălii lăuntrice, în isbirea unui măcel civil, acum, adunați în aceleași rânduri, vor urma același drum; nu vor mai merge prieten contra prieten, rudă contra rudă, aliați contra aliați. Paloșul războiului va înceta de a mai răni pe po-

1) Erinnye era una din zeițele pe cari Romanii le numeau Furies, Ficele pământului, cari trăiau în fundul Infernului și a căror misiune era de a pedepsi crimele oamenilor. Ele sunt reprezentate cu părul încolăcit cu șerpi, ținând într'o mână o torță arzândă și în cealaltă un pumnal.

sesorul său ca un cuțit rău așezat în teacă. Deaceia, amicii mei, (voi sunteți acum soldați înrolați pentru a lupta sub crucea divină) vom conduce până la îndepărtatul mormânt al lui Cristos, regimentele engleze ale căror brațe au fost scoase din matricea mamelor lor, pentru a goni pe păgânii din câmpiile sfințite, pe unde călcau odinioară picioarele divine ale aceluia care, acum paisprezece secole, a fost pironit pe crucea dureroasă pentru scăparea noastră. Proiectul nostru datează de douăsprezece luni și este inutil, cred, să mai adaog că-l vom îndeplini. Dar nu pentru acest discurs v'am adunat aci, ci pentru a-mi face cunoscut, scumpe vere Westmoreland, ceiace a hotărât ieri seară consiliul nostru privitor la expediția ce ne este așa de scumpă.

Westmoreland

Seniore, s'a discutat în mod călduros graba Voastră și numeroase păreri se schimbaseră, când, tocmai atunci, a venit un curier din Țara Galilor însărcinat cu știri grave. Cea mai rea este aceia că nobilul Mortimer, debarcând cu niște oameni în Herefordshire, pentru a se lupta cu îndrăznețul și sălbatecul Glendower, a fost luat prizonier, de mâinile grosolane ale Galilor și că o mie din oamenii săi au fost măcelăriți. Pe cadavrele lor, Galii au exersat atâtea violențe, mutilări așa de brutale și așa de rușinoase, încât ar fi imposibil să le spui cu de-amănuntul fără să roșești.

Regele

Și știrile despre această luptă ar întârzia expediția noastră în Țara Sfântă?

Westmoreland

Aceste știri, amabile stăpân, sunt agravate de altele venite dela Nord, mai nefavorabile și mai neplăcute încă, ale căror cuprins am să vi le înșir acum: In ziua Crucii, Viteazul Hotspur, ¹⁾ junele Harry Percy și bravul Archibald, scoțianul acela al cărui curaj a fost de mai multe ori pus la încercare se spune că s'ar fi întâlnit la Holmedon, unde ar fi petrecut o oră crudă și sângeroasă, dacă ar trebui să te gândești la puterea artileriei lor. Știrea aceasta a fost adusă de un om care s'a urcat pe cal în momentul cel mai critic, când lupta era mai înverșunată, fără să aștepte rezultatul întâlnirii celor doi inamici.

Regele

Avem aici un prietin scump și harnic, pe Sir Walter Blunt, care abia a descălecat depe calul încă pătat de împrășcături noroiului dela Holmedon până aici. Știrile ce ni le aduce sunt bune și binevenite. Conte de Douglas este învins; zece mii de scoțieni îndrăzneți și douăzeci și doi de cavaleri au fost văzuți de Walter formând în câmpiile din Holmedon o îngrămădire de schelete sângerânde. Hotspur a făcut prizonieri pe Mordake, conte de Fife, fiul cel mai mare al învinsului Douglas; pe conții d'Athole, de Murray, d'Angus și de Mentheith. Nu sunt aceștia prăzi glorioase? D-ta ce zici, vere?

1) Hotspur este o poreclă ce i se dedea lui Henric Percy, fiul lui Henric Percy conte de Northumberland și care în românește s'ar putea traduce cu—Aprigul, acela care împinge lucrurile la exces,—pintenat.

Westmoreland

Intr'adevăr, este o cucerire de care un prinț ar putea să se mândrească.

Regele

Vorbind așa, mă mâhnești și mă faci să comit păcatul invidiei. Da, sunt gelos că lordul Northumberland este tatăl unui fiu așa de însemnat, subiectul tuturor conversațiilor, copăcelul cel mai robust al pădurilor, favoritul norocului și orgoliului său; pe când eu, în admirația gloriei sale, zăresc abuzurile și dezonoarea pângărind fruntea tânărului meu Henric.

Oh! dacă s'ar putea proba că o zână nocturnă a schimbat din leagăn pe copiii noștrii în timp ce dormeau, că ea a numit pe al meu Percy și pe al său Plantagenet! ¹⁾ Aș avea atunci eu pe Henric al său și el ar avea pe al meu! Dar, să nu ne mai gândim la asta. Tu ce spui, vere, de oăbrăznicia acelu tânăr Percy? El pretinde să-și păstreze prizonierii ce i-a făcut și îmi spune că unul singur mi-ar aparține: Mordake, conte de Fife ²⁾.

1) Plantagenets este dinastia care ocupă tronul Angliei dela Henric II până la evenimentul lui Henric VII. În secolul al XIV ei se împărțiră în două tabere rivale (York și Lancastre) și astfel se născu războiul civil din 1455—1485.

2) Percy avea un drept exclusiv asupra prizonierilor săi, afară de ceiace privește pe Contele de Fife. După legile războiului, orice luptător care a făcut un captiv al cărui preț de rescumpărare nu depășa de 10.000 coroane, putea, după placul său, să-l trimeată înapoi sau să-l jefuească. În schimb Percy nu putea să refuze regelui pe contele de Fife care era un prinț de sânge regal fiul ducelui d'Albany și tatăl regelui Robert III și reclamându-l, regele nu făcea decât să uzeze de privilegiile sale. (Nota Georges Duval).

Westmoreland

Unchiul său l-o fi sfătuit ! Acest Worcester nu pierde nici o ocazie de a-ți arăta reaua lui voință, ațâțându-l să-și scuture penele și să-și ridice tânărul său creștet contra demnității Voastre.

Regele

L-am chemat pentru a mă înțelege cu el. Dar iată că am neglijat să mai vorbim de sfintele noastre proiecte pentru Ierusalim.

Vere, Miercurea viitoare vom ține sfat la Windsor. Binevoește și informează de acestea pe lorzi și revino în grabă spre noi ; ceiace am de spus și de făcut, mânia mă împiedică să explic.

Westmoreland

Am înțeles, Suzerane.

(Ies toți).

SCENA II

Londra. O altă cameră în palat.

(Intră *Henric*, prințul de Galles și *Falstaff*).

Falstaff

Ei bine, Hal, ¹⁾ ce oră e, băete ?

Prințul Henric

Ai spiritul așa de greoi după băutura vechiului vin de Xeres că nici nu știi ce faci : Te deschei la haine gemând de umflătură ; dormi pe ori unde, pe bănci

1) Hal, diminutiv dela Henric

după orice masă și uiți să întrebi de ceiace te interesează mai mult să știi.

Ce dracu ai făcut toată ziua? Afară numai dacă orele ar fi niște pahare de Xeres, ¹⁾ minutele niște claponi, orologiile limbi de pezevenghe, cadranele firme de bordeluri și de case suspecte, iar soarele o tânără fetiță frumoasă și înfocată în taftă strălucitoare; altminteri nu văd nici un motiv pentru care ai întreaba de prisos de ceas.

Falstaff

Intr'adevăr, Hal! începi să mă prețuești. Pe noi ceștilalți hoți de buzunare, ne guvernează luna și cele șapte planete și nu Phöbus, *ffumosul cavaler ră-tăcitor.* ²⁾ Să dea Dumnezeu, nostime păcălici, ca atunci când vei fi rege să-ți păstreze grația—pardon—vreau să spun majestatea, căci n'ai nici o grație...

Prințul Henric

Niciuna?

Falstaff

Niciuna, dragul meu! Nici chiar aceia ce trebuie s'o ai pentru a servi la masă binecuvântarea unui ou cu unt. ³⁾

Prințul Henric

Bine, continuă. Spune de-adreptul și pe șleau.

1) Xeres un ținut în Spania (Andaluzia) foarte bogat și fertil, celebru prin vinurile sale.

2) Aluzie la o romanță spaniolă, tradusă în epoca lui Shakespeare sub titlul de: *Oglinda cavalerismului.* (G. Duval).

3) În Anglia *rugăciunea* care se zice înainte de masă se numește și grație. (Nota Georges Duval).

Falstaff

Prin urmare, dulcele meu june, când tu vei fi rege, n'ai să permiți, ca nouă, scudierii ¹⁾ noptii, să fim numiți hoții zilelor frumoase; mai bine să fim vânătorii Dianeii, gentilomii umbrei, favoriții lumii. Va trebui ca lumea să recunoască în noi pe niște oameni ce se guvernează bine, fiindcă suntem guvernați, ca și marea de nobila și curata noastră stăpână luna, sub protecția căreia suntem.

Prințul Henric

Bine spui, și ceiace spui este adevărat. Soarta noastră a cestorlați, copiii luneii, are fluxul și refluxul său ca și marea, supunându-se ca și ea, influenței luneii. Iată-i și proba. O pungă cu aur sustrasă cu curaj într'o seară de Luni este complect golită până Marți de dimineață. Ea se obține zicând: *Stăi!* și se chel-tuește strigând: *Aduceți vin!* Și valurile de vin că-pătate în schimbul pungilor furate scade uneori până la piciorul scărei, iar alteori ajunge până la platforma furcilor de spânzurătoare.

Falstaff

Pe toți sfinții! Tu ai dreptate, cavalerie! Dar stă-pâna tavernei mele nu este o fată plăcută, o dulce creatură?

Prințul Henric

Tot așa de plăcută ca și mierea de Hybla, bătrâne

1) Persoana care însoțea pe un cavaler sau paznicii corpului de gardă.

cavaler lăudăros. Dar nu-i așa că haina de piele de bivol este o haină durabilă? ¹⁾

Falstaff

Ce vrei să spui, răutăciosule? Ce vrei să spui prin sarcasmele și șireteniile tale? Ce dracu am să fac cu haina ta de piele de bivol?

Prințul Henric

Dar eu ce trăsnetul am să fac cu stăpâna tavernei tale?

Falstaff

Ai chemat-o adesea pentru a te socoti cu ea.

Prințul Henric

Te-am chemat eu vreodată pentru ca să-ți plătești partea ta?

Falstaff

Nu. Ce-i drept. Tu plătești totdeauna singur la tavernă.

Prințul Henric

Da, și atâta timp cât am bani. Când nu mai am, mă folosesc de creditul ce mi-l acordă.

Falstaff

Da, dar dacă n'ai fi în mod sigur moștenitorul destinat dinainte la tron, atunci... Dar, ia spune-mi, te

1) Pentru a înțelege sensul frazei trebuie să se știe că agenții de poliție erau odinioară îmbrăcați în haine de piele de bivol.

rog, ștregarule, când vei fi rege vor mai exista spânzurători în Anglia? Și energia va fi maltrată ca și astăzi cu frâna ruginită a acestei vechituri ce se numește lege? Când vei fi rege să nu mai spânzuri pe hoți!

Prințul Henric

Nu. Pe tine te voi însărcina cu aceasta.

Falstaff

Pe mine? Minunat! Zău voi fi un bun judecător.

Prințul Henric

Depe acum începi să judeci rău. Vreau să spun că tu vei fi acela care vei spânzura pe hoți, așa că tu vei deveni un minunat călău.

Falstaff

Bine, Hal, bine. Meseria de călău se potrivește cu firea mea, ca și aceia care consistă în a servi la curte. Asta pot s'o afirm.

Prințul Henric

Pentru a obține o slujbă?

Falstaff

Da, pentru a obține haine. ¹⁾ Călăul trebuie să aibe o garderobă mare. La dracu! Eu sunt tot așa de melancolic ca și un motan bătrân ²⁾ sau ca un urs persecutat.

Prințul Henric

Sau ca un leu bătrân, sau ca o lăută a unui amoretzat.

1) Falstaff spune: Yea, for obtening of suits, whereof the hangman hat no lean wardrobe. Aici este un joc de cuvinte. *Suits* vrea să spună *sarcină* și *haină* și nu se poate traduce.

2) Este un proverb englez care se găsește în colecția lui Ray. (Nota lui G. Duval).

Falstaff

Da, sau ca freamătul unui cimpoi din Lincolnshire.

Prințul Henric

Pentruce nu spui tot așa de melancolic ca un iepure, sau ca o mlaștină din Moor-ditch? ¹⁾

Falstaff

Tu te servești de comparațiile cele mai displăcute, și, zău, ești o secătură fără pereche... dulcele meu june prinț. Hal, te rog, nu mă mai turbura cu aceste nebunii. Zău! Aș vrea ca amândoi, și tu și eu, să ne căutăm un loc unde să ne cumpărăm renumele bun. Un lord bătrân din consiliu m'a dojenit într'o zi, în stradă, din cauza D-tale, Domnule. Eu nu i-am dat atenție. Vorbea el foarte înțelepțește, dar eu nu-l priveam. Și totuși, ți-o repet, vorbea foarte cuminte și în mijlocul străzii.

Prințul Henric

Bine-ai făcut. „*Înțelepciunea spusă pe străzi nimeni să n'o bage în seamă*“ ²⁾.

Falstaff

Un citat vrednic de aforisme! Zău! Tu ai fi capabil să corupi chiar și pe un sfânt! Mi-ai făcut o mare nedreptate, Hal! Dumnezeu să te ierte! Înainte d'a te cunoaște nu știam nimic. În momentul acesta însă,

1) După Stowe, era între Bishopsgate și Cripplegate o groapă numită Moor-ditch care exhala un miros infect.

2) Pasaj din scriptură.



sunt un om care vorbește sincer, care nu valorează mai mult decât un păcătos. Trebuie să-mi schimb viața și vreau să mi-o schimb. Și zău! Să fiu mișel de n'am s'o schimb. Nu vreau să mă blesteme lumea pentru oricare fiu de rege creștin.

Prințul Hanric

De unde vom lua mâine o pungă, Jack?

Falstaff

De unde vei voi, cavalerie. Eu am să iau una și dacă nu voi isbuti să nu-mi mai zici pe nume; să-mi zici mișel și poți să-ți râzi de mine.

Prințul Henric

Văd cum te'ndrești. Ce iute treci dela rugă la furt.
(Intră *Poins* care stă la distanță)

Falstaff

Ei, Hal, asta e vocația mea și nu e nici un păcat pentru un om care lucrează după vocația lui. *Poins*! ne ducem să aflăm dacă *Gadshill* a pus ceva la cale. Oh! dacă oamenii ar fi scăpat prin meritul lor, în ce gaură infernală îl vom vâra pentru a-l încălzi! Acesta e caraghiosul cel mai desăvârșit care ar fi strigat vreodată unui om brav: Stăi!

Prințul Henric

Bună dimineața, Ned.

Poins

Bună dimineața, dragă Hal. Ce spune domnul cu remușcările? Ce zice domnul *John*, conte de *Xeres*

și de Zahăr? Jack, cum dracu de te potrivești la suflet cu dracul? Dar dacă tu ești ca și dracul și el ca și tine!... Tu ți-ai vândut sufletul Vinerea trecută pentru un pahar de Madera și pentru o pulpă de clapon rece.

Prințul Henric

Sir John își ține cuvântul și dracul marfa lui. John a făcut întotdeauna ceiace a spus. Așa că el va da dracului ceiace-i aparține.

Poins

Așa dar, dacă-ți ții cuvântul față de diavol, ești un blestemat!

Prințul Henric

Și tot blestemat va fii și dacă-l va'nșela.

Poins

Așa dar, copii mei, mâine dimineată la ora patru, la Gadshill. Sunt niște pelerini cari pleacă de acolo la Canterbury cu daruri bogate și negustori cari se îndreaptă spre Londra cu pungile doldora de bani. Gadshill este în astă noapte la Rochester. Eu am măști pentru voi toți și voi aveți cai. Am dat ordin ca mâine seară să cinăm la Eastcheap. Avem de dat o lovitură așa de ușoară ca și când ar fi vorba de dormit. Dacă veți voi să veniți, vă voi umple pungile cu coroane de aur, dacă nu vreți să veniți, stați acasă și lăsați-vă să vă spânzure!

Falstaff

Ascultă-mă, Yedward! Dacă nu voi veni acolo și o fi să rămân acasă, să vă spânzure pe toți aceia cari vă veți duce!

Poins

Tu vii, mîncăciosule?

Falstaff

Hal! Tu vii cu mine?

Prințul Henric

Ce, eu să fur? Eu, un hoț? Nu! Eu nu, zău!

Falstaff

N'ai în tine nici onestitate, nici curaj, nici camaraderie. Nu ești născut din sânge regal, ¹⁾ dacă nu îndrăsnești să oprești pe cineva din drum pentru zece șilingi.

Prințul Henric

Haide, fie! Pentru prima dată în viața mea voi fi un descreerat poznaș!

Falstaff

Bravo! Bine-ai spus!

Prințul Henric

Nu! Să ncerce cine-o vrea, eu rămân acasă.

Falstaff

Zău, când vei fi rege mă voi face trădător!

1) Shakespeare joacă asupra cuvîntului (regal) *souverain*: suveran era o monedă ce valora 10 șilingi.

Prințul Henric

Nu-mi pasă.

Poins

Sir John, te rog lasă pe prinț singur cu mine. Eu îi voi da motive așa de bune pentru a-i expune aventura, că la urma urmei tot ne va urma.

Falstaff

Fie. Poți să te arăți pe deplin convingător și poate ca el să aibe o ureche care să profite; cuvintele tele pot să-l întărate și el poate ca, ascultându-le să fie convins că un prinț adevărat, jumătate din distracție, jumătate în glumă poate să devină un hoț falș. Abuzurile nenorocite din aceste timpuri au nevoie să fie încurajate. Adio! Mă veți găsi la Eastcheap.

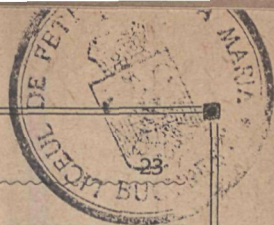
Prințul Henric

Adio, primăvară întârziată! Adio, tu vară de Noembrie!

(Falstaff iese)

Poins

Acum, dulcele meu prinț de miere, te urci pe cal și mâine mergi cu noi. Vreau să joc o farsă pe care n'o pot executa singur. Falstaff, Bardolph, Peto și Gadshill se vor însărcina să despoaie oamenii cari deja sunt spionați de-ai noștrii. Noi nu vom fi acolo, dar când ei vor avea prada și dacă noi amândoi nu le-o vom fura la rândul nostru, să-mi sară capul ăsta depe umeri.



Prințul Henric

Dar cum ne despărțim de ei în momentul plecării?

Poins

Noi vom pleca înainte să u după ei și le vom fixa locul de întâlnire pe care-l vei vrea. Ei, vor îndeplini singuri isprava lor și îndată ce va fi câștigată, noi vom tăbări asupra lor.

Prințul Henric

Da, dar ei ne vor recunoaște după cai, după îmbrăcăminte, după vre-un semn oarecare.

Poins

Aida de! Nu ne vor vedea caii. li voi lega în pădure. Vom schimba măștile după ce le vom fi lăsat pe cele cari va trebui să le avem atunci. Am și niște mantale de ocazie gumate cari ne vor ascunde costumele noastre obișnuite.

Prințul Henric

Mă tem însă că vor fi mai tari decât noi.

Poins

Doi dintre ei îi cunosc eu bine! Sunt mișeii cei mai incorigibili și ar întoarce îndată spatele. Cât despre al treilea, dacă se va bate mai mult decât trebuie, să n'am parte de onoarea ce am de a mai purta arme. Partea picantă a glumei, va fi nenumăratele minciuni ce le va tăia pântecosul nostru pungaș, la cină: cum va fi ținut piept la vre-o douăzeci de nă-

vălitori; ce parade va fi făcut; ce lovituri va fi dat, în ce pericole se va fi avântat. Gluma va fi la culme când va fi venit momentul să-i arătăm că noi știm adevărul.

Prințul Henric

Fie. Voi merge cu tine. Ia-ți tot necesarul și îndreaptă-te mâine seară la Eastcheap, unde vom cina. Adio.

Poins

Adio, milord.

(Poins iese.)

Prințul Henric

Vă cunosc eu pe toți și primesc să mă dedau câțva timp humorului neînfrânat al trândăviei voastre! În asta mă iau după soare. El suportă ca norii să-i ascundă frumusețea față de lume, spre a fi admirat mai mult când, după ce s'a făcut dorit, îi place să străluce din nou și să împrăștie hidoasele neguri dese ce voiau să-l înăbușe. Dacă anul s'ar compune din zile de vacanță, jocul ar deveni tot așa de plictisitor ca și lucrul; dar aceste zile fiind rari, vin totdeauna după pofta inimei. Nimic nu e mai plăcut ca evenimentele cari sunt depărtate unele de altele. Când voi renunța să-mi pierd timpul, când voi plăti datoria pe care n'am contractat-o niciodată, voi uimi cu atât mai mult pe oamenii amăgiți în așteptarea lor, cu cât voi fi depășit promisiunea mea. Cum un metal străluce pe un teren întunecos, așa va străluci îndreptarea mea pe deasupra greșelilor mele. Imi voi atrage cu atât mai multe simpatii, voi fi cu atât mai plăcut la vedere, cu cât un contrast va scoate în evi-

dență virtutea mea. Așa că voi comite ofensa pentru ca ea să devină un merit, rescumpărând trecutul când oamenii se vor gândi mai puțin la el.

SCENA III

Londra. O altă cameră a palatului.

(Întră *Regele Henric, Northumberland, Worcester, Hotspur, Sir Walter Blunt și alții*).

Regele

Sângele meu a fost prea rece, prea temperat. Nu s'a arătat destul de emoționat în fața acelor nemernicii și pe cari și voi ați trebuit să le judecați astfel. Pentru asta ați speculat răbdarea mea! Dar fiți siguri, că de acum încolo vreau să devin imperios; voi ști să mă fac temut, în loc de a ceda unui caracter până acum moale ca de ulei, blând ca un puf, care m'a lipsit de respectul la care am dreptul, respect pe care sufletele trufașe nu-l prețuesc niciodată decât atunci când este la înălțime.

Worcester

Casa noastră, Suveranul meu stăpân, nu merită să fie biciuită astfel de puterea voastră, mai ales când această putere ei îi datorește existența sa.

Northumberland

Milord...

Regele

Worcester... Pleacă, pentru că văd în ochii tăi nesupunerea. Atitudinea D-tale, Domnule, este prea în-

drăzneată, prea arogantă. O Majestate n'ar știi să îndure figura posacă a unui supus. Ești liber să te retragi. Când vom avea nevoie de serviciile D-tale și de părerile D-tale, vom trimite să te cheme.

(*Worcester iese*).

(Lui *Northumberland*. Vroiai să vorbești?)

Northumberland

Da, nobilul meu senior: Prizonierii pe cari Harry Percy i-a făcut la Holmedon și pe cari i-au reclamat în numele Înălțimei Voastre n'au fost refuzați, după cum se pretinde: n'au fost refuzați așa de-adreptul, după cum s'a raportat Majestății Voastre. În această neînțelegere trebuie acuzată o greșală și nu pe fiul meu.

Hotspur

Suzerane, eu n'am refuzat prizonierii, dar, îmi amintesc bine de asta, când lupta era terminată, când îmi secasem turbarea, când mă epuizasem de puteri, gâfâind și abătut, forțat să mă reazem de spada mea, veni un oarecare lord, îngrijit, elegant îmbrăcat, strălucitor ca un ginere, cu pielea netedă ca un câmp de miriște într'o zi de sărbătoare și parfumat ca un negustor de mode. Intre degetul cel mare și arătător, ținea o cutiuță cu parfum pe care o ducea din când în când la nas, pentru a o retrage numaidecât, deși sus zisul nas, aprins la joc, aștepta să fie cutia aproape pentru a se da înapoi cu mânie. Surâdea, vorbea, și, cum soldații duceau cadavrele, el le cerea explicații spunând că trebuia să fie niște ticăloși obraznici, oameni chiar foarte rău crescuți, pentru ca

să transporte corpuri așa de scârboase și murdare la vedere. Cu multă ceremonie, folosindu-se de termeni afectați, începu să mă întrebe și între altele, îmi ceru prizonierii din partea Majestății Voastre. Eu, cu rănile cari mi se răciră, hărțuit de acest țafandache nerăbdător, furios, îi răspunsei cu neîngrijire, nu mai știu ce... că o să-i aibă sau că n'o să-i aibă, nu știu; sincer să fiu, înnebuneam de furie. El, așa de strălucitor, simțindu-se așa de bine, vorbind ca și cum ar fi făcut cu o doamnă din subretă, de tunuri, de toboșari și de răni. Dumnezeu să mă ierte! El merse până acolo, încât să-mi indice spermanțetul ca un remediu sigur pentru rănile interne; să-mi spue că din calamitate se extrage din măruntaele pământului liniștit păcătosul praf de pușcă, pentru a distruge în mod laș oamenii mari și frumoși, adăogând că fără aceste păcătoase de tunuri, el ar fi fost cu siguranță soldat. Acesta este omul de nimic, impertinent, neghiob și sucit, căruia i-am răspuns la întâmplare după cum V'am spus. Pentru aceasta, vă rog, ca raportul unui astfel de om să nu devină motivul unei acuzații între Majestatea Voastră și iubirea ce-i consacru.

Blunt

Cumpănită împrejurarea, nobile senior, tot ceiace Harry Percy a putut răspunde unei astfel de persoane, într'un asemenea loc, într'un asemenea moment, trebuie ca și raportul care a fost făcut, să fie desigur uitat. Ar fi cu atât mai nedrept cu cât amintirea unei asemenea scene i-ar cauza o nedreptate. Consimte să retragă înapoi ceiace a spus.

Regele

El îmi refuză prizonierii și-mi cere și condiții. Cere să răscumpărăm cu proprii noștri bani pe cumnatul său, pe acel imbecil de Mortimer care a trădat cu dinadinsul soldații ce-i ducea la luptă, contra celui mare vrăjitor, blestematul de Glendower, a cărui fică, după câte aflăm, s'a căsătorit cu contele de March. Să ne golim cuferele pentru a rescumpăra un trădător? Ne va plăti el trădarea? Să conspiri cu lașii cari s'au pierdut și predat ei singuri? Nu! Să moară mai bine de foame pe munții golași și pustii! Niciodată nu voi face un prietin dintr'un om care va îndrăzni să-mi ceară o centimă ca preț de rescumpărare pentru răsvrățitorul de Mortimer!

Hotspur

Mortimer, un răsvrățitor! Niciodată nu va trădat, nobile senior! A fost numai victima hazardului răsbolului. Pentru a proba aceasta, are vocea rănilor sale care poate striga; răni primite vitejește când, pe țărnul mărginit de trestie al frumoasei Severna, într'un duel corp la corp și braț la braț, se luptă cu vitejie aproape o oră cu temutul Glendower. De trei ori trebuiă să răsufle și de trei ori, dintr'o nevoe reciprocă, își potoliră setea în apele repezi ale Severnei care, îngrozită de aspectul lor grozav, curgea spăimântată printre trestiile tremurânde și-și ascundea capul său ondulat la fundul patului său roșiu de sângele curagioșilor luptători. Niciodată o vină și o josnică trădare nu a fost învăluită în sânge și răni așa de mortale! Niciodată nobilul Mortimer n'a primit

atâtea răni și într'un mod așa de eroic! Să 'ncete dar să-l calomnieze acuzându-l de rebeliune!

Regele

Miști, Percy! Miști pentru a-l apăra! Niciodată nu s'a întâlnit cu Glendower. Lui îi plăcuse mai bine să se lupte cu dracu decât să aibe de adversar pe Owen Glendower. Nu ți-e rușine? La dracu, să nu te mai aud vorbind de acest Mortimer! Trimite-mi prizonierii cât mai iute posibil, sau vă rezerv o surpriză care ar putea să vă displacă. Milord Northumberland, te autoriz să pleci cu fiul D-tale. Trimiteți-ne prizonierii Voștri, sau veți auzi vorbind de noi.

(Regele Henric. Blunt și suita ies.)

Hotspur

Și dracu s'ar roși de i-ar avea. Dar nu-i voi preda niciunul. Mă duc după el și să i-o spun. Am nevoie să-mi descarc inima; trebuie să-mi risc acolo capul!

Northumberland

Ce atâta mânie! Oprește-te și te liniștește. Iată-ți unchiul.

(Intră Worcester.)

Hotspur

Să nu mai vorbim de Mortimer? La dracu, din contră voi vorbi! Și sufletul meu nu trebuie să ceară grație dacă mă dau de partea sa. Imi voi goli toate vinele; îmi voi vărsa sângele, un sânge care-mi este scump, picătură cu picătură, vărsându-l în țărână, pentru a salva pe Mortimer, pentru a-l ridica la a-

ceiași înălțime ca acest rege ingrât, acest uituc, acest gangrenat de Bolingbroke!

Northumberland

Frate, regele ți-a înfuriat nepotul.

Worcester

Cine a provocat această mânie dela plecarea mea?

Hotspur

Vrea să aibe toți prizonierii mei! Și când îi cer rescumpărarea fratelui soției mele, obrajii săi pălesc, mă privește cu niște ochi în cari se citesc amenințări de moarte, se înfioară atâta la numele lui Mortimer!

Worcester

Eu nu pot să-l blamez. N'a fost Mortimer proclamat de răposatul Richard, primul prinț de sânge¹⁾?

Northumberland

Așa e. Eram de față atunci la proclamație. Asta se petrecea în epoca aceea când nenorocitul rege (Dumnezeu să ne ierte greșelile noastre față de el!) își prepara expediția în Irlanda; expediție din care a revenit pentru a fi detronat și ca apoi curând să moară asasinat.

Worcester

O moarte pe care ne-o reproșează vasta gură a

¹⁾ Roger Mortimer conte de March născut în 1371 fu declarat moștenitor al coroanei în al IX-lea an al domniei lui Rihard II (1385).

lumei întregi! Se vorbește de noi în termeni pângăritori!

Hotspur

Domol, vă rog. Regele Richard a proclamat așa dar pe fratele meu, Edmond Mortimer, moștenitorul său la coroană?

Northumberland

L-am auzit cu urechile mele.

Hotspur

Atunci nu pot blama pe regele, vărul său, că doarește să moară de foame pe munții sterili. Dar e posibil ca D-v. care ați pus coroana pe capul acestui ingrat; care spre profitul său, duceți pata urâtă a unui asasinat, suferiți o lume de blesteme, lăsându-vă contopiți de confidențele sale rușinoase?!... Iertați-mă! Dacă eu cobor așa de jos, o fac pentru a vă arăta la ce rang, în ce categorie vă înjosiți sub acest rege șiret! E posibil? Ce rușine! Să se zică astăzi, să se repete în cronicile viitorului, că niște oameni de noblețea Voastră, de puterea Voastră, sunt angajați într'o cauză nedreaptă cum, (D-zeu să Vă ierte) ați făcut amândoi, răsturnând pe Richard, acel frumos trandafir al blândeții, pentru a introduce acest spin, această caracudă de Bolingbroke! Ceiace este însă și mai rușinos, este că ați fost înșelați, concediați, dați afară de acela care v'a prețuit aceste infamii! Nu! E încă timp să vă restabiliți reputația pierdută, să vă reabilitați în stima lumii. Răsbunați-vă din dispreț pe acest rege orgolios care, ziua și noaptea, caută mijlocul de a se achita de ceiace vă datorește, prin cumplita plată a morței voastre. Așa dar, spun...

Worcester

Incet vere, nu mai spune asta! Îți voi deschide o carte secretă și să citești spre nemulțumirea ta, să înțelegi iute totul, un lucru grav și periculos, tot așa de plin de primejdii, tot așa de îndrăzneț, ca un torrent care strigă că ar trebui să fie trecut pe o lance pusă în loc de punte.

Hotspur

Dacă o să cadă, bună seara! Să curgă sau să 'nnoate! Trimiteți pericolul dela est la vest și onoarea să se încrucișeze dela Nord la Sud și lăsați-le jafurilor, lăsați-le să se lupte. Sângele să clocotească mai mult pentru a redeștepta un leu care să gonească un iepure!

Northumberland

Ideia de a săvâși o faptă strălucită îl duce dincolo de marginile răbdării.

Hotspur

Zău, îmi pare că ar fi ușor să sai până la palida lună pentru ca să culegi de acolo onoarea strălucită, sau, dacă ar fi în fundul abisului, acolo unde sonda n'a putut ajunge niciodată, s'o tragă de păr, numai să poată, fără să aibe rival, să culeagă toată gloria! Dar la naiba! O onoare din care nu se vede decât profilul!

Worcester

Își făurește închipuiri în loc să fie ceiace se spune. Scumpe nepot, dă-mi un moment ascultare.

Hotspur

Cer iertare.

Worcester

Acei nobili scoțieni cari sunt prizonierii D-tale...

Hotspur

Ii voi păstra pe toți! Pe Dumnezeu din cer, că el nu va avea nici-unul! Nu i-ar trebui decât unul pentru a-i salva sufletul, dar nu-l va avea. Pe dreapta mea putere a acestui braț, îi voi păstra!

Worcester

Te'nfurii și nu vrei s'ascuți proiectele mele. Acei prizonieri îi vei păstra.

Hotspur

Desigur, îi voi păstra! Asta e sigur. El a spus că nu va plăti prețul de rescumpărare pentru Mortimer. Mi-a interzis să mai pronunț numele lui Mortimer! Dar mă voi duce să-l găsesc când va dormi și îi voi striga la ureche: „Hei“ „Mortimer“! Voi cumpăra un graur pe care-l voi învăța să nu pronunțe decât „Mortimer“ și i-l voi dărui spre a-i întreține mânia!

Worcester

Încă un cuvânt, vere. Ascultă...

Hotspur

Mă oblig în mod solemn de a nu mai studia decât felul de a supăra și turmenta pe Bolingbroke și

pe acel om al spadei și al pavezei, care este Prințul de Galles¹⁾. Tatăl său nu-l iubește! El s'ar bucura chiar să-l vadă în luptă cu oarecare nenoroc! Cât despre mine, l-aș închide într'un butoi de bere și l-aș otrăvi.

Worcester

Adio, vere, îți voi vorbi când vei fi mai calm.

Northumberland

Ești ca un nebun înțepat de o viespe! Te'nfurii ca o femeie! N'ai urechi decât pentru furia ta!

Hotspur

Ha! Vedeți? Eu sunt biciuit, bătut cu vergi, înțepat, lăsat în voia furnicilor, pișcat cu urzici când vreau să vorbesc de acest mârșav politician de Bolingbroke. Pe timpul lui Richard... Cum numiți locul?... să-l ia dracu de loc!... Acesta se afla în Gloucestershire... Acolo locuia unchiul său, acel duce tâmpit... Unchiul său de York... Acolo unde am încovoiat pentru prima dată genunchiul în fața acestui rege al zâmbetelor, al acestui Bolingbroke, când revenirăți împreună cu el din Ravenspur.

Northumberland

La castelul din Berkley.

1) În epoca lui Shakespeare era un câmp numit *West Smithfield* și care fu denumit *Ruffians Hall* pentru că servea de întâlnire dueliștilor. Luptătorii soseau acolo purtând spada și pavăza. Lumea îi numea oameni ai spadei și pavezei, căutători de ceartă, fanfaroni. De aici epitetul aplicat Prințului Henric. (Nota Georges Duval).

Hotspur

Exact... Și ce de complimente zaharisite îmi adresease mie atunci acest copoi șiret! „*Când norocul tău încă prea minor se va fi mărit...*” zicea el; sau „*Scumpe Henric Percy, sau dragă vere!*” O, dracu să fie vărul acestui pungăș!... D-zeu să mă ierte!... Dragă unchiule, povestește-ți istoria, eu am terminat.

Worcester

Dacă n'ai terminat, continuă. Noi mai așteptăm.

Hotspur

Ba nu, am sfârșit.

Worcester

Pentru a reveni la prizonierii D-tale scoțieni, liberează-i fără a cere preț de rescumpărare și întrebunțează pe fiul lui Douglas, ca singur mijloc pentru a strânge trupe în Scoția. Pentru diferite motive, pe cari ți le voi trimite în scris... propunerea va fi ascultată... (*Lui Northumberland*) D-ta, Milord, fiul D-tale fiind ocupat astfel în Scoția, D-ta vei câștiga în secret încrederea aceluia nobil prelat, atât de iubit, arhiepiscopul...

Hotspur

De York, nu-i așa?

Worcester

Chiar el. E încă mâhnit de moartea fratelui său lordul Scroop la Bristol. Și asta nu e numai o simplă presupunere, căci eu nu vorbesc de un lucru ce s'ar

pune la îndoială, ci de un lucru chibzuit, bine rume-
gat și hotărât, care nu mai așteaptă decât ocazia să
se realizeze.

Hotspur

Ghicesc! Și pe viața mea că va reuși.

Northumberland

Tu dai totdeauna drumul câinilor înainte ca vâna-
tul să fi sărit din ascunziș!

Poate să fie nobilă această antrepriză. Și atunci
trupele din Scoția și arhiepiscopul de York... și scopu
de-a ajunge la Mortimer!?... Hai!

Worcester

Desigur, așa!

Hotspur

Intr'adevăr, iată ce combinație admirabilă!

Worcester

Asta nu e un motiv de micșorare a valorii care ne
comandă să ne grăbim, pentru că e vorba de a salva
capetele noastre ridicând o armată. Trebuie să fim
așa de smeriți, pentru ca regele să se considere în-
totdeauna ca datornicul nostru și să vadă în noi niște
nemulțumiți, atât cât nu va fi găsit mijlocul de a ne
regula socoteala. Vezi cum începe el deja să ne me-
najeze mărturiile de dragoste!

Hotspur

Curând, foarte curând ne vom răsbuna.

Worcester

Adio, nepoate ¹⁾. Nu insist mai mult. Îți voi spune prin scrisoare ceiace rămâne de făcut. La timpul voit (și acest timp nu este departe) mă voi duce să găsesc pe Glendower și lordul Mortimer. Atunci D-ta, Douglas și noi (după cum am combinat) ne vom uni forțele pentru a susține cu toată vigoarea brațelor noastre o soartă care, în ceasul de față, este nesigură.

Northumberland

Adio, frate! Am credința că vom reuși.

Hotspur

Adio, unchiule. Pentru ca orele să fie scurte, până la acelea după câmpul de bătae, loviturile și mugelele să facă ecoul jocului nostru.

(Ei ies).

SFÂRȘITUL ACTULUI I

1) În timpul lui Shakespeare numele de văr se dădea indiferent nepoților de frați, nepoților de fiu sau de fică. (Nota lui G. Duval).

ACTUL II

SCENA I

O curte a unui han din Rochester.
(Intră un *căruțaș* ținând în mână un felinar).

Căruțașul (căscând)

Hei! Dacă n'o fi ceasu patru să-mi tai gâtu! Caru-Mare¹⁾ e deja deasupra coșului și calul nostru nu este încă înhămat. Hei! Grăjdar!

Grăjdarul (din culise)

Indată! Indată!

Căruțașul

Tom, te rog pune șeaua pe Cut și puținii călți la vârfuri și la cătărămi. Sărmanul animal e peste tot rănit pe spate.

(Intră un alt căruțaș)

Căruțașul II

Aici bobul și mazărea sunt așa de ude ca în podul dracului! Cu mijlocul acesta dau viermii acestor sărmane animale. Toată casa e în neorânduială de când a murit Robin, rândașul cel bătrân!

1) E vorba de constelația Ursa mare.

Căruțașul I

Bietul om! Nu mai avusese niciun moment de bucurie pe lume dela urcarea ovăzului! Asta a fost pentru el lovitura de moarte.

Căruțașul II

Cred că această casă e cea mai rea din tot drumul Londrei, bună numai pentru purici. Sunt pestrițat ca un pește, și peste tot ciupit.

Căruțașul I

Ca un pește? Pe sfânta liturghie, niciodată regele creștinătății n'a fost mai mult pișcat decât mine dela primul cântec al cocoșului!

Căruțașul II

Da, și nu ne dă nici oală de noapte și urinăm în sobă și fapta noastră produce purici așa de numeroși ca și când ar fi pișcari ¹⁾ sau ouă de broască.

Căruțașul I

Hei! Rândaș! Vii, sau te ia dracu!

Căruțașul II

Am o șuncă și două rădăcini de ghimber, pe cari trebuie să le iau cu mine pânăla Charing-Cross.

1) Pișcari sunt niște pești mici, foarte prăsitori. In epoca lui Shakespeare tinerii oameni la modă puneau pișcari în vin crezând că are să le comunice virtuțile. (Nota Georges Duval).

Căruțașul I

Pă toți dracii! Curcanii din coșul meu mor de foame: Rândaș! Lovite-ar ciurma! N'ai ochi în cap? N'auzi? Blestemat să fiu dacă nu ți-aș sparge capul dintr'odată! Vino, afurisitule! Bestie bună de spânzurat!

(Intră Gadshill)

Gadshill

Bună dimineața, domnilor. Ce oră e?

Căruțașul I

Trebue să fie două.

Gadshill

Imprumută-mi felinarul tău. Vreau să mă duc la grajd să-mi văd calul.

Căruțașu I

Mai încet, te rog! Și ia mâna! Cunosc eu un și-retlic care este mai bun decât două de astea ale dumentale, scumpul meu domn!

Gadshill (celuilalt căruțaș)

Atunci împrumută-mi-l p'al tău.

Căruțașul II

Cum poți spune asta!? Imprumută-mi felinarul tău! O, da! Ți-l dau, dar nu înainte de a te vedea spânzurat!

Gadshill

Căruțaș, la ce oră ai intenția să te duci la Londra?

Căruțașul II

La ora când te duci să te culci cu lumânarea, și-o garantez. Vecine Mugs, vino să deșteptăm pe acei domni rămași. Ei vor să voiajeze cu noi, căci au multe bagaje.

(Căruțașii ies)

Gadshill

Hei! Băete!

Chelnerul (din culise)

Sunt în apropiere ca un hoț de buzunare!

Gadshill

E acelaș lucru ca și un băiat de cârciumă, căci nu există, între tine și un hoț de buzunare o altă diferență decât aceia care desparte indicatorul de executor; tu preperi lovitura.

(Intră chelnerul)

Chelnerul

Bună dimineața, domnule Gadshill. Ceiace v'am spus aseară așa a rămas! Avem aci un mare proprietar din regiunile sălbatice din Kent care are asupra lui trei sute de mărci aur. L-am auzit aseară spuind asta unuia din tovarășii săi la cină, un fel de contabil care are tot așa de multe bagaje pline cu Dumnezeu știe ce! Ei s'au sculat deja și cer ouă și unt. Vor pleca numaidecât.

Gadshill

Amice, dacă nu se vor întâlni cu clericii Sfântului Nicolae ¹⁾ să-mi tai gâtul!

Chelnerul

Eu n'aș ști ce să fac. Să fie al dracului. Păzește-te însă de călău! Știu că adori pe sfântul Nicolae tot așa de sincer cât poate să-l adore un om fără de lege.

Gadshill

Pentruce-mi vorbești de călău? Dacă voi fi spânzurat, voi complecta o pereche frumoasă de vânat de spânzurătoare, căci bătrânul Sir John va fi cu mine și, tu știi, Sir John nu este un golan, un coate goale. Ei aș! Dar mai sunt și alți pungași pe cari tu nu-i știi și nici nu-i bănuiești, cari pentru a se distra, sunt mulțumiți să exercite profesiunea noastră și cari, dacă lucrurile s'ar descoperi, pentru scăparea propriului lor credit, ar sări să aranjeze situația. Eu nu sunt asociat cu hoții de drumul mare, cu purtătorii de ciu-mege, cu oamenii cari fură pentru șase centime, cu băutorii de bere roșie și mustăcioși, ci cu nobili, cu oameni liniștiți, cu primari, cu casieri, cu oameni de greutate, mai dispuși să lovească decât să vorbească, mai mult să vorbească decât să bea și mai mult să bea decât să se roage ²⁾. Și totuși am mințit, căci ei

1) Sf. Nicolae, patronul hoților. Nicolae sau Nick era numele ce se dădea diavolului. De aci epitetul de clerul lui Nicolae arată pe tâlhari. (Nota Georges Duval).

2) Tot acest pasaj, spune G. D. a dat loc la numeroase discuții între Warburton, Johnson, Tollet și Malone.

rog neîncetat pe sfântul lor : averea publică. Nu, ei n'o rog, o jefuesc, o calcă în picioare pentru a-și face cisme ? ¹⁾

Chelnerul

Cum!? Iși fac ei cisme din averea publică? Ar putea să ia apă la galoși într'un drum rău!

Gadshill

Nici de cum! Justiția plătește cheltuelile. Noi furăm în siguranță ca într'un castel întărit, având rețeta grăunțelor de ferigă, care te face invizibil ²⁾).

Chelnerul

Zău, nu! Scumpe Domnule! Te cred mai cūrând protejat de noapte decât de grăunțele de ferigă.

Gadshill

Dă-mi mâna. Vei avea partea ta din pradă, tot așa de adevărat după cum sunt eu un om cinstit.

Chelnerul

Nu. Mi-ar place mai bine să-mi spui pe cuvântul D-tale de hoț.

Gadshill

Du-te. Homo este un nume așa de comun că-l aude toți oamenii. Spune rânđașului să-mi scoată calul din grajd. Adio, blestematule!

1) E un joc de cuvinte : *Boot* înseamnă cismă și jaf.

2) Se presupune că pentru a poseda grăunțele de ferigă trebuia să se facă descântece în noaptea de Sf. Ión, în momentul precis al nașterii sfântului. Atunci devenea invizibil.

SCENA II

O stradă în apropiere de Gadshill.

Intră *Prințul Henric* și *Poins*, apoi la oarecare distanță
Bardolph și *Peto*.

Poins

Să ne ascundem! Haideti iute să ne ascundem!
Am îndepărtat calul lui Falstaff și el turbează de mâ-
nie ca și catifeaua gumată ¹⁾).

Prințul Henric

Taci!

(Intră *Falstaff*).

Falstaff

Poins! Poins! Fir'ai spânzurat să fii, Poins!

Prințul Henric

Tăcere, dobitocule! Ce tărăboi faci aci!

Falstaff

Hal! Unde-i Poins?

Prințul Henric

Se plimbă pe vârful dealului. (Căutând să ascundă pe
Poins). Mă duc să-l caut.

1) Este o expresie figurativă ce se întrebuițea adesea în acele timpuri.

Falstaff

Blestemat să fiu că mă bag în cărd la furat cu acest pungaş! Secătura dracului mi-a luat calul și naiba știe unde l-a dus. Dacă voi mai merge încă patru pași o să'ncep să gâfâi. Sunt sigur că voi muri cel puțin de o moarte frumoasă dacă scap de spânzurătoare după ce voi fi ucis pe acest ticălos! Iată douăzeci și doi de ani în total de când în orice ceas și'n tot momentul jur de a nu mă ține de cuvânt față de el și când colo tot eu rămân înșelat față de acest netrebnic! Trebuie că mi-a dat vre-o doctorie pentru a se face iubit de mine! Să mă ia dracu de n'o fi așa! Cu siguranță că am băut farmece! Poin! Hal! Lovi-i-ar ciuma p'amândoi! Bardolph! Peto! Să mor de foame dacă voi mai fura d'aci'ncolo! Asta ar fi o faptă tot așa de bună ca și aceia de a bea, de a deveni un om cinstit și de a părăsi pe acești ticăloși, sau sunt cel mai patentat calic care s'ar fi hrănit vre-odată numai cu un dinte! Opt coți de pământ gloduros, sunt pentru mine mai mult ca zece mile, dacă trebuie să le fac pe jos și aceste secături cu cap de piatră știu bine lucrul ăsta. Fi-r'ar afurisită să fie de treabă dacă hoții nu pot să mai aibă încredere unii într'alții. (Se aude fluierând) Lua-v'ar naiba pe toți de secături! Dați-mi calul, netrebnicilor! Dați-mi calul, vedea-v'aș spânzurați!

Prințul Henric

Și mai taci din gură odată, rățoiule! Apleacă-te și puneți urechea la pământ și ascultă dacă auzi niște pași de călăreți.

Falstaff

Aveți pârghii să mă sculați de jos? Pe ce am mai scump, n'aș vrea să-mi mai port carnea nici un pas mai mult pe jos și nici pe toți banii din visteria tatălui tău! Ce dracu aveți cu mine de vă bateți joc așa ca de un cal!

Prințul Henric

Nu-și bate joc nimeni de tine și nu ești ca un cal, ci ești fără cal.

Falstaff

Te rog, Hal! Dragă Prințe și excelent fiu al regelui, te rog, înapoiază-mi calul!

Prințul Henric

Pleacă d'aici, secătură! Ce! Eu sunt grăjdarul tău?

Falstaff

Du-te să te spânzure cu jartiera ta de Prinț moștenitor al tronului? Dacă voi fi prins mă voi răsbuna pe voi toți!... Să fiu otrăvit cu un pahar de Xeres dacă nu voi cânta tuturor baladele compuse contra ta! Să împingeți voi gluma așa de departe și să mă lăsați pe jos, când am oroare de asta!

(Intră *Gadshill*)

Gadshill

Stați!

Falstaff

Stau, fără să vreau.

Poins

O, ăsta e copoiul nostru; îi cunosc vocea.

(Intră *Bardolph*)

Bardolph

Ce mai nou?

Gadshill

Ascundeți-vă! Ascundeți-vă iute! Puneți-vă măștile. Baniii regelui coboară colina și se duce să se'ngroape în vistieria regală.

Falstaff

Minți, ticălosule; se duce la taverna regelui.

Gadshill

Sunt destui ca să ne ajute pe toți.

Falstaff

Pentruca să fim toți spânzurați.

Prințul Henric

Domnilor, D-voastră patru, țineți-le calea la potecă. Ned, Poins și eu, vom sta mai jos la pândă. Dacă vă scapă vouă, vor cădea în mâinile noastre.

Peto

Câți sunt?

Gadshill

Opt sau zece.

Falstaff

La dracu ; Putea-va ei să ne sboare ! ?

Prințul Henric

Ce ? tu, un fricos, Sir John Pântecosul ?

Falstaff

Zău ! Îți spun sincer Hal, eu nu sunt Jean de Gand, bunicul d-tale. dar nu sunt nici un fricos.

Prințul Henric

Bine, să ne dai probe.

Poins

Hei ! Jack ! Calul tău e după gardul de mărăcini. Când vei avea nevoie de el îl vei găsi acolo. Adio și țin'te bine !

Falstaff

Dacă aș putea să-l bat, aș face-o, chit c'aș fi spân-zurat !

Prințul Henric

Ned, unde sunt deghizamentele noastre ?

Poins

Aici alături. Urmează-mă.

(Prințul Henric și Poins ies).

Falstaff

Acum, domnii mei, unde-i noroc e și parte ! Fiecare la afacerile lui.

(Vin călători)

Primul călător

Vino, vecine. Băiatul ne va conduce caii la poalele colinei. Mergem câtva timp pe jos pentru a ne desmorți picioarele.

Hoții

Stați!

Călătorii

Isuse Cristoase! Apără-ne!

Falstaff

Loviți! Jos cu ei! Tăiați-le gâtul! Ah! Omizilor gretoase! Sclavi hrăniți cu șuncă! Urâți tinerețea noastră?! Miserabili paraziți! Jos cu ei! Despuiati-i!

Primul călător

Suntem pierduți și noi și familiile noastre, pentru totdeauna!

Falstaff

La spânzurătoare, miserabili pântecoși! Sunteți pierduți? Nu, mojici grosolani! Numai avutul vostru vreau să fie aici! El singur e pierdut! Haide, înainte, porci buni de'ngrășat! Ce-ați spus, netrebnicilor? Tinerii vor și ei să trăiască! Mari jurați sunteți, nu-i așa? Acum vă vom face să jurați! Pe legea mea!

(*Falstaff și ceilalți ies despuind pe călători*).

(*Intră Prințul Henric și Poins deghizați*).

Prințul Henric

Hoții au legat pe oamenii cinstiți. Acum, dac'am putea, tu și eu, să furăm pe hoți și să plecăm iute

la Londra, aceasta ar fi un subiect de conversație de o săptămână, un motiv de a râde timp de o lună și o frumoasă glumă pentru totdeauna.

Poins

Să fugim, îi aud venind.

(Intră hoții)

Falstaff

Veniți, domnii mei, să'mpărțim și pe cai înainte de a se face ziuă. Dacă Prințul și Poins nu sunt niște fricoși, nu mai e dreptate'n lume. Nu e mai mult curaj în acest Poins decât într'o rață sălbatecă.

Prințul Henric, (alergând spre ei)

Banii!

Poins

Ticăloșilor!

(Cum ei sunt pe cale de a împărți, *Prințul* și *Poins* sar asupra lor. *Falstaff* după ce a dat o lovitură sau două, fuge cu ceilalți, lăsând prada în urma lor.)

Prințul Henric

Iată o pradă care a fost ușor de obținut! Acum, iute pe cal! Hoții sunt împrăștiați și așa de cuprinși de frică, încât nici nu îndrăznesc să se apropie unul de altul. Fiecare își ia tovarășul său drept un sbir. Înainte, dragă Ned! Falstaff asudă de moarte și îngrășe pământul uscat pe măsură ce înaintează. Dacă n'am fi aci pentru a ne distra, mi-ar fi milă de el!

Poins

Ha! Ha! Ha! Cum urla mișelul!

(Ies).

SCENA III

Warkworth. O cameră în castel.

Intră Hotspur citind o scrisoare ¹⁾).

Hotspur

...Dar, din partea mea, milord, aş fi foarte mulţumit să fiu acolo, având în vedere dragostea ce o port casei D-tale... El ar fi foarte mulţumit... Dar atunci pentru ce nu e aici? „Având în vedere dragostea ce o port casei D-tale“... El arată şi dovedeşte prin aceasta că-i place mai bine şura lui decât casa noastră... Să vedem ce spune mai departe. *Intreprinderea D-tale de care te ocupi e periculoasă*... Da, asta e adevărat. E periculos să răceşti, să dormi, să bei; dar ţi-o spun eu, smintitul meu milord, că din acest pericol spinos, noi vom culege floarea frumoasă a siguranţei. *Intreprinderea D-tale de care te ocupi este periculoasă. Prietenii pe care-i numeşti sunt nesiguri: timpul e nepotrivit; complotul D-tale în întregime prea uşor pentru a contrabalansa o opoziţie aşa de puternică*... Spui D-ta asta? Din contră, eu spun că eşti un ţap fricos şi că eşti un mincinos. Ce cap prost ai! Zău, complotul nostru e cel mai bun ce s'a făcut vre-odată. Amicii noştri sunt credincioşi şi statornici. Un complot frumos de prieteni buni şi care promite mult. Un excelent complot de adevăraţi prieteni. Ce

1) Edwards notează că această scrisoare e dela Georges Dunbar, conte de March.

spirit înghețat are acest om! Ce! Lordul de York este în capul complotului și directorul acțiunii și el se dă înapoi!? La dracu! Dacăș fi lângă acest ticălos i-aș zdrobi capul cu evantaliul soției lui! Nu este tatăl meu cu ei, unchiul meu și chiar eu însumi? Nu e lordul Mortimer, Lordul de York și Owen Glendower? Și apoi și Douglas? N'am eu dela ei toți scrisori în cari se angajează să ne unim armele pe ziua de nouă ale lunii viitoare? Ce păgân mizerabil! Ce necredincios! A! Să vezi acum că în sinceritatea teamei și răcelii sale se va duce la rege și îi va desvălui toate secretele noastre! Dacăș putea să mă împart m'aș bate cu ghionturi că am admis să s'amestece o secătură smântânită ca ăsta într'o așa de onorabilă întreprindere! Fi-r-ar spânzurat, să fie! Lasă-l să spue regelui, noi suntem gata și voi pleca chiar la noapte.

(Intră *Lady Percy*)

Ei bine, Katarina, ¹⁾ trebuie să te părăsesc peste două ore.

Lady Percy

O, scumpul meu soț, pentruce ești singur? Ce ți-am făcut eu și cu ce ți-am greșit că de cincisprezece zile am fost îndepărtată dela patul scumpului meu Henric? Spune-mi, iubite stăpâne, care-i cauza de n'ai poftă de mâncare și de plăceri? Cine-ți fură somnul daurit? Pentruce-ți pleci privirile'n pământ și tresai

1) Shakespeare face o greșală de nume. Soția lui Hotspur se numea Elisabeta Mortimer, sora lui Roger, conte de March și mătușa lui Edmond, conte de March care apare în această piesă sub numele de Lord Mortimer. (Nota lui Steevens.)

adesea când ești singur? Pentruce obrajii tăi nu mai sunt colorați de acel sânge roz de odinioară? Dece-ai renunțat la comorile mele, la drepturile mele asupra ta, în schimbul meditărilor cu fruntea încrețită, tristeții blestemate? În timpul somnului tău ușor am veghiat la căpătâiul tău și te-am auzit murmurând de bătălie, te-am auzit pronunțând cuvinte de îmbărbătare cari se adresau armăsarului ce se ridica în două picioare și strigai: *Curaj! La câmpul de bătăe!* Și tu vorbeai de atacuri, de retrageri; de tranșee, de meterezuri și de corturi; de garduri și de palisade; de forturi, parapete, basilice ¹⁾ și de tunuri; de prizonieri și de prețuri de rescumpărare, de soldați uciși, de toate întâmplările unei lupte serioase. Spiritul tău era așa de adânc cufundat în luptă, că te oboseai atâta în somn, încât picături de sudoare îți curgea depe frunte, precum bășicile de apă agitată se scurg pe marginile unui pahar; pe figura ta trăsăturile se contractau la fel cu acelea cari se văd pe fața unui om ce-și reține mânia dintr'o pornire mare și bruscă. Cum să-mi explic asta? Dacă soțul meu este în ajutorul unei grave antreprize, trebuie s'o cunosc, iar dacă nu, soțul meu nu mă mai iubește.

Hotspur

Hei!

(Intră un servitor)

Giliams a plecat cu pachetul?

Servitorul

Da, milord! de un ceas.

1) Basilic era un tun de formă specială.

Hotspur

Butler a adus caii dela Sheriff ¹⁾ ?

Servitorul

Un cal, Milord, a venit.

Hotspur

Ce cal ? un cal dereș, cu urechile tăiate, nu-i așa ?

Servitorul

Da Milord.

Hotspur

Acest dereș va fi tronul meu ! Il voi încăleca numai-decât. O, *esperance* ²⁾ ! Spunei lui Butler să-l conducă în parc.

(Servitorul iese)

Lady Percy

Ascultă-mă, dragul meu !

Hotspur

Ce spui, scumpă doamnă ?

Lady Percy

Cine te depărtează de mine ?

Hotspur

Calul meu, scumpa mea, calul meu !

1) Judecător în Anglia.

2) Deviza casei lui Percy.

Lady Percy

Incetează odată, maimuțoiule cu cap nebun! O nevăstuică n'ar fi așa de cu toane ca tine, nebunaticule ce ești. Da! vreau stăruitor să știu ce te preocupă, Henric, n'auzi? O vreau! Mi-e teamă că fratele meu Mortimer se frământă pentru drepturile sale și că a trimis la tine spre a-l susține în întreprinderea sa. Dacă te duci...

Hotspur

Așa de departe pe jos, voi obosi, draga mea.

Lady Percy

Aide, aide, papagalule! Răspunde-mi numai la ce te întreb. Ți voi scoate unghișoara³⁾ Henric, dacă nu-mi vei spune tot adevărul.

Hotspur

Destul, destul, lingușitoareo! Să te iubesc? Nu, eu nu te iubesc. Eu nu mă 'ngrijesc de tine, Katarino! Nu e momentul să ne jucăm de-a păpușa și de a ne freca buzele. Acum trebuie să ne vârâm nasul în sânge, ne trebuiesc capete sdrobite; iată ceiace ne preocupă pe noi astăzi. Dumnezeuule, calul meu! Ce spui tu Katarina? Mai vrei ceva?

Lady Percy

Nu mă iubești? Cu adevărat, nu mă mai iubești?

3) Expresie veche care se găsește la mulți autori vechi și s'ar putea traduce cu: sărutări pasionate, amor nebun, îmbrățișări convulsive.

Fie. Pentrucă tu nu mă mai iubești, nu mă voi mai iubi nici eu. Nu mă mai iubești ? Nu ? Spune-mi dacă e în serios sau în glumă.

Hotspur

Vino, draga mea, să mă vezi pe cal. Când voi fi călare îți voi jura o iubire eternă. Dar ascultă-mă, Katarina. Nu vreau să mă mai întreb de locul unde mă duc și nici ce am să fac. Mă duc unde trebuie să mă duc și, pentru a termina, te voi părăsi chiar astă seară, dragă Katarino. Te știu o ființă înțeleaptă, dar nu mai înțeleaptă ca soția lui Henric Percy; ești o femeie energică, dar, o femeie. Eu mai știu că nimeni n'ar păstra un secret mai bine decât tine, dar știu de asemenea că tu nu vei repeta ceiace nu ți se va fi încredințat. Vreau să spun că o femeie ca tine nu destăinuiește niciodată ceiace nu știe. Iată până unde merge încrederea mea în tine, scumpa mea Katarina.

Lady Percy

Ce ? Nimic mai mult ?

Hotspur

Nici-o centimă. Ascultă-mă, Katarina. Unde mă duc eu, vei merge cu mine. Astăzi plec eu, mâine va fi rândul tău... Esti satisfăcută ?

Lady Percy

Trebuie !

(les

SCENA IV

Eastcheap. O cameră în cârciuma „La porcul mistreț“.
Întră *Prințul Henric* și *Poins*

Prințul Henric

Ned! Te rog eși din camera asta unsuroasă și ajută-mă să râd puțin.

Poins

Da, unde-ai fost, Hal?

Prințul Henric

Cu trei sau patru trântori, între șazeci sau optzeci de butoaie. Am făcut să răsune ultima coardă a joniciei omenești. Amice, sunt fratele de cruce a trei băeți de viață și pot să-i numesc pe toți pe numele lor de botez: Tom, Dick și Francis. Ei se jură pe fericirea lor, că eu, deși sunt numai Prinț de Galles, totuși mă consideră ca pe regele politeții și mi-a mărturisit în față că eu nu sunt un Jack orgolios și îngâmfat de felul lui Falstaff, ci un Corintian ¹⁾, un băiat de viață, un om cumsecade. Pe Dumnezeu din cer, așa mă numesc și când voi fi rege al Angliei, voi porunci tuturor băeților cumsecade din Eastcheap să stea la ordinele mele! Ei numesc să bei sdravăn, până faci pe *boiangiul roșu* și când răsufli printre sughițe îți strigă: Hei! și te roagă să mergi până la capăt, să

1) Un nebunatic, desfrânat: Aluzie la obiceiurile Corintienilor.

nu faci mofturi. Pentru a încheia, am învățat atâtea !... Și atâtea progrese am făcut într'un sfert de oră, încât mă simt în stare să beau cu fiecare căldărar ambulant, după limbajul lui, o viață întreagă. Serios, Ned, tu te-ai dezonorat pentrucă nu m'ai întovărășit în această ispravă strălucită. Dar, dragă Ned, pentru a alinta numele tău de ned, îți dau aceste două bomboane de zahăr, pe cari mi le-a vârat în mână un chelner care, în viața lui n'a pronunțat niciodată alte cuvinte engleze decât acestea : *Opt șilingi și șase cenți* sau : *Bine-ați venit*, cu această adăogire țipătoare : *Numaidecât, Domnule, numaidecât !* sau *vine-e-e ! Pune o cană de bastard*¹⁾ *pentru semi-luna*²⁾. Dar, Ned, cum să ne petrecem timpul până vine Falstaff ? Du-te de te închide într'o cameră vecină. Eu voi întreba pe chelnerul cabaretului care-mi pare puțin cam prost, de motivele cari l-au îndemnat să-mi dea zahăr. În acest timp tu vei striga mereu pe Francis pentru ca conversația sa cu mine să nu fie decât o succesiune a răspunsului său de *numaidecât*. Treci alături ! Vreau să-ți dovedesc prostia lui.

Poins (chemând)

Francis !

Prințul Henric

Perfect !

(*Poins* iese)

(*Intră Francis*)

1) Un fel de vin dulce.

2) O cameră de cârciumă.

Francis

Numaidecât, Domnule, numaidecât. Ralph, du-te de vezi ce-i în Grenadă ¹⁾).

Prințul Henric

Vino pân'aici, Francis.

Francis

Domnia Voastră !

Prințul Henric

Cât timp e de când servești, Francis ?

Francis

Stimate Domn, cinci ani și până...

Poins (din culise)

Francis !

Francis

Numaidecât, Domnule, numaidecât !

Prințul Henric

Cinci ani ! Maica Domnului ! Lung contract pentru a face să sune ibrițele de cositor. Francis, fi-vei tu destul de brav să dai cu piciorul livretului tău de ucenicie, să-ți ei tâlpășița și să fugi ?

1) O cameră de cârciumă,

Francis

O, Doamne, Domnule! pot să jur pe toate cărțile din Anglia că am destulă inimă pentru...

Poins (din culise)

Francis!

Francis

Numaidecât, Domnule, numaidecât!

Prințul Henric

Ce vârstă ai Francis!

Francis

Stai să mă gândesc. Cam pela Sfântu Mihai care vine, voi avea...

Poins (din culise)

Francis!

Francis

Numaidecât, Domnule. Așteaptă te rog, puțin, stimate Domnule.

Prințul Henric

Ascultă, Francis: Zahărul acela pe care mi l-ai dat, făcea un ban, nu-i așa?

Francis

O, Doamne, Domnule! Aș vrea să fi făcut doi!

Prințul Henric

Eu vreau să-ți dau în schimb o mie de livre. Cere-mi-le când vei vrea și le vei avea.

Poins (din culise)

Francis !

Francis

Numaidecât ! Numaidecât !

Prințul Henric

Numaidecât, Francis ? Nu, Francis ! mâine, sau Joi, Francis ! Sau când îți va plăcea, Francis.

Francis

Stimate Domnule !

Prințul Henric

Ai consimți să furi pe un om care poartă o tunică scurtă de piele cu butoni de cristal, care are capul ras, un inel de agată, ciorapi negrii, jartiere de flanelă mătăsoasă, limba dulceagă și buzunare spaniole ¹⁾ ?

Francis

O, Doamne, Domnule, de cine vrei să spui ?

Prințul Henric

Aide, văd că nu bei decât din bastardul tău negru. Gândește-te la asta, Francis, vesta ta albă se va murdări... În Barbaria, amice, asta n'ar fi așa de scumpă²⁾.

Francis

Cum, Domnule ?

1) O asemenea haină se pare că o purta cel care împrumută pe amanet.

2) Prințul văzând că chelnerul este incapabil să răspundă, îl păcălește prin discursuri fără legătură și îi dă drumul.

Poins (din culise)

Francis !

Prințul Henric

Du-te, marțafoiule! N'auzi că te cheamă ?

(În acest timp *Prințul* și *Poins* îl strigă amândoi pe *Francis* care rămâne nedumerit, neștiind în ce parte să se ducă).

(Întră cârciumarul).

Cârciumarul

Ce! Nu te miști când auzi că te cheamă peste tot?
Du-te de servește pe consumatori.

(*Francis* iese)

Milord, bătrânul Sir John este la poartă cu alți șase,
să-i las să intre ?

Prințul Henric

Să aștepte un moment, apoi să i se deschidă.

(*Cârciumarul* iese)

Poins !

(Întră *Poins*)

Poins

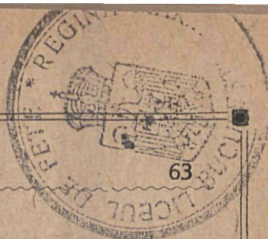
Numaidecât !... Numaidecât ! Domnule !...

Prințul Henric

Amice ! Falstaff e la ușe cu încă alți hoți. Trebuie
să fie veseli.

Poins

Ca greerii, dragul meu. Ce bucurie fără gust ai simțit
bătându-ți joc de chelner ? Cum s'a sfârșit aceasta ?



Prințul Henric

Simt în acest moment toate veselile ce s'au putut numi veselii dela depărtatele zile ale bravului Adam până la vârsta tânără a prezentului miez de noapte.

(Francis intră cu vin)

Ce oră este Francis ?

Francis

Numaidecât, Domnule, numaidecât !

Prințul Henric

E posibil ca acest om care știe mai puține cuvinte decât un papagal, să fie fiul unei femei ? Meseria lui se mărginește să coboare și să urce scara ; elocvența lui stă în talentul unei adunări ! Eu n'am umorul lui Percy, pintenii strălucitori ai Nordului ¹⁾, care îți ucide șase sau șapte duzini de scoțieni înainte de dejun, care apoi își spală mâinile și spune soției sale : *Rușine de-o așa viață liniștită ! Am nevoie de mișcare !*—O, *scumpul meu Henric*, răspunde ea, *câți ai ucis azi ?*— *Cât îmi dă calul meu dereș și cu picățele !* răspunde el, și apoi după o oră adaogă : *Aproape paisprezece ! Un fleac ! O nimica toată !* Te rog cheamă pe Fals-taff ; voi juca rolul lui Percy și acest porc blestemat pe acela al Doamnei Mortimer, soția sa. Rivo ²⁾ zice bețivanul ! Introdu pe acel burtoș, introdu pe acel bolovan de seu.

1) În acest pasaj Shakespeare face joc de cuvinte cu numele Aprigului scriind în două cuvinte : Hot—spur (Aprigul) și care însemnează pinten strălucitor.

2) Rivo, era un strigăt de bețiv ce se întrebuița în cărciumi.

(Întră Falstaff, Gadshill, Bardolph și Peto).

Poins

Bine-ai venit, Jack. Unde-ai fost?

Falstaff

Lua-i-ar ciuma pe toți fricoșii lași, și nu i-ar scăpa spânzurătoarea de ticăloși! Așa să fie și zic *amin!* Băete, un pahar de Xeres! Dacă ar trebui să mai trăesc mult timp așa, mi-ar place mai bine să fac la ciorapi, să-i cârlesc și la nevoe să le pun pingele! Lovi-i-ar ciuma de fricoși! Ticălosule, n'auzi? Dă-mi un pahar de vin! Nu mai există virtute pe pământ. (Bea).

Prințul Henric

Ai văzut vreodată pe Titanicul sărutând o farfurie de unt și această farfurie de unt să se topească la dulcea îmbrățișare a soarelui? Dacă l-ai văzut, atunci privește-mi acest individ, această massă de grăsime.

Falstaff

Mizerabile! Ai pus var în vinul ăsta! Ce s'ar putea găsi la un ticălos, dacă nu ticăloșii? Nimic decât mizerii în omenirea asta infamă! Ei bine, un fricos este mai rău decât un pahar de Xeres cu var în el! Așa, infamule fricos! Du-te la treaba ta bătrâne Jack! și mori când vei vroi. Dacă curajul, adevăratul curaj, n'a fugit de pe suprafața pământului, să nu mai fiu decât un hering afumat! În Anglia nu mai sunt nici trei oameni scăpați de spânzurătoare și unul din ei este gras și îmbătrânește! Dumnezeu să ne ajute! Rea lume! Aș vrea să fiu țesător! Aș cânta psalmi

și tot felul de alte lucruri! Lovi-i-ar ciurma de lași!
Lua-i-ar ciurma de fricoși!

Prințul Henric

Ei bine, sac de lână! Ce tot mormăi aci?

Falstaff

Ô, fiu de rege! Dacă nu te voi vâna din regatul
tău cu o sabie de lemn, dacă nu-ți voi alunga supușii
dinaintea ta ca pe un cârd de găște sălbatice, atunci
să nu-mi mai zici pe nume! Să nu mai am un păr
pe față! Tu, un prinț de Galles!

Prințul Henric

Ce-i asta, fiu de târfă! Buturugă diformă! Pui de lele!

Falstaff

Nu ești tu un laș? Răspunde-mi sēcătură! Și Poin
nu-i la fel?

Poins

Du-te la dracu, pântecosule! Te'njunghii dacă mă
numești laș?

Falstaff

Eu să te numesc laș! Te voi blestema înainte de
a te numi laș, dar aș da o mie de livre să pot alerga
așa de iute ca tine! Umerii tăi sunt destul de drepti
și ți-e indiferent dacă ți se vede spatele! Așa numești
tu să ajuți pe niște prieteni? Lua-le-ar dracu aseme-
nea ajutoare! Vorbește-mi de oamenii cari te privesc
în față! Băete, dă-mi un pahar de Xeres. Să fiu mișel
dac'am băut astăzi!

Prințul Henric

O, ticălosule, n'ai avut timp să-ți ștergi buzele dela ultima înghițitură.

Falstaff

Ce-mi pasă! (Bea) Lovi-i-ar ciuma pe toți ticăloșii! O repet asta încă-odată.

Prințul Henric

Ei hai, termină, ce e?

Falstaff

Ce e? Sunt aici patru dintre noi, cari au luat astăzi de dimineață ca pradă o mie de livre.

Prințul Henric

Unde sunt, Jack, unde sunt?

Falstaff

Unde sunt? Ni le-a șterpelit. Ei erau o sută contra a patru nenorociți!

Prințul Henric

Ce! O sută!?

Falstaff

Să fiu măgar, dacă, timp de două ceasuri nu m'am luptat cu sabia cu o duzină dintre ei! Le-am scăpat ca prin minune! Am primit opt lovituri de sabie în tunica mea și patru în nădragi! Pavăza mea a fost străpunsă din loc în loc și sabia mi-e știrbită ca un ferăstrău. *Ecce signum!* (El arată sabia). Nu cred să mă fi purtat vre-odată așa de brav de când sunt om!

Totul a fost degeaba! Lovi-i-ar ciurma pe toți lașii! Intrebați-i! (Arată spre tovarășii săi). Să fie ticăloși și fii ai întunericului dacă vor spune mai mult sau mai puțin decât adevărul!

Prințul Henric

Vorbiți, Domnilor! Cum s'a petrecut?

Gadshill

Noi patru am atacat o duzină...

Falstaff

Erau cel puțin șaisprezece, domnule!

Gadshill

Și i-am legat fedeleș!

Peto

Nu, ei n'au fost legați!

Falstaff

Ești o secătură că nu știi ce spui! Ei au fost legați, sau sunt un evreu, un evreu jidan!

Gadshill

Cum noi împărțeam prada, șase sau opt, toți odihniți, ne-au atacat...

Prințul Henric

Și voi v'ați bătut cu toți?

Falstaff

Cu toți? Eu nu știu ce vrei să spui prin toți, dar dacă eu nu m'am bătut cu cincizeci dintre ei, cel puțin, nu sunt decât o legătură de ridichi! Erau cincizeci și doi sau și trei contra sărmanului bătrân Jack, sau nu mai sunt o creatură cu două picioare!

Poins

Mulțumesc lui D-zeu că n'ați ucis pe nimeni.

Falstaff

E prea târziu pentru a-i mulțumi! Doi din ei i-am mâncat fripții! La doi sunt sigur, le-am dat socoteala. Doi ticăloși îmbrăcați în mantale gumate. Auzi tu, Hal? Dacă-ți mint să mă scuipi în față și să mă califici de gloabă. Tu cunoști vechea mea apărare în gardă. Mă țineam așa, cu mâna întinsă înainte, conducându-mi spada spre ei! Patru mizerabili, îmbrăcați în mantale gumate, alergau contra mea...

Prințul Henric

Patru? Adineaori nu erau decât doi.

Falstaff

Patru, Hal! Patru! Ți-am spus patru!

Poins

Da, da! A spus patru.

Falstaff

Așa dar, acești patru vin asupra mea în acelaș

timp din față și mă atacă cu sabia. Fără să-și mai dea ifose, primesc dela ei șapte lovituri în pavăza mea. Așa!

Prințul Henric

Șapte lovituri! Adineaori par'că spuneai că nu erau decât patru!

Falstaff

În mantale de gumă.

Poins

Da, patru în mantale de gumă.

Falstaff

Șapte, pe sabia asta! sau nu sunt decât un mișel!

Prințul Henric, (lui Poins)

Te rog, lasă-l în voia lui. Curând o să fie mai mulți.

Falstaff

M'ascuți, Hal?

Prințul Henric

Da, desigur, te-ascult și țiu și minte!

Falstaff

Te rog fii atent, pentru că asta prețuește oboseala de a fi auzit. Cei nouă în haine de gumă, despre care-ți vorbeam...

Prințul Henric

Deja doi în plus!

Falstaff

Sdrobindu-și spadele...

Poins

Iși pierd nădragii! ¹⁾

Falstaff

Incep să-mi cedeze terenul. Îi urmăresc de scurt, îi acostez, picior la picior, mână la mână și dintr'o ochire regulez contul la șapte din unsprezece.

Prințul Henric

O, nemaiauzit! Unsprezece ștregari în mantale de gumă, din doi!

Falstaff

In acel moment, dracul amestecându-se, trei mișei, trei oameni de josnică naștere, îmbrăcați în verde de Kendal ²⁾ mă ia pe dinapoi și se aruncă asupra mea, și cari erau așa de negrii, Hal, că nu puteam să le văd mâna!

Prințul Henric

Aceste minciuni sunt ca și tatăl care le produce: mari ca niște munți, nerușinate ca și el și prea gogonate! Ah! Ce, tu, polifagule cu creier de humă, tu, nebunule cu cap noduros, pui scârbos de curvă, grămadă de seu împuțită...

1) Poins face aici un joc de cuvinte. Point înseamnă vârful unei săbii și bretelele care țin pantaloni.

2) Kendal, în Westmoreland, era un oraș renumit pentru fabricarea hainelor ce se văpsea în culori strălucite. Kendalul verde era livreaua lui Robert, conte de Huntington și al tovarășilor săi. (Nota lui Steevens).

Falstaff

Ce, ești nebun! Nu spun adevărul, curatul adevăr?

Prințul Henric

Cum ai putut tu observa că acei oameni erau îmbrăcați în verde de Kendal, pe când ei erau așa de negrii că nu le vedeai nici mâna? Explică-ne. Ce-ai să răspunzi la aceasta?

Poins

Scoate-o la capăt, Jack. Spune un motiv.

Falstaff

Ce, de nevoe? cu forța? Nu! Să știi bine că mă sdrobiți pe roată, ¹⁾ că m'ați pedepsi cu toate chinurile din lume, n'aș răspunde silit! Să dai un motiv de nevoe? Motivele ar fi tot așa de abondente ca și afinele, dar eu nu le aș da nimănu de nevoe! Eu? Nimănu!

Prințul Henric

Eu n'am să mai fiu mult timp complicele acestui mincinos, al acestei muierce sângeroasă, al acestui testcuitar de paturi, strivitor de cai, al acestui munte enorm de carne...

1) În textul german spune: „...und renkte man mir die Glieder aus“; cel francez spune: „Je serais à l'estrapade“, ceiace înseamnă un supliciu care constă în a ridica în sus cu un șcripete pe un vinovat până la înălțimea unui catart de corabie, ca apoi să-l lase că cadă în mare de atâtea ori cât spune seștița.

Falstaff

Afar'cu tine, coate goale! Piei d'aci, țipar scârbos, limbă de vacă uscată! Vână hidoasă de bou! Bato-gule-afumat... Oh! de-aș avea atâta răsuflet să articulez tot ceiace seamănă cu tine... să-ți spun analogia ta!... Tu, cot de croitor, teacă de sabie, tolbă de săgeți, josnic tăiș de spadă...

Prințul Henric

Bine! Răsufală puțin și te odihnește, apoi reîncepe, și când vei fi terminat urâtele tele comparații, mă vei asculta și tu la rândul meu.

Poins

Ascultă, Jack. Atențiune!

Prințul Henric

Noi doi, v'am văzut pe toți patru cari atacărați patru oameni. I-ați legat și v'ați făcut stăpâni pe averile lor. Veți vedea acum cum o simplă istorie vă va zăpăci. În acel moment noi doi am venit să vă atacăm pe voi patru și un cuvânt a fost deajuns pentru a vă face să lăsați prada în voia soartei și noi s'o luăm în stăpânirea noastră. Și noi putem să vă arătăm prada; e aici în casă. Cât despre tine, Falstaff, punându-ți mâna la burtă ca pentru a-ți ține măruntaele și fără să mai aștepți, zicând și mersi, te-ai pus pe fugă sbierând cum n'a sbierat vreodată un vițel! Ce mișel trebuie că ești tu pentru a avea curajul să sdrobești cu mâna ta proprie spada ce-o ai și să vii să ne-o arăți că tu ai știrbit-o în luptă! Ce șiretlic,

ce pretext, ce tertip vei găsi tu acum, sau ai să invoci, pentru a te spăla de o rușine așa de clară și indiscutabilă ?

Poins

Te ascultăm, Jack. Ce-ai să inventezi acum ?

Falstaff

Pe toți sfinții ! V'am recunoscut așa de bine, ca și cum eu v'aș fi făcut. Aide, spuneți-mi, domnii mei, puteam eu să ucid pe moștenitorul dinainte destinat la tron ? Puteam eu să mă bat cu adevăratul prinț ? Eu sunt tot așa de viteaz ca și Hercule și tu știi perfect de bine asta ; ei bine, instinctul m'a oprit : leul nu se atinge niciodată de un prinț adevărat. Instinctul este un mare lucru. Eu am fost laș din instinct. Eu nu voi avea în toată viața mea decât idei bune de mine și de tine ; de mine că sunt un adevărat leu viteaz, de tine că ești un adevărat prinț. Acum, copiii mei, sunt încântat că aveți bani. Gazdă ! Veghează la porți ! Fă de santinelă în noaptea asta și mâine vă veți ruga ! Camarazi ! Tovarăși ! Fraților ! Inime de aur ! Toate titlurile adevăratei prietenii vă aparțin ! Să ne distrăm ! Dac'am improviza vre'o comedie ?

Prințul Henric

Bine. Fuga ta va servi de rezumat.

Falstaff

Dacă mă iubești, Hal, să nu mai vorbim de asta !

(Intră gazda)

Gazda

Prea stimate Prinț.

Prințul Henric

Ei bine, Doamnă cârciumăreasă, ce-ai să-mi spui?

Gazda

Milord! Un nobil dela Curte e la poartă. Vrea să vă vorbească. Zice că vine din partea tatălui D-voastră.

Prințul Henric

Dă-i ce trebuie pentru a face din el un rege și trimite-l la mama! ¹⁾.

Falstaff

Ce fel de om e?

Gazda

Un bătrân.

Falstaff

Ce poate gravitatea să facă afară din patul său, la miezul nopții? Trebuie să-i răspund?

Prințul Henric

Răspunde-i, Jack.

Falstaff

Zău, mă duc să-i dau pachetul!

(lese)

Prințul Henric

Acum, Domnilor, să vă spun: bine v'ați bătut! Și tū, Peto și tu Bardolph. Sunteți adevărați lei. Voi vă salvați din instinct. Voi nu vreți să vă atingeți de un prinț adevărat?!... Rușine!...

1) Prințul joacă asupra cuvintelor zicând: „dă-i ceiace-i trebuie pentru a face din el rege“ adică dă-i o coroană.

Bardolph

Eu am fugit văzând pe ceilalți că fug.

Prințul Henric

Spune-mi serios, cum se face că spada lui Falstaff este așa de știrbită ?

Peto

A știrbit-o cu pumnalul lui, spunând că el vrea ca adevărul să nu mai existe în Anglia și că el vrea să vă facă să credeți că el și-a știrbit-o în luptă. Apoi, ne-a sfătuit să-l imităm.

Bardolph

Și deasemenea ne-a mai sfătuit să ne gădilăm nasul cu pir pentru a-l face să sângere; de a ne pune sânge pe haine și de a jura că ar fi sângele adversarilor noștrii. Mi s'a întâmplat ceiace nu mi s'a întâmplat de șapte ani; am și roșit de monstruoasele lui invențiuni mincinoase!

Prințul Henric

O, mișelule! Tu ai furat un pahar cu vin acum optsprezece ani, ai fost prins asupra faptului și de atunci ai o roșeață *ex tempore* ce nu se poate șterge. Tu aveai mereu focul în față, sabia la o parte și ai fugit de acolo! Pe care instinct l'ai ascultat ?

Bardolph

Milord, vedeți acei meteori? Observați acei aburi?

Prințul Henric

Da!

Bardolph

Ce credeți că'nseamnă?

Prințul Henric

Un ficat cald și o pungă rece ¹⁾.

Bardolph

Ei anunță și mânia, după câte se cunoaște.

Prințul Henric

Ei! După câte se cunoaște, ei anunță și spânzurătoarea.

(Falstaff vine înapoi)

Iată că revine slăbuțul Jack, scheletul nostru. Ei bine, iubitul meu păpușoi umplut cu cârpe, de cât timp nu ți-ai mai văzut genunchiul?

Falstaff

Genunchiul? La vârsta ta, Hal, aveam talia mai fină decât ghiara unui vultur și aș fi putut trece prin inelul unui Alderman. Lovi-le-ar ciuma de suspine și de supărări! Astea umflă pe om ca o bășică! —Sunt știri rele afară. Sir John Bracy, venea din partea tatălui tău. Trebuie să te duci în dimineața asta la Curte. Acel descreerat al Nordului de Percy și acel Gal care

1) În limbajul lor, a bea era a avea ficatul cald și o pungă rece era o pungă goală.

a dăt o ciomăgeală lui Amaimon, care a pus coarne lui Lucifer, a obligat pe diavol să jure pe o lamă walchă, care ar fi vasalul său... Lovi-l-ar ciuma! Cum îl chiamă?

Poins

Glendower.

Falstaff

Owen, Owen, ăsta e... Și ginerele său Mortimer; și bătrânul Northumberland; și cel mai curajos dintre scoțieni, Douglas, care se urcă pe cal depe dealul cel mai prăpăstios...

Prințul Henric

La galop! Și care dintr'o lovitură de pistol, ucide o vrabie din sbor...

Falstaff

Exact. Bine-ai nimerit-o!

Prințul Henric

Mai bine n'ar fi nimerit el niciodată vrabia.

Falstaff

Secătura, are energie și nu va fugi niciodată pentrucă e inimos.

Prințul Henric

Secătură ești tu, pentrucă-l lauzi din cauza fugei lui.

Falstaff

Pe cal, drăcosule. Pe jos n'ar face nici un pas.

Prințul Henric

Ba da, Jack, din instinct.

Falstaff

Da, din instinct primesc! Se poate. Ei bine, așa dar, un oarecare Mordacke și o mie de bonete albastre! ¹⁾ Worcester a plecat astă-noapte. La știrea asta, barba tatălui tău s'a albit. Acum poți cumpăra pământ așa de ieftin ca scrumbiile putrezite.

Prințul Henric

În acest caz, dacă luna lui Iunie e caldă și dacă acest război civil continuă, vom putea cumpăra virginități cum se cumpără cuiele de potcoave, cu suta.

Falstaff

Pe sfânta liturghie, amice, drept spui! Vom face într'adevăr bune cumpărături de felul acesta. Dar, spune-mi, Hal, nu ești grozav de'nspăimântat? În calitate ta de prinț moștenitor al tronului, lumea nu te va obliga să'nfrunți pe acești trei inamici? Demonul acela de Douglas, iazma aia de Percy și celălalt blestemat de Glendower? Nu ești tu teribil de'ngrozit? Nu ți se'nfioară sângele?

Prințul Henric

Deloc. Mi-ar trebui puțin din instinctul tău ca să-mi fie frică.

1) Aluzie la bonetele albastre ce le purtau Scoțienii și de cari Englezii își băteau joc.

Falstaff

Ai să fii grozav de dojenit mâine, când vei apare înaintea tatălui tău. Dacă mă iubești, prepară un răspuns.

Prințul Henric

Vrei să iei locul tatălui meu și să mă examinezi asupra amănunțelor vieții mele particulare?

Falstaff

Vrei tu asta? Eu primesc! Scaunul ăsta va fi tronul meu, acest pumnal sceptorul meu și această perniță coroana mea.

Prințul Henric

Tronul tău este, așa dar, un scaun găurit, sceptorul tău de aur un pumnal de plumb și scumpa ta coroană jalnicul tău cap chelii.

Falstaff

Bine, fie! Dar dacă focul grației nu te-a părăsit deloc, ai să fi emoționat. Dă-mi un pahar de vin pentruca ochii mei să fie roșii ca și cum aș fi plâns. Căci eu știu să plâng de mânie ca și regele Cambyse ¹⁾.

Prințul Henric

Bine. Iată mărturia mea de supunere.

1) Gluma țintește o piesă intitulată: „O jalnică tragedie unde se amestecă o cantitate de lucruri glumețe, cuprinzând viața lui Cambyse, regele Persiei“. (Nota G. Duvul).

Falstaff

Și iată și discursul meu. —Nobilimea să treacă de o parte.

Gazda

Zău, iată o glumă foarte amuzantă.

Falstaff

O, dulce, regină, nu plânge căci lacrimile sunt de prisos!

Gazda

Isuse Cristoase! Ce demn e și cum știe să facă pe regele!

Falstaff

O, Doamne! Lorzi, luați cu voi tristețea reginei mele. Lacrămile astupă stăvilarele ochilor săi.

Gazda

Lucru rar! Joacă așa de bine, ca unul din acei comedianți calici pe cari i-am văzut odată!...

Falstaff

Liniște, cană de bere; liniște cap clătinator. Henric, mă mir nu numai de locurile unde-ți pierzi tu timpul, dar și de societatea în care ți-l petreci. Dacă mușetelul crește cu atât mai bine, mai mult și mai iute, cu cât este mai călcat, tinerețea se consumă cu atât mai iute, cu cât se devastează mai mult. Că tu ești copilul meu!... Da! pentrucă, pe de o parte cred în cuvântul mamei tale, iar pe de alta în părerea mea proprie. Ca dovadă mai am și căutătura urâtă de pungaș a ochilor tăi și atârănarea prostească și stupidă

a buzei tele de jos. Dacă ești fiul meu iată ce am să-ți spun și aici e piedica. Pentruce, fiind copilul meu, faci să te arate lumea cu degetul? Soarele binecuvântat al cerului este un leneș făcut numai pentru a mânca dude? Aceasta nu este o chestiune de spus pentru că este o întrebare fără răspuns, dar e posibil ca fiul Angliei să fie un hoț și un pungăș? Iată o întrebare care merită răspuns. Este un lucru, Henric, despre care ai auzit adeseaori și pe care mulți oameni din această țară îl cunoaște sub numele de smoală. Această smoală, vechii autori povestesc, că este murdăritoare ¹⁾. Tot așa este și cu societatea pe care o frecvențezi în acest moment, Henric! Ea te murdărește. Eu nu-ți vorbesc acum după băutură, ci în lacrimi; nu din plăcere, ci din suferință. Acestea nu sunt numai vorbe, ci sunt dureri. Totuși este un om virtuos pe care l-am observat adesea cu tine și căruia nu-i știu numele.

Prințul Henric

De ce fel de om vrea să spună Majestatea Voastră?

Falstaff

De un bărbat cu înfățișare frumoasă și impunătoare, și în acelaș timp cu o corpolență frumoasă; de un bărbat cu figura voioasă, cu privirea plăcută, cu aspectul nobil; de un bărbat care trebuie să aibe, cred, cincizeci de ani, sau, pe Maica Domnului, care atinge șazeci. Acum îmi amintesc de numele lui, se numește Falstaff. Acesta nu e un des-

1) Aluzie la o zicătoare: Cine atinge smoala trebuie să se murdărească.

frânat, dacă nu mă'nșel, Henric! Eu am citit asta pe fizionomia lui. Dacă se cunoaște arborele după fructele sale, așa cum se cunoaște fructul după pom, atunci declar cu hotărâre că sunt virtuți în acel Falstaff. Alipește-te de el și renunță la ceilalți; și acum, spune-mi, ștregarule nemernic, unde-ai fost luna asta?

Prințul Henric

Vorbești tu ca un rege? Atunci ia locul meu; voi juca eu rolul tatălui meu.

Falstaff

Mă scoți din domnie? Tu n'ai nici măcar jumătate din gravitatea și majestatea cu care mă exprim eu. Să mă spânzurați de picioare ca un vătui sau ca un iepure de casă la poarta unui negustor de păsări, dacă ai să poți să te ții ca mine.

Prințul Henric

Bine! Iată-mă instalat aici.

Falstaff

Și eu iau locul tău de dincoace. Acum, judecați-mă stăpâne.

Prințul Henric

Ei bine, Henric: De unde vii?

Falstaff

Din Eastcheap, nobile domn.

Prințul Henric

Grave plângeri aud că se fac în contra ta.

Falstaff

Trăsni-le-ar, Milord! Toate sunt false!... Am să-mi dau osteneala să am demnitatea unui prinț!

Prințul Henric

Indrăsnești să juri, copil răutăcios ce ești? De acum încolo să nu te mai văd în ochii mei. Tu ești lipsit cu totul de bunul simț. Este un demon care te urmărește, sub forma unui om bătrân și gros. Ai de tovarăș o butie omenească. Pentruce vii des în legătură cu acel cufăr umoristic, cu acea gamelă a bestialității, cu acel pachet atins de dropică, cu acel imens butoi de vin, cu acea ladă plină de mațe, cu acel taur fript de Mannigstree ¹⁾ cu tocătură în burtă, cu acel Vițiu venerabil, cu acel Nelegiuit cu părul sur, cu acel tată pezevenghi, cu acel Înfumurat ²⁾ moșneag! La ce-i bun el? La ce poate servi la altceva decât de a gusta șampania și a o bea? La ce se pricepe el afară de tăierea claponilor și la mâncatul lor? În ce consistă dibăcia lui, dacă nu în viclenie răutăcioasă? la ce-i viclean dacă nu în blestemății? O blestemăție ticăloasă pe care o exercită în orice ocazie. Într'un cuvânt în ce poate fi stimat? În nimic.

Falstaff

Aș vrea ca Domnia Voastră să nu meargă așa de iute și să vorbească mai lămurit. De cine vrea să zică Domnia Voastră.

1) Mannigsteree, situat în comitatul d'Essex, era un ținut renumit pentru bogăția pășunilor sale.

2) Vițiu, Neleguirea și Vanitatea erau trei personaje ale vechei morale.

Prințul Henric

De Falstaff, acel mârșav corupător al tinerimii! De acel bătrân Satan cu barbă albă.

Falstaff

Milord; cunosc pe acel om.

Prințul Henric

Știu.

Falstaff

Dar a spune că eu îi cunosc mai multe greșeli decât mie însumi, ar fi să spun mai mult decât știu. Că el e bătrân (un motiv mai mult pentru a avea milă de el) părul său alb o dovedește asta. Dar, (cu voia Dv.) a spune că el e un curvar, o tăgăduesc cu totul. Dacă șampania și zahărul sunt greșeli, Dumnezeu ajută pe vinovați. Dacă bătrânețea și vioia sunt păcatele sale, atunci toți mesenii pe care îi cunosc sunt blestemați. Dacă plinătatea trupului merită ura, atunci trebuie să placă vacile slabe ale lui Faraon. Nu, stimate Lord! Isgonește pe Peto, isgonește pe Bardolph, isgonește pe Poin, dar cât despre dulcele Jack Falstaff, bunul Jack Falstaff, devotatul Jack Falstaff, viteazul Jack Falstaff, cu atât mai viteaz cu cât este bătrânul Jack Falstaff, nu-l isgoni din tovărășia fiului vostru Henric! Să isgonești pe Jack! Asta ar însemna să isgonești pe toată lumea!

Prințul Henric

Il voi isgoni.

(Se aude bătând la poartă. *Gazda, Francis și Bardolph* ies. *Bardolph* intră din nou grăbit).

Bardolph

O, Domnule, Domnule! Sherifful cu o enormă gardă e la poartă!

Falstaff

Afară, ticălosule! Trebuie să isprăvim piesa. Mai am încă multe de spus în favoarea lui Falstaff.

(Intră gazda gâfâind)

Gazda

O, Isuse Cristoase! Doamne Dumnezeu!

Falstaff

Ho! Fă! Ce, dracu călărește pe un arcuș de vioară? Ce s'a 'ntâmpat?

Gazda

Sherifful și toată garda sunt la poartă. Vin să scoțoască prin casă. Trebuie să intre?

Falstaff

Auzi, Hal! Nu spune niciodată că o piesă bună de aur e false. E drept că tu ești nebun fără să pari.

Prințul Henric

Și tu ești un fricos din fire și fără instinct.

Falstaff

Eu neg *mayorul* tău ¹⁾. Dacă nu vrei să primești

1) Joc de cuvinte destul de fin. Falstaff joacă asupra titlului de *mayor* dat în special ofițerului unei tagme cu care venea Sherifful și asupra cuvântului *maior* unul din părțile unei poziții logice. (Georges Duval).

pe Sheriff, bine! Dacă nu, să intre. Voi face tot așa de bună mină la înfățișare pe un cărucior ca și un altul, sau să fie a ciumii educația ce am primit-o. Eu sper că voi fi tot așa de iute sugrumat ca și un altul.

Prințul Henric

Ascunde-te după tapet. Ceilalți se vor ascunde mai sus. Acum, domnii mei, e vorba să aveți figura cinstită și o conștiință împăcată.

Falstaff

Eule, am pe amândouă! Dar timpul a trecut și deaceia mă duc să mă ascund.

(Toți ies afară de Prinț și Poinș)

Prințul Henric

Cheamă pe Sheriff înăuntru.

(Intră Sherifful și un căruțaș)

Acum, Domnule Sheriff, ce vrei dela mine?

Sherifful

Mai întâi să mă scuzați, Domnule! Vuetul public urmărește niște oameni în casa asta.

Prințul Henric

Ce oameni?

Sherifful

Unul din ei este bine cunoscut, stimate Domnule. Un om gros și gras.

Cărăușul

Gras ca untul!

Prințul Henric

Vă garantez că omul D-voastră nu este aici. L-am însărcinat chiar eu cu un comision; dar Sheriffe, îți dau cuvântul meu, că mâine la ora mesii, ți-l voi trimite pentru ca să răspundă înaintea D-tale sau a unui altul de ceiace este acuzat. Cel mai bun lucru este, dar, de a părăsi această casă.

Sherifful

Bine, Milord, numaidecât. Doi domni însă au pierdut în această tâlhărie, trei sute de mărci.

Prințul Henric

Se poate. Dacă el a furat pe acei oameni, va răspunde de ei. Adio!

Sherifful

Noapte bună, nobilul meu Domn.

Prințul Henric

Cred că vrei să spui bună ziua, nu-i așa?

Sherifful

Da, Milord, trebuie să fie ceasul două din noapte.

(Sherifful și cărașul ies)

Prințul Henric

Acest animal slăninos e cunoscut ca biserica Sfântului Paul. Adu-l!

Poins

Falstaff!...—A adormit după perdea și sforăe ca un cal.

Prințul Henric

Ascultă cum respiră de greu! Scotocește-l prin bu-
zunare. (*Poins* scotocește) Ce-ai găsit?

Poins

Nimic decât hârtii, Milord.

Prințul Henric

Să vedem ce este. Citește!

Poins (citind)

| | | |
|--------------------------------|-----------|-----------------|
| Idem un clapon. | 2 șilingi | 2 cenți |
| „ Sos | 4 | „ |
| „ Șampanie de Xeres 2 mărci | 5 | „ 8 |
| „ Pește și vin după cină . . . | 2 | „ 6 |
| „ Pâine. | | $\frac{1}{3}$ „ |

Prințul Henric

O, nemaiauzit! Pâine de o jumătate centimă față
de o cantitate așa de nesuferită de vin de Madera.
Păstrează-o! Restul îl vom citi pe'ndelete. Să-l lăsăm
să doarmă până la ziuă. Eu mă voi duce azi la Curte.
Trebue să mergem toți la război. Tu vei avea acolo
un post onorabil. Voi da acestui mișel cărnos o slujbă
în infanterie; știu că va muri după ce va fi mers
trei sute de coți. Bani va fi dați cu camătă. Vino la
mine de dimineață și acum la revedere, *Poins*!

Poins

La revedere, stimate domn. (les).

SFÂRȘITUL ACTULUI II

ACTUL III

SCENA I

Bangor. O cameră în casa arhidiaconului.

(Intră *Hotspur, Worcester, Mortimer și Glendower*)

Mortimer

Promisiunile sunt frumoase, persoanele sigure și începutul nostru plin de speranțe.

Hotspur

Lord Mortimer și D-ta, vere Glendower, faceți-mi plăcerea și vă așezați. Și D-ta, unchiule Worcester. Oh! La dracu! am uitat harta.

Glendower

Nu, iat-o! Așează-te, vere Percy și D-ta vere Aprig. De câte ori Lancastre te numește cu acest nume, obrajii săi pălesc și scoțând un suspin, (oftează tare) și îți urează cerul.

Hotspur

Și D-tale Infernul, tot așa de des de câte ori aude vorbind de Owen Glendower.

Glendower

Nu-l pot acuza pentru asta. Când am venit pe lume, fruntea cerului era plină de forme sclipitoare și de

torțe de foc strălucitoare și în ziua nașterii mele, structura și temelia pământului începură să tremure de frică !

Hotspur

Aceleaș fenomene s'ar fi întâmplat dacă în timpul acela, în loc de a te fi născut, ar fi fătat pisica mamei D-tale.

Glendower

Îți afirm că pământul s'a cutremurat când m'am născut.

Hotspur

Și eu îți afirm că pământul nici el nu crede ca și mine că de frica D-tale s'a cutremurat.

Glendower

Cerul era în flăcări și pământul tremura !...

Hotspur

Atunci pământul tremura pentrucă vedea cerul în flăcări și nașterea D-tale nu era amestecată cu nimic aici. Adesea, natura bolnavă de erupțiuni ciudate; pământul *însărcinat* este adesea turmentat, bântuit de un fel de colici ce provin dela o mulțime de vânturi neregulat închise în măruntaele lui. Acest vânt, voind să scape, sdruncină pe bătrâna femeie a pământului și face să dărâme clopotnițele și turlele acoperite cu muschi. La nașterea D-tale, bunica noastră Terra, lovită de această indispoziție va fi clocotit de mânie.

Glendower

Vere, sunt puțini oameni dela cari aş suporta aceste contrarieri. Permite-mi să-ți repet că la nașterea mea, fruntea cerului era plină de forme lucitoare; căprioarele coborau în goană munții; cirezile scoteau mugețe ciudate pe câmpiile înspăimântate. Aceste semne au făcut din mine un om extraordinar și toate faptele vieții mele au proba că eu n'am nimic comun cu muritorii, că eu nu fac parte din tagma oamenilor de rând. Caută pe toată întinderea mării care vuește pe coastele Angliei, Scoției sau Galiei și spune-mi unde locuește omul care se poate lăuda că m'a crescut sau că m'a învățat să citesc? Ei bine! Arată-mi pe fiul vre unei femei care să mă poată urma pe cărările grele ale științei și dibăciei și să se țină la pas cu mine în mijlocul experiențelor profunde și cercetărilor tainice.

Hotspur

Ești omul care vorbește cel mai bine walșa. Acum vreau să cinez.

Mortimer

Liniște, vere Percy! Liniște! Îl înfurii.

Glendower

Eu pot să evoc spiritele din fundul abisului.

Hotspur

Pot și eu asta! Și toți oamenii pot. Chestia este să se știe dacă vin când le chemi D-ta.

Glendower

O, vere, pot să vă arăt. Eu și pe dracu îl stăpânesc.

Hotspur

Și eu, vere, și eu pot să-ți arăt. Pot să fac pe dracu să roșească apunând adevărul. „Spune adevărul și vei face pe dracu să roșească¹⁾. Dacă ai puterea să-l chemi, fă-l să apară și eu, îți jur, îl voi face să roșească. Atât cât veți trăi spune-ți adevărul și veți face pe dracul să roșească.

Mortimer

Veniți! Veniți aici! Asta e o trăncăneală destul de nefolositoare.

Glendower

De trei ori Henric Bolingbrok s'a îndoit de puterea mea. De trei ori țărmurile Wyei și nisipoasei Saverne le-am înnisipat trimițându-le către el, fără cisme, urmărite sub loviturile fulgerelor și furtunei.

Hotspur

Cum? Fără cisme și pe o vreme rea? Cum dracu a putut scăpa de friguri?

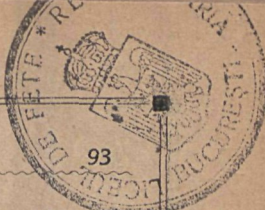
Glendower

Iată harta. Veniți aici să ne împărțim domeniul după învoiala noastră.

Mortimer

Arhidiaconul l-a împărțit în trei părți egale: Anglia

1) Proverb.



de aici dela Trent și până la Severna, dela Sud la Est, este partea care mi s'a convenit mie. Toată partea de Vest. Țara Galilor de dincolo de malurile Severnei și toate ținuturile bogate din partea asta este pentru Owen Glendower. D-tale, scumpe vere, îți revine tot Nordul începând dela Trent. Tratatul este scris în trei exemplare. Putem să le sigilăm definitiv în noaptea asta. Măine, vere Percy, împreună cu mine și cu lordul Worcester, ne vom duce să găsim pe tatăl D-tale și armata scoțiană, cum a fost convenit, la Shrewsbury. Tatăl meu Glendower nu este încă gata, dar n'avem nevoie de ajutorul său în primele paisprezece zile. (Lui *Glendower*). În acest timp îți vei strânge vasalii, amicii și nobili vecini.

Glendower

În timpul cel mai scurt, milord, vă veți alătura de mine și soțiile D-voastră se vor pune sub protecția mea. Trebuie să le părăsiți acum, fără să vă luați adio dela ele, pentru a evita potopul de lacrimi ce ar ocaziona despărțirea.

Hotspur

Mi se pare că partea mea la Nord de Burton, n'are aceeași întindere ca a voastră. Vedeți cum acest râu, cu cotiturile lui, îmi taie cea mai bună parte din pământul meu, o mare semi-lună, un unghi enorm. Voi astupa curentul râului și frumoasa Trentă, cu reflecte argintii, va curge într'un nou canal, frumos și drept. În chipul acesta nu va mai șerpui cu arcuituri așa de adânci, pentru a-mi sustrage o porțiune așa de bogată.

Glendower

Să nu mai șerpuiască ? Și totuși, trebuie ? Vei vedea că trebuie să curgă în voe.

Mortimer

Da, dar observă cum își urmează cursul și cum revine asupra mea, ceiace te despăgubește. Ea îți dă dintr'o parte ceiace îți ia din alta.

Worcester

Dacă un mic zăgaz ar opri-o aci, din partea asta, la Nord, ea ar curge drept și ar câștiga tot acest cap.

Hotspur

Asta cer și eu. Cheltuiala va fi mai mică.

Glendower

Eu mă opun oricărei schimbări.

Hotspur

Te opui D-ta la asta?

Glendower

Da, și nu se va face.

Hotspur

Cine-ar îndrăsni să mă'npiedice ?

Glendower

Eu !

Hotspur

Nu te pricep, vorbește Walșa.

Glendower

Știu să vorbesc englezește tot așa de bine ca și D-ta. Am crescut doar la Curte ¹⁾. De foarte de tânăr am compus pentru harpă multe cântece englezești, foarte bine venite. Am știut chiar să împrumut limbei voastre o oarecare grație de care D-ta n'ai fost nici odată capabil.

Hotspur

Adevărat? Cu atât mai bine pentru D-ta. Cât despre mine mi-ar place mai bine să fii o pisică și să strigi miorlăind, decât un făcător de balade de bălci! Eu ascult mai bine înșuruparea unui sfeșnic de aramă, scârțâitul unei roate uscate pe o osie, decât să mi se strepezească dinții ascultând recitarea unei poezii pretențioase. Imi pare că aş forța să trapeze un cal care-și târăște piciorul.

Glendower

Aide, du-te și schimbă cursul Trentei.

1) Owen Glendower, al cărui nume adevărat era Owen Ap-Grffyth Vaughan, luă numele de Glyndour sau Glendower dela domeniile de Glyndourdwg al căror proprietar era. El era inamicul deosebit al familiei Mortimer, pentrucă nepotul Lady-ei Percy, Edmond, conte de Mortimer, avea drepturi legitime asupra principatului de Galles, în calitate de scoborător direct din Gladys, fisa lui de Lhewelyn și sora lui David, prințul de Galles. El deveni prin urmare gentilomul ce ducea pavăza lui Richard II, cu care se găsea în castelul de Flint, când Richard deveni prizonierul lui Henric Bolingbroke, mai târziu Henric IV. Owen Glendower fu încoronat prinț de Galles în 1402 și timp de 12 ani fu grozavul inamic al partidului englez. El muri foarte nenorocit în 1415.

Hotspur

N'am grije de asta. Aș da de trei ori atâta pământ unui amic devotat. Dar când e vorba de o învoială făcută, aș necăji pe oricine, chiar când vine vorba de a noua parte dintr'un fir de păr. Sunt gata tratatele? Să plecăm?

Glendower

Luna e frumoasă, puteți călători noaptea. Eu mă duc să zoresc pe redactorul articolelor și în acelaș timp voi anunța ca din partea voastră pe soțiile voastre. Mi-e teamă că fică-mea o să'nebunească la știrea asta, atât iubește ea pe Mortimer al ei!

• (lese)

Mortimer

Ti, la dracu, vere Percy! Cum tratezi pe tatăl meu!

Hotspur

Eu n'aleg. Nu pot altfel! M'a scos din sărite cu istoriile lui de profet, de neghiob, vorbindu-mi de cârțițe, de furnici, de mierloi visători, de smei, de pești fără înotătoare, de păsări mitologice cu aripile tăiate, de corbi pleșuvi în nori, de lei sfârșiți de oboseală, de pisici agățătoare și de nu mai știu ce extravagante ¹⁾. Noaptea trecută m'a ținut cel puțin nouă ceasuri enumerându-mi numele principalilor diavoli

1) Se zice în Holinshed: „Impărțirea regatului între Mortimer, Glendower și Percy, se făcu sub impresia unei profeții, după care regele Henric era cârțița blestemată de D-zeu și cei trei aliați: smeul, leul și lupul. (Nota lui Malone).

și ai vaeților lor. Hm! — strigam eu. — *Foarte bine! Mai departe!* fără să ascult un cuvânt. El e tot așa de plictisitor ca și un cal spetit sau ca o femeie mâniașă; mai rău decât o casă înegrită de fum! Mi-ar place mai bine să trăesc la brânză și la usturoi, într'o moară de vânt, departe de tot, decât să-l aud vorbind și mâncând mâncări delicioase în nu importă ce castel plăcut, frumos și creștinesc!

Mortimer

Și totuși, pe cuvântul meu! El e un demn gentilom instruit, care posedă secrete uimitoare. E viteaz ca un leu, binevoitor și generos ca minele din India. Vere, el suportă caracterul tău cu multă băgare de seamă și merge până a se face violent cu el însuși, când îl tratezi rău. Niți nu există, îți garantez, un om viu, care să suporte provocările cum le suportă el pe ale D-tale și fără să ne expună la pericolul unei primiri proaste. Te rog, așa dar, să nu mai începi din nou.

Worcester

Intr'adevăr, Milord, ești nedrept. De când ai venit, n'ai făcut decât să-i distrugi orice răbdare. Trebuie să te corijezi de acest defect care, uneori trece drept mândrie, curaj, temperament (și aceasta este cel mai bun ce se poate întâmpla) dar care, adesea, dă pe față o mânie brutală, o lipsă de maniere, o lipsă de modestie, din orgoliu, din trufie, dintr'o părere prea bună de sine însuși și din dispreț. Cea mai mică din aceste nedreptăți la un gentilom îi înstrăinează inima de oameni și pătează frumusețea virtuților sale răpindu-le tot meritul lor.

Hotspur

Bine, mulțumesc de sfat! Am să mă întorc iarăși la școală! Manierele bune te prind. Dar iată că ne vin soțiile și trebuie să ne luăm adio dela ele.

(Intră *Glendower* cu *Lady Mortimer* și *Lady Percy*)

Mortimer

Ceiece mă supără grozav de mult este că soția mea nu vorbește mai mult englezește decât ca mine Wașsa.

Glendower

Fica mea plânge. Ea nu vrea să se despartă de D-ta; vrea și ea să se facă soldat și să meargă la război.

Mortimer

Dragă tată, spune-i că ea și cu mătușa mea Percy ne vom întâlni curând sub escorta D-tale.

(*Glendower* vorbește cu fica sa în limba Welchă și ea îi răspunde în aceeași limbă).

Glendower

E nebună! E o mică sălbatică încăpățânată și surdă la orice raționament.

(*Lady Mortimer* vorbește lui *Mortimer* în limba Welchă)

Mortimer

Înțeleg privirile tale. Această plăcută limbă Welchă pe care o faci să curgă cu găleata, o înțeleg și nu mi-ar fi rușine să-ți răspund în același dialect. (*Lady Mortimer* vorbește îmbrățișându-l). Eu înțeleg sărutările tale ca și tu pe ale mele și asta este un asalt de sen-

sibilitate, o convorbire așa de dulce!... Nu voi avea odihnă, draga mea, până ce nu voi învăța limba ta, pentru că tu faci din ea un lucru tot așa de dulce ca o romanță cântată de o regină frumoasă, sub un boschet de vară, cu modulațiuni încântătoare întovărășite de vioară.

Glendower

Dacă D-ta te înduioșezi, o faci pe ea să înnebunească mai mult.

(Lady Mortimer vorbește din nou)

Mortimer

Oh! Sunt ignoranța în persoană!

Glendower

Ea te roagă să te întinzi cu nepăsare pe trestii și să pui grațiosul D-tale cap pe genunchii săi. Îți va cânta romanța care-ți place, va face să troneze zeul somnului peste pleoapele D-tale, te va ferma într'o dulce ațipeală, intermediară între somn și veghe, un fel de amurg înainte ca înhămatul ceresc să înceapă mersul său de aur spre est.

Mortimer

Din toată inima! Mă voi așeza bucuros pentru a o auzi cântând. În acelaș timp, tratatul nostru cred că va fi semnat.

Glendower

Așezați-vă. Muzicanții cari vor cânta pentru voi, plutesc în aer, la mii de mile departe de aici și totuși, ei vor fi aici într'un moment. Așezați-vă și așteptați.

Hotspur

Vino, Katarina, tu știi să te așezi jos și știi că-mi place asta. Vino, să-mi pot pune capul pe genunchii tăi.

Lady Percy

Aide, aide, Graure!

(*Glendower* spune câteva cuvinte în limba Welchă și muzica începe)

Hotspur

Acum observ că dracul știe și limba Welchă. Nu e așa de mirare cât e de fantastic. Pe Maica Precista! Bun muzicant e ăsta!

Lady Percy

În acest caz și tu ar trebui să fii un excelent muzicant, căci și tu ești mereu guvernat de toane. Stai liniștit, banditul și ascultă pe Doamna care cântă în limba Welchă.

Hotspur

Mi-ar place mai bine să ascult pe *Lady*, cățelușa mea, urlând în limba irlandeză.

Lady Percy

Vrei să-ți turtesc capul?

Hotspur

Nu.

Lady Percy

Atunci stai liniștit.

Hotspur

Asta e defectul femeii! ¹⁾.

Lady Percy

Dumnezeu să te ducă!

Hotspur

În patul Lady-ei Welcha.

Lady Percy

Ce-ai spus?

Hotspur

Linște. Cântă ea.

(*Lady Mortimer cântă o romanță Welchă*)

Hotspur

Aide, Katarina, vreau să-mi cânti și tu cântecul tău.

Lady Percy

Eu? Nu, pe cuvântul meu.

Hotspur

Nu, pe cuvântul meu! Înimioara mea, tu te juri ca și soția unui cofetar! *Nu, pe cuvântul meu. Tot așa de adevărat după cum sunt în viață! D-zeu să mă ierte! Tot așa de adevărat că trebuie să se facă ziuă. Și jurămintele tale sunt dintr'o ștofă așa de comună, așa de florenciene încât s'ar zice că tu n'ai fost mai*

1) Proverb al cărui sens, în această împrejurare a rămas neînțeles pentru toți traducătorii.

departe peste Finsbury ¹⁾). Fă-mi, Katarina, ca o doamnă cum ești, un jurământ frumos cu gura plină și lasă-mi: „*Pe cuvântul meu*“, sau celelalte protestări de turtă dulce, ²⁾ cu rochii garnisite cu catifea ³⁾ ale cetățenilor gătiți pentru Duminică. Aide, cântă!

Lady Percy

Nu vreau să cânt.

Hotspur

Și totuși e cel mai bun mijloc de a te face croitor sau de a învăța să devii crescător de prihor ⁴⁾). Dacă actele vor fi dresate, voi pleca de-aici peste două ore. Așa dar, vino când vei vrea.

(El iese)

Glendower

Vino, vino, Lord Mortimer. Ești tot așa de lent ca și aprinsul Percy plin de foc la plecare. Actul trebuie să fie acum redijat; e timpul de a-l pecetlui și ne vom urca imediat pe cai.

Mortimer

Din toată inima.

(Ies toți).

1) Loc de plimbare situat lângă Moorgate, frecventat de burghezii din Londra.

2) Protestări așa de comune ca și scrisorile ce le învață copiii într'un alfabet de turtă dulce (Nota lui Malone).

3) Erau costumele de sărbătoare ale burghezilor.

4) Odinioară în Anglia, croitorii aveau reputația de a cânta lucrând. Shakespeare face aci aluzie în a 12-a noapte când Malvolio scrie: Luați casa soției mele drept o tavernă? Veți cânta cântece de cârpaci cu vocea plină? (Nota lui G. Duval).

SCENA II

Londra. O cameră în palat.

(Intră *Regele Henric, Prințul Henric, și Lorzi*)

Regele

Lăsați-ne, Lorzi. Am să vorbesc Prințului de Galles. Dar fiți în apropiere căci vom avea în curând nevoie de Dv.

(*Lorzii ies*)

Nu știu dacă, pentru a-mi îndrepta câteva greșeli, Dumnezeu, al cărui voințe sunt secrete, a făcut să se nască din sângele meu pedeapsa grea destinată să mă lovească, dar după felul cu care te porți, lesne aş crede că tu ai fost destinat de cer în mânia să mă pedepsească de greșelile mele. Altfel, cum niște pasiuni așa de extraordinare, așa de josnice, așa de mizerabile, așa de necurate, așa de mârșave, niște orgii așa de rușinoase, o societate așa de stricată ca aceia pe care o frecvențezi tu, s'ar împăca cu origina ta și ar fi ea la nivel cu inima ta princiară.

Prințul Henric

Dac'ar vrea, Majestatea Voastră, aş putea să-mi justific așa de complet toate greșelile mele, încât sunt sigur că aş putea să mă spăl de multele nedreptăți puse în sarcina mea. Pentru asta, vă rog să m'ascultați și dupăce voi fi combătut cu motive puternice numărul de raporturi zadarnice, pe cari urechea celui

mare este adesea condamnată să le asculte dela paraziții zâmbitori și dela răspânditorii mârșavi de știri, să mă fac iertat printr'o sinceră căință, de adevăratele greșeli imputabile unei tinereți nesăbuite.

Regele

Dumnezeu să te ierte! Dar, totuși, Henric, dă-mi voe să mă mir de faptul că pornirile tale își iau un sbor cu totul opus aceluia al strămoșilor tăi. Tu ți-ai pierdut locul în Consiliu și a trebuit să-l ocupe fratele tău mai mic ¹⁾. Tu n'ai știut să-ți câștigi o simpatie în inimile oamenilor dela Curtea mea și a principilor din viața mea. Ai zădărnicit speranța fondată pe viitorul tău. În fine, nu există om care să nu profetizeze căderea ta. Dacă aș fi fost tot așa ca tine și m'aș fi înjosit; dacă m'aș fi depreciat astfel în ochii oamenilor; dacă m'aș fi compromis așa de ușor în societatea rea, opinia, care m'a înălțat până la tron ar fi rămas credincioasă aceluia care-l ocupa și m'ar fi lăsat în tăcerea exilului ca un om ce nu mai are nici distincție, nici importanță. Injosindu-mă puțin, nu puteam să mă arăt, fără ca lumea să nu se mire de prezența mea, ca și cum aș fi fost o cometă, pe când oamenii ar fi spus copiilor lor: *El este!* sau chiar: *Unde este? Cine este Bolingbroke?* Dar eu răpisesem cerului toate binevoiențele și arătasem atâta umilință că obținusem omagiul inimei tuturor oamenilor, aclamațiunile jubiloare, urările din fiecare gură, chiar din partea regelui încoronat. Mi-am păstrat astfel personalitatea

1) Prințul Henric, într'adevăr, fu dat afară din Consiliu pentru că bătuse pe Lordul Gascogne, șeful justiției. Fratele său Thomas, duce de Clarence fu numit prezident în locul său. (Nota lui G. Duval)

mea intactă, nouă ; prezența mea, ca o robă pontificală, producea cu atât mai multă mirare, cu cât era mai rară și această raritate precum și măreția luxului meu, făcea din ea o adevărată sărbătoare. Așa de bine ce m'am arătat și așa de scump cu persoana mea, încât sfârșii prin a cuceri un fel de măreție! Regele, un extravagant, mergea dela dreapta la stânga, excortat de glumeți fără creier, cu capetele ușoare, cari se aprind și ard ca niște pae ; se juca cu situația sa cu loviturile de zar ; se compromitea cu nebunii flecari, profanând prin sarcasmul lor marele nume ce-l purta ; îngăduia lângă el bufonii ocărători ; se lăsa să fie luat în râs de copiii batjocoritori, pe cari vanitatea îi ațâța să facă spirite în dosul său ; se arăta pe stradă cu oameni de nimic ; venea în contact cu norodul mitocănos, în așa chip că cu forța era zilnic expus privirilor trecătorilor. Trecătorii se desgustaseră de această miere și începuseră să aibă scârbă de o blândețe devenită plictisitoare. Deasemenea, când avea ocazia să se arate, nu mai era decât ca unul din acei cucii care se aude numai în luna lui lunie, fără să i se dea nicio importanță. El nu era considerat decât de ochii oboșiți, desgustați, ne mai acordându-i acele priviri extraordinare care uimesc soarele suveran, când lucește rar ; cu niște ochi ațipiți, indiferenți ca acei ce-i are cineva pentru un inamic. Iată ce te amenință, Henric, de când ai pierdut privilegiul princiar prin venirile în contact cu societatea așa de rea că nici nu se poate mărturisi. Ochii sunt oboșiți de a te privi, afară de ai mei care ar vrea să te vadă mai mult și care, fără voia mea, rămân orbi din excesul dragostei mele.

(Plânge)

Printul Henric

De azi înainte, de trei ori stimatul meu stăpân, voi fi ceace trebue să fiu.

Regele

Pe cum mă vezi că trăesc, Henric, pe atât îți spun de adevărat că tu ești în acest moment cum era Richard când, sosind din Franța, debarcai la Ravenspur. Așa eram eu atunci, așa este astăzi Percy. Pe sceptoru meu și pe suflétul meu, Percy are mai multe titluri în stăpânire decât tine, care nu ești decât umbra unui moștenitor! Căci fără drept, fără chiar o asemănare de drept, el umple cu soldați câmpiile regatului și ține piept gurei leului armat. Fără să fie mai mare decât tine, el conduce pe lorzii bătrâni, pe venerabilii arhiepiscopi la luptele sângeroase, la bătăliile strivitoare. Ce onoare nemuritoare a cucerit el, înfruntând pe renumitul Douglas, care, prin faptele sale strălucite, prin năvălirile lui îndrăsnețe, a știut să se impună soldaților și să merite titlul de mare căpitan în toate regatele devotate cauzei lui Christ! De trei ori acest Aprig, acest Martie în scutece, acest copil rășboinic, a învins pe marele Douglas. El l-a făcut prizonier, l-a pus în libertate, s'a alăturat de el ca un amic, și acum, cu gura plină de desfidare, turbură pacea și siguranța tronului nostru. Ce zici tu la asta? Percy, Northumberland, Arhiepiscopul de York, Douglas, Mortimer, conspiră contra noastră și sunt gata. Dar pentruce să afli aceste știri? Pentruce, Henric, să-ți vorbesc astfel de adversarii mei, când tu ești cel mai apropiat și cel mai teribil inamic al meu, capabil poate, din teamă servilă, din neliniști josnice, din

capriciu, de a te pune în serviciul lui Percy, de a-l urma ca un câine, de a te ploconi înaintea mâniei lui și pentru a arăta până la ce punct ești tu un fiu degenerat, de a servi contra mea!

Prințul Henric

Nu vorbiți așa, Majestate! Niciodată nu veți vedea asemenea lucru și Dumnezeu iartă aceluia cari au îndepărtat dela mine bunele gânduri ale Majestății Voastre. Capul lui Percy va ispăși toate acestea și la sfârșitul unei zile fericite, voi avea curajul să vă spun că sunt fiul D-voastră! Atunci voi purta un vesmânt de sânge, voi avea pe față o mască sângerândă care, odată spălată, va șterge rușinea mea. Aceasta va fi ziua, în orice timp s'ar întâmpla, când acel frumos Aprig, acel copil al onoarei și renumelui, acel cavalier laudat pretutindni, și Henric al D-voastră neșocotit, se vor întâlni față în față. Că onorurile îngrămadite pe podoaba coifului său devin nenumărate și că pe capul meu se strâng rușinile, da! E adevărat! Dar va veni un timp când voi forța pe acest fiu al Nordului să schimbe gloriile sale strălucite pentru nemerniciile mele! Percy, scumpul meu Domn, este un funcționar strângător de fapte mari, pentru mine, dar va trebui să-mi dea socoteală în această privință exact și-mi va restitui până și cea mai mică laudă dându-mi socoteală cu inimă cu tot! Vă promit aceasta în numele Dumnezeului nostru!... Dacă vreți să-mi țin cuvântul, rog pe Majestatea Voastră să panseze numeroasele răni ale neînfrânării mele. Dacă nu, sfârșitul existenței reziliază toate angajamentele și voi muri de o sută de mii de ori, înainte de a zdrobi cea mai mică parte din jurământul meu.

Regele

Să moară o sută de mii de rebeii după un astfel de jurământ! Tu vei avea partea ta de responsabilitate și încrederea mea suverană.

(Intră *Blunt*)

Dragă Blunt! ai aerul foarte grăbit.

Blunt

Tot așa este și afacerea pe care am să vi-o spun. Lordul Mortimer se zice că a venit din Scoția; că Douglas și Englezii rebeli s'au fuzionat, la 11 din luna asta, la Shrewsbury. Dacă-și vor ține toți promisiunile, vor forma cea mai puternică și cea mai de temut armată ce ar fi conspirat vreodată în contra vreunui stat.

Regele

Contele de Westmoreland a plecat astăzi cu fiul meu, lordul John de Lancastre, căci această știre datează deja de cinci zile. Miercurea viitoare, Henric te vei pune la lucru. Vei pleca. A doua zi noi te vom urma. Locul nostru de întâlnire va fi Bridgnorth. Henric, vei trece prin Glosteshire. Calculând, în douăsprezece zile toate forțele noastre se vor fi unit la Bridgnorth. Avem încă mult de lucru pentru a termina. Să ne despărțim. Când oamenii întârzie, inamicul profită.

(Ies toți)

SCENA III

Eastcheap. O cameră în cârciuma „La capul de mistreț“.

(Intră *Falstaff* și *Bardolph*)

Falstaff

N'am slăbit eu, Bardolph, grozav de mult dela acțiunea aceasta din urmă? Nu mă 'mputinez? Nu mă subțiez? Pielea mea bănănește în jurul meu ca rochia uzată a unei doamne bătrâne. Sunt vestejit ca un măr copt la cuptor. Aide, vreau să mă 'ndrept! Și iute, atâta timp cât mai am ceva carne pe trup. Când se va termina energia, nu voi mai avea forțe pentru îndreptare. Dacă n'am uitat cum este făcut interiorul unei biserici, sunt un grăunte de piper, un cal de berar! O, Bardolph! Societatea, societatea rea m'a pierdut!

Bardolph

Sir John, ești prea sensibil și n'ai să trăești mult.

Falstaff

Da, asta e adevărat. Dar vino și-mi cântă ceva ce excită la desfrâu, cântă-mi ceva să mă 'nveselească. Eu am fost așa de virtuos și de cinstit, încât trebuia să mă fi născut un nobil; aveam destule virtuți; înjuram puțin; nu jucam în zaruri decât de șapte ori pe săptămână; nu frecventam localurile cu renume

prost decât odată la un sfert... de ceas; de trei sau patru ori îmi plăteam datoriile; trăiam bine și eram regulat; mă țineam de multe ori în frâu și acum trăesc fără nicio regulă și fără niciun frâu.

Bardolph

Ești așa de gras, Sir John, că e chiar necesar să trăești fără nici-o măsură. Cel puțin fără nici-o măsură raționabilă.

Falstaff

Indreaptă-ți fața ta și-mi voi îndrepta și eu viața mea. Tu ești amiralul nostru, tu trebuie să ai felinarul pupei, dar el stă pe nasul tău; tu ești cavalerul felinarului aprins.

Bardolph

Ei, Sir John! Dar nasul meu nu-ți face niciun rău.

Falstaff

Nu, pot să-ți jur! Eu mă servesc de el ca unii oameni de un cap de mort, sau de un *memento mori*. Eu nu pot să privesc chipul tău fără să nu mă gândesc la focul iadului sau la bogatul care trăește în purpură; căci iată-l în vestmântul său, înfocat, arzător! Dacă ai avea cea mai mică virtute, atunci aș jura pe fața ta. Jurământul meu ar fi: *Pe flacăra aceasta!* Dar tu ești pierdut cu totul, nu ești bun de nimic și fără strălucirea feței tale, ai fi fiul nopții profunde! Când alergai prin noapte, pe înălțimile din Gadshill, pentru a prinde calul meu, eu te luam drept

*un ignis fatuus*¹⁾, un bulgăre de foc. Dacă nu erai așa cum îți spun, atunci argintul nu mai are valoare. O tu ești un triumf etern²⁾, un foc perpetuu de veselie. Tu mi-ai economisit cel puțin o mie de mărci cu lumânările și torțele când mergeam cu tine noaptea din cârciumă în cârciumă. În schimb, șampania ce mi-ai băut-o a plătit scump lumina la lumânărilor cel mai scump din Europa. Am întreținut focul salamandrei tale timp de treizeci și doi de ani. Cerul îmi va răsplăti aceasta!

Bardolph

Zău! Aș vrea ca fața mea să fie 'n burta D-tale!

Falstaff

Slavă Domnului! Aș fi sigur că m'ar mânca fript.

(Intră gazda)

Intrați, doamnă Partlet³⁾, găinușa mea și spuneți-mi, ați luat informații despre acela care mi-a șotocit buzunarele?

Gazda

Ei, și cu D-ta, Sir John! Ce vrei să spui? Crezi că țin hoți în casa mea? Am cercetat, m'am informat și soțul meu deasemenea, din om în om, din copil

1) Textul german tragece: Te luam drept un licurici.

2) Triumf în general era o căsătorie regală, o mare procesiune etc., care avea loc noaptea și pe care mulțimea o aștepta cu torțe.

3) Doamna Partlet este numele unei găini în traducerea în Englezește a romanului lui Renard. (Reynard the Fox. (In *coq et le Renard* de Chaucer, găina favorită este numită Partelote. (Nota Georges Duval).

Doamna Partlet se poate traduce în românește cu: Doamna cu picioare de scărmanat.

în copil, din servitor în servitor. Până acum în casa mea nu s'a pierdut nici a zecea parte dintr'un fir de păr!

Falstaff

Minți, crâșmăriță. Bardolph s'a bărbierit aici și a pierdut p'aci mai mult de un păr. Aș putea să jur că cineva m'a scotocit în buzunar. Haide, du-te, ești o muiere de nimic, du-te.

Gazda

Cine, eu? Vom vedea. Niciodată și nimeni nu m'a tratat numindu-mă astfel în propria mea casă!

Falstaff

Haide, du-te! Te cunosc eu!

Gazda

Nu, Sir John, nu mă cunoști; dar eu, Sir John, te cunosc. D-ta îmi datorezi bani și cauți ceartă pentru a mă face să uit. Ți-am cumpărat o duzină de cămăși pentru a ți le pune pe spinare.

Falstaff

Din pânză de sac, urâtă și murdară. Le-am dat brutăreselor din cari au făcut mașini de cernut făină.

Gazda

Nu, eu sunt o femeie cinstită și nu o mincinoasă. Aceia era pânză de Olanda de opt șilingi cotul. Imi mai datorezi bani și pentru hrana și băutura D-tale, fără să pui la socoteală împrumuturile. În total: 24 de livre.

Falstaff

Are și el partea sa, să plătească!

Gazda

El? Vai! E sărac și n'are nimic.

Falstaff

Sărac? Privește-i fața. Ce-i mai trebuie pentru a fi bogat? Să-și facă din nas monede; să-și facă bani din obraz; eu nu voi plăti nici-o jumă' de dinar; Măiei drept un prost? N'aș mai putea sta în tihnă în cârciuma mea fără ca să mi se devalizeze buzunarele? Am pierdut inelul bunicului meu. El prețuia patruzeci de mărci.

Gazda

O, Isuse Cristoase! Am auzit pe Prinț, de nu știu câte ori zicând, că inelul era de armată!

Falstaff

Hm! Prințul e un măscărici, un becisnic! Dacă ar fi aci și ar îndrăzni să repete, i-aș trage pă spinare ca unui câine!

(*Intră Prințul Henric și Poin. Falstaff se găsește în fața Prințului, care suflă în bastonul său de comandant ca într'un fluer*)

Falstaff

Ei bine, camarade? Te-a suflat vântul prin poartă? Trebuie să mergem cu toții?

Bardolph

Da, perechi, perechi, după moda din Newgate ¹⁾.

Gazda

Vă rog, Milord ! Ascultați-mă.

Prințul Henric

Ce e ? Ce vrei, Doamnă Quickly ? Ce face bărbatul tău ? Imi place mult pentru că este un om cinstit.

Gazda

Bunul meu lord, ascultă-mă.

Falstaff

Te rog, trimite-o d'aci și ascultă-mă pe mine.

Prințul Henric

Ce-ai să-mi spui, Jack ?

Falstaff

Noaptea trecută, eu dormeam aici, după tapet și mi s'a prădat buzunarele. Casa asta a devenit un loc rău ; se găsește în ea hoți de buzunare.

Prințul Henric

Ce-ai pierdut Jack ?

Falstaff

Ai să mă crezi, Hal ? Trei sau patru bilete, fiecare de câte patruzeci de livre și inelul bunicului meu.

1) In Newgate, prizonierii se plimbau legați doi câte doi.



Prințul Henric

O nimica toată! Abia valora opt centime.

Gazda

Asta susțineam și eu, milord și adăogam că așa vă auzisem și pe Domnia Voastră zicând. El vorbește de D-voastră în termeni urâți, ca o limbă rea ce e. Ba spunea că ar voi să vă tragă la bastoane pe spinare.

Prințul Henric

Ce! Și n'a făcut-o? Cred că n'a spus!...

Gazda

Dacă mint, să nu-mi ajute Dumnezeu. Să nu mai am parte de credința, cinstea și de sexul meu!

Falstaff

Tu n'ai mai multă credință bună în tine decât într'o prună prăjită¹⁾, nici mai multă cinste ca într'o vulpe hărțuită²⁾. Cât despre sexul tău, fecioara Mariana ar fi mai în stare decât tine să devie femeia unui gardian³⁾. Aide, du-te, trup fără de viață.

1) Johnson, Steevens, Farmer au discutat mult asupra sensului acestor cuvinte. Dr. Lodge, într'un pamflet celebru, descrie astfel un loc rău; „Un loc unde sunt femei cari așteaptă din toate părțile noii veniți în Londra și care se cunoaște după o tavă de prune fierte expuse la fereastră”.

2) Asupra sensului acestei expresii, comentatorii au discutat foarte mult. Intre alții, Steevens spune că odinioară se presupunea că atunci când vulpea era scoasă din vizuina sa, se făcea moartă și aștepta ocazia de a-și lua fuga.

3) Marian era un bărbat îmbrăcat ca femeie, de care se servea pentru dansul moresc. În vechile *cântece* de *Robin Hood*, Mariana era considerată ca concubina sa. Într'altă piesă intitulată: *La chute de Robert, conte de Huntington maid Marian* este numele de împrumut al Matildei, fica lordului Fitzwater. La care din cele trei, face aluzie Shakespeare? Comentatorii nu vor fi niciodată de acord.

Gazda

Cum? Trup fără de viață? Ce fel? Cum?

Falstaff

Ei acum! Ce fel! Un lucru D-zeu știe pentruce.

Gazda

Eu nu sunt un lucru bun pentru D-zeu știe ce, să știi asta! Eu sunt femeia unui om cinstit și fără respectul ce se cuvine cavalerimei, să mă scuze Domnii, ești un mișel dacă mă numești astfel.

Falstaff

Fără respectul ce se datorește sexului tău, tu ești un animal, spus pe altă parte.

Gazda

Ce animal, ticălosule?

Falstaff

Ce animal? O vidră.

Prințul Henric

O vidră, Sir Jack? Pentruce o vidră?

Falstaff

Pentruce? Pentrucă ea nu e nici carne nici pește și un bărbat n'ar știi nici cum s'o ia și nici pe unde s'o aibe.

Gazda

Ești un om nedrept, dacă spui asta. Tu și orice bărbat știe, ticălosule, cum să mă aibe și pe unde să mă ia.

Prințul Henric

Așa e, gazdă! Rău te calomniază.

Gazda

El te calomniază și pe D-ta, milord. Nu spunea ieri că-i datorezi o mie de livre?

Prințul Henric

Mișelule! Îți datorez eu o mie de livre?

Falstaff

O mie de livre, Hal? Un milion! Iubirea ta prețuiește un milion și tu îmi datorezi iubirea ta.

Gazda

Și apoi, milord, te-a numit măscărici și s'a lăudat că vă trage pe spinare.

Falstaff

E adevărat, Bardolph?

Bardolph

E adevărat, Sir John, ai spus-o.

Falstaff

Da, dac'ar mai afirma că inelul meu era de aramă.

Prințul Henric

Eu afirm că era de aramă, Îndrăsnește acum de-ți ține angajamentul.

Falstaff

O, Hal, tu știi că aș îndrăsni să te bat cât ești om;

dar în calitate de prinț, mă tem de tine ca și de mugetul puiului de leu.

Prințul Henric

Și pentru ce nu al leului?

Falstaff

Numai de rege trebuie să te temi ca de un leu. Crezi tu că mă tem de tine atât cât mă tem de tatăl tău? Dacă n'o fi așa, să dea D-zeu să-mi plesneasă brăcinarul.

Prințul Henric

Dac'ar plesni, mâțele tale ți-ar cădea pe genunchi! Ticălosule! Nu e loc în burta ta nici pentru credință, nici pentru adevăr, nici pentru cinste! N'ai nimic în ea decât mațe și osânză! Să acuzi tu o femeie cinstită că ți-a golit buzunarele! Nerușinat bastard, ticălos blestemat și plin de... vânt! Dacă buzunarele tale conțineau altceva decât note dela birturi, adrese de case stricate și o sărmană bucățică de zahăr candel de o centimă, față de scurta ta răsufare; dacă buzunarele tele conțineau alte scârnăvii, să nu mai fiu decât o secătură! Și tu te opui cu înverșunare și nu vrei să primești nici o desmintire? Nu ți-e rușine?

Falstaff

Ascultă, Hal. Tu știi că Adam a comis păcatul în stare de nevinovăție. Ce poate să facă sărmanul Jack Falstaff, în stare de desfrâu și blestemăție? Privește! Eu am mai multă carne decât un alt om și totuși sunt mai ușor! —Așa dar recunoști că D-ta m'ai scotocit prin buzunare?

Prințul Henric

Aceasta rezultă din ceiace ți-am spus.

Falstaff

Gazdă, îți cer iertare. Du-te și fă dejunul gata; iubește-ți bărbatul, supraveghează slugile și îngrijește-ți oaspeții. Tu trebuie să mă găsești drept și cu idei bune, raționabile. Tu vezi bine, eu sunt liniștit. Dar tu? —Dar acum du-te, te rog!

(Gazda iese)

Acum, Hal, ce mai nou la Curte? Și afacerea furtului cum s'a sfârșit, dragul meu?

Prințul Henric

Zemoasa mea friptură de bou, eu trebuie să fiu întotdeauna îngerul tău bun. Banii s'au restituit.

Falstaff

Nu-mi place să se restituie ceiace s'a luat. Asta e o dublă oboseală.

Prințul Henric

Eu sunt în termeni buni cu tatăl meu și pot să fac ceiace vreau.

Falstaff

Atunci prădezi visteria fără să ai timpul să-ți speli mâinile!

Bardolph

Da, asta face! Are dreptate, milord.

Prințul Henric

Jack, ți-am procurat un post în infanterie.

Falstaff

Ași fi preferat cavaleria. Unde voi găsi eu un băiat care să știe să fure? Un hoț bun, de douăzeci și doi de ani sau cam în apropiere de vârsta asta? Sunt grozav de încurcat. D-zeu fie lăudat, pentrucă acei rebeli nu fac nimănui nimic decât oamenilor virtuoși; eu îi felicit și îi apreciez.

Prințul Henric

Bardolph!

Bardolph

Porunciți, milord!

Prințul Henric

Du-te și du această scrisoare lordului John de Lancastre fratelui meu John; astălaltă lordului Westmoreland. Pe cal, Poinș! Pe cal! Avem de făcut treizeci de mile înainte de ora prânzului. Jack, vino mâine la Temple Hall, la ora două după masă. Ți voi da serviciul în primire: vei primi bani și instrucțiuni pentru echipamentul oamenilor tăi. Țara e în foc. Percy e la culme; trebuie să s'aleagă: sau noi să le cedăm locul sau ei nouă.

(Prințul, Poinș și Bardolph ies)

Falstaff

Cuvinte mândre! Lume extraordinară! Femei, hăi! dejunul meu! Aide! O, aș vrea ca astă crâșmă să fie toba mea!

(Iese).

SFÂRȘITUL ACTULUI III

ACTUL IV

SCENA I

Tabăra Rebelilor, aproape de Shrewsbury

(Intră *Hotspur*, *Worcester* și *Douglas*)

Hotspur

Foarte bine spus, nobilul meu Scoțian! Dacă vorbirea sinceră, în epoca în care trăim, n'ar fi considerată ca o lingușire, Douglas ar fi copleșit de atâtea laude, că cel mai brav soldat din aceste timpuri n'ar avea un renume în lume la fel cu el. Pe toți sfinții, eu nu știu să lingușesc, disprețuesc pe lingușitori, dar nu există un om care să ocupe un loc mai bun în inima mea. Primește propunerea mea și pune-mă la probă, milord.

Douglas

Tu ești principele cinstei. Nu există om pe acest pământ pe care să nu-l pot birui.

Hotspur

Fă așa și va fi bine.

(Intră un sol cu scrisori)

Ce scrisori aduci tu? (Lui Douglas). Nu pot decât să-ți mulțumesc?

Solul

Scrisori dela tatăl D-voastră.

Hotspur

Scrisori dela tatăl meu! Pentruce nu vine el în persoană?

Solul

Nu poate veni, milord. E grav bolnav.

Hotspur

La dracu! Cum de găsește timp să fie bolnav într'un moment așa de grav! Cine conduce armata sa? Sub care comandant vine ea?

Solul

Aceste scrisori vă vor spune mai bine decât mine, milord.

Worcester

Spune-mi, te rog, e în pat?

Solul

Da, milord. Era la pat de patru zile înaintea plecării mele și când m'am despărțit de el, medicii arătau o mare neliniște.

Worcester

Aș fi voit ca afacerile sale să se găsească într'o stare bună, înainte ca să fie vizitat de boală. Sănătatea sa n'a fost niciodată mai prețioasă ca astăzi!

Hotspur

Bolnav într'un asemenea moment! In pat în asemenea împrejurări! Această boală ne compromite acțiunea chiar în totalitatea ei! Lucrul acesta va a-

juŃge pânã la noi și se va lãți în toatã tabãra noastrã ! El îmi scrie cã boala este internã, cã partizanii sãi n'ar ști sã se uneascã destul de iute prin delegãție și cã el a crezut periculos sã se încreadã în oricare altul afarã de el însuși. Ne dã un sfat îndrãșneț, acela de a merge cu slabele noastre puteri, spre a încerca dacã ne favorizeazã norocul. În fine, adaogã cã nu mai e timp de șovãit ; regele, fãrã îndoialã, trebuie cã e în curent cu proiectele noastre. D-voastrã ce credeți și ce spuneți la acestea ?

Worcester

Boala tatãlui D-tale este o loviturã grozavã pentru noi.

Hotspur

O ranã periculoasã, un membru tãiat, o loviturã mortalã. Nu exagerez. Lipsa lui ne pare nouã mai importantã decãt este. Ar fi prudent sã ridicãm într'o loviturã de zar tot ceiace avem ? De a plasa toate șansele noastre la întãmplarea unei ore îndoiese ? Asta n'ar fi bine. Am risca sã desvelim scopul și sufletul speranțelor noastre, termenul, ultima limitã a norocului nostru.

Douglas

Sunt și eu de pãrerea D-tale. Ne rãmâne încã o rezervã, o speranțã 'n viitor : mijlocul unei retrageri mângãietoare.

Hotspur

Un loc de întãlnire, un azil unde sã ne refugiem, dacã dracul și nenorocul a pus gãnd rãu curãțeniei întreprinderii noastre.

Worcester

O repet: E regretabil că tatăl D-tale nu este aici. Caracterul încercării D-tale nu permite nicio desbinare. Sunt oameni cari — neștiind pentru ce tatăl D-tale a lipsit — vor presupune că înțelepciunea, sinceritatea, o scârbă de proiectele noastre, au ținut departe pe conte și, după părerea mea, o astfel de temere poate schimba dispozițiunile unei gărzi neliniștite, să pună ca să zic așa, cauza noastră în chestiune. D-ta știi că, fiind în opoziție, trebuie să ne păstrăm judecata prea servă, să astupăm toate răsuflăturile, toate deschizăturile, prin care ochiul rațiunii s'ar putea înfige asupra noastră. Așa că trebuie să ne ținem departe de cercetările riguroase. Absența tatălui D-tale ridică o perdea și lasă să se vadă neștiința motivelor de frică, ce nu se bănuia.

Hotspur

Mergi prea departe. Eu aș profita mai mult de absența sa. Ea dă acțiunii noastre mai multă strălucire, mai mult farmec, mai multă lumină. Oamenii vor zice că dacă, fără ajutorul său, vom ține piept întregului regat, cu ajutorul său suntem siguri de a-l sdruncina până în temelie. Totul merge încă bine, toate încheieturile membrelor noastre sunt intacte.

Douglas

Spre satisfacția tuturor inimilor. Cuvântul frică este un cuvânt ce nu se pronunță în Scoția.

(Intră *Sir Richard Vernon*)

Hotspur

Bine-ai venit, vere Vernon, bine-ai venit!

Vernon

Să dea D-zeu ca știrile mele să merite o asemenea bună primire, milord. Contele de Westmoreland, întovărășit de șapte mii de oameni, e pe drum. Prințul Jean îl întovărășește.

Hotspur

Ce-i cu asta? Ce-mi pasă! Nimic mai mult?

Vernon

Afară de asta am aflat că chiar și regele a pornit la drum și dacă n'a sosit încă, atunci nu va întârzia să vină cu forțe foarte mari.

Hotspur

Și el să vină sănătos. Și fiul său, acel ușuratec și descreerat Prinț de Galles, vine și el? Și tovarășii lui cari disprețuesc lumea și o păcălesc, ce fac?

Vernon

Echipați, înarmați, cu pana de struț în vânt, bat din aripi la fel ca vulturii la ieșirea din bae; scanteiază sub zevecele lor de aur așa ca în imagini; sunt plini de ardoare ca și luna lui Mai, mândri ca un soare de vară, sburdalnici ca niște căprioare, sălbatici ca niște tăurași. Am văzut pe tânărul Henric, cu coiful lăsat pe cap, cu șalele învelite în oțel, bine armat, mergând călare ca un Mercur înaripat, sărind în scări cu o așa agilitate, că s'ar putea spune un inger coborât din ceruri pentru a călări și dresa un

Pegas ¹⁾ focos și a fermeca lumea prin talentele lui de cavaler.

Hotspur

Destul! Destul! Iată niște laude care-mi produce friguri mai mult ca soarele de Marte. Să vină! Fiindcă sosesc împodobiți de sacrificiu, îi vom oferi calzi și sângerânzi zeiței cu ochi de foc, care prezidează războiul sângeros! Marte cu zalele de fier se va așeza pe altarul său și va pluti în sânge până la urechi! Ard de nerăbdare când mă gândesc că o așa de bogată cucerire este așa de aproape fără să ne aparțină încă. Veniți, voi călări un cal care mă va duce ca un fulger până la pieptul Prințului de Galles! Vom fi un Henric contra altui Henric, cal contra cal, pentru a nu ne despărți decât atunci când unul din noi va cădea mort! Oh! Dacă ar fi venit Glendower!

Vernon

Încă o știre. Am aflat când treceam prin Worcester, că el nu poate să-și strângă armata mai înainte de paisprezece zile.

Douglas

Iată știrea cea mai rea din câte am auzit până acum!

Worcester

Zău, sună ca un glas funebru.

1) Calul înaripat, născut din sângele Medusei, căruia Perseu îi tăiasse capul. Acest erou urcat pe Pegas se duse să libereze pe Andromeda expusă furiei unui monstru marin. (Mitologia greacă).

Hotspur

Cât de mare poate fi armata regelui?

Vernon

Poate treizeci de mii de oameni.

Hotspur

Poate să fie și patruzeci de mii! Chiar dacă tata și Glendower lipsesc, ne e deajuns puterile noastre pentru a ne prepara o zi glorioasă! Veniți să le trecem iute în revistă. Ziua judecății este aproape și dacă va trebui să murim, vom muri bucuroși!

Douglas

Nu vorbi de moarte. Eu n'am teamă de moarte și sunt ferit de ea pentru o jumătate de an.

(les toți).

SCENA II

Șoseaua, aproape de Coventry.

(Intră *Falstaff* și *Bardolph*)

Falstaff

Bardolph, du-te înainte până la Coventry: adu-mi o sticlă de vin. Noi soldații vom traversa orașul. Vom fi în astă noapte la Sutton-Colfield.

Bardolph

Vrei să-mi dai bani, căpitane?

Falstaff -

Plătește! Plătește tu!

Bardolph

Sticla va costa un angelot ¹⁾.

Falstaff

Dacă e așa, ia-o pentru oboseala ta. Dacă va costa douăzeci de angeloți, ia-le pe toate. Răspund eu de bani. Vei spune locotenentului meu, Peto, să m'aștepte în capul orașului.

Bardolph

Bine, căpitane. Adio.

(Iese)

Falstaff

Să fiu batog afumat dacă nu mi-e rușine de soldații mei. Am abuzat prea mult de graba regelui. Am primit pentru înlocuirea a o sută cincizeci de soldați, trei sute și ceva de livre. Eu nu storc decât pe marii proprietari și pe fii de arendași. Umblu după holtei bogați, cari au fost deja de două ori publicați pentru căsătorie; după ștregarii cărora le plac tihna lor, cari preferă mai bine să audă pe dracu decât toba și cari sunt mai îngroziți la sgomotul unui tun decât la acel al unei păsări împușcate sau la strigătul unei rațe sălbatice rănite. Eu n'am stors decât pe fanții cari n'au în piepturi inima mai mare ca un cap de ac cu

1) O monedă veche franceză.

gămălie și toți și-au rescumpărat serviciul. În acest moment, regimentul meu se compune din stegari, din caporali, locotenenți, din șefi de grupe, din va-gabonzi așa de sdrențăroși ca și Lazarus ¹⁾ din tablourile acelea unde se văd câinii mîncăcioși lingându-le rănile; un regiment compus din oameni cari n'au fost niciodată soldați; din valeți înșelători și gonniți din serviciu; din copii mai tineri decât cel mai tânăr frate; din băeți stricați de cabareturi; din cârciumari ruinați; din cetățeni liniștiți, de zece ori mai sdrențăroși și mai ticăloși ca un steag învechit. Iată oamenii ce i-am pus în locul aceluia cari s'au liberat din serviciu și pe cari cineva i-ar lua drept 150 de copii rătăciți, sdrențăroși, ce vin să păzească purceii, cari n'ar fi mâncat niciodată decât lături din apa vaselor și tescovină. Un glumeț răutăcios întâlnindu-mă, m'a întrebat dacă nu despuiasem spânzurătorile și nu ridicasem cadavrele. Nu s'a mai văzut niciodată asemenea matahale. N'am să trec cu ei prin Coventry, asta e sigur. Ceva mai mult: ticăloșii merg cu picioarele răscrăcănate ca și cum ar avea lanțuri la picioare, ceiace nu e de mirare, pentru că cea mai mare parte din ei au ieșit din închisoare. Compania mea n'are decât o cămașe și jumătate, și jumătatea de cămașe este făcută din două șervete cusute împreună și aruncate pe umăr ca zalele fără mâneci ale unui erou. Cât despre cămașa întregă, pentru a spune adevărul, am furat-o gazdei mele din Saint-Albans. Afară numai dacă n'o fi omul

1) Numele unui sărac lepros despre care vorbește evanghelia în parabola „Bogatul păcătos“.

cu fața roșie care ține cârciuma din Daintry. Ce-mi pasă! Vor găsi ei destule albituri pe garduri.

(Intră *Prințul Henric* și *Westmoreland*)

Prințul Henric

Ei bine, umflatule, cum merge? Ce mai spui, pernoiule?

Falstaff

Ce, Hal! Mă'ntrebi ce fac, caraghiosule? Tu ce dracu faci aici în Warwickshire? Scumpul meu lord de Westmoreland, vă cer iertare, dar credeam că Înălțimea Voastră este deja la Shrewsbury.

Westmoreland

Zău, Sir John, e tocmai timpul să fiu acolo și D-ta deasemenea. Dar armata mea a ajuns deja. Regele, pot să spun, contează pe voi toți. Avem să mergem toată noaptea.

Falstaff

N'aveți frică. Eu sunt tot așa de atent ca și o pisică ce caută să fure smântână.

Prințul Henric

Desigur, să furi smântână, căci smântâna ta s'a făcut deja toată unt. Dar spune-mi, Jack, ce oameni sunt aceia cari vin în urma noastră?

Falstaff

Oamenii mei, Hal, oamenii mei!

Prințul Henric

Eu n'am mai văzut niciodată asemenea mișei nenorociți.

Falstaff

Aida de! Sunt chiar foarte buni pentru pus în frigare. Carne pentru tunuri, bre! Soldați! Vor umple o groapă tot așa ca și cei mai buni muritori! Ei! Oameni buni de moarte, amice! Oameni buni de moarte!

Westmoreland

Totuși, mi se pare, Sir John, că sunt mai săraci și mult mai jigăriți decât e permis. Niciodată n'am văzut oameni așa de slabi, așa de mizerabili și muritori de foame.

Falstaff

În ceiace privește sărăcia lor, nu știu de unde au luat-o; cât despre slăbiciunea lor, este sigur că nu dela mine au învățat-o.

Prințul Henric

Nu, pot s'o jur asta, afară numai dacă D-ta nu mești slăbiciunea trei degete de grăsime pe coaste. Dar să ne grăbim. Percy e deja pe câmpul de luptă.

Falstaff

Și regele e deja în lagăr?

Westmoreland

Da, sir John. Mă tem că întârziem prea mult.

Falstaff

Bine! Sfârșitul unei bătălii și începutul unui repaos, iată ceiace convine mai bine unui soldat rău și unui mare mâncăcios.

(les toți)

SCENA III

Lagărul rebelilor. aproape de Shrewsbury

(Intră *Hotspur*, *Worcester*, *Douglas* și *Vernon*)

Hotspur

Ne vom bate cu el în noaptea asta.

Worcester

Asta e imposibil!

Douglas

Atunci îi dai lui tot folosul.

Vernon

Deloc.

Hotspur

Dece vorbești așa? N'așteaptă el ajutor?

Vernon

Și noi deasemenea.

Hotspur

Al lui e sigur, al nostru îndoios.

Worcester

Dragă vere, fii prudent. Să nu atacăm în astă noapte.

Vernon

Nu atacați, milord.

Douglas

Rău sfătuiți! Frica vă face să vorbiți astfel și răceala sentimentelor voastre.

Vernon

Nu mă învinui Douglas. Pe viața mea (și viața mea ar fi garantul) când onoarea îmi comandă, eu nu ascult sfaturile fricei ca și D-ta, milord, sau ca oricare socoțin. Se va vedea mâine, în timpul bătăliei, care va tremura din noi amândoi.

Douglas

Sau în noaptea asta.

Hotspur

Am spus, în astă noapte.

Vernon

Asta nu se poate întâmpla. Mă mir că D-voastră, ca oameni experimentați în arta războiului, nu vedeți obstacolele cari ne forțează să amânăm expediția noastră. Cavaleria vărului meu Vernon n'a sosit încă, aceia a unchiului D-tale Worcester a sosit abia astăzi și vioiciunea și iuțeala sa sunt amortite; curajul său este înfrânat printr'un exces de oboseală, în așa chip încât caii au pierdut jumătate din valoarea lor.

Hotspur

Caii inamicilor noștrii sunt, în general, în aceleași condițiuni; oboseți de drum de mers cu capul în jos. O mare parte dintr'ai noștrii sunt deja odihniți.

Worcester

Regele are mai multă cavalerie decât noi. Pentru numele lui Dumnezeu vere, aşteaptă până sosesc toţi.

(Trompetele vestesc un sol parlamentar.

Intră *Sir Walter Blunt*)

Blunt

Vin însărcinat din partea regelui cu oferte binevoitoare, dacă consimţiţi să m'ascultaţi respectos.

Hotspur

Fiţi binevenit, Sir Walter Blunt. Dacă vrea Dumnezeu să fiţi de partea noastră !... Printre noi sunt mulţi cari vă sunt devotaţi şi vă invidiază chiar meritele şi renumele D-voastră văzând că în loc de a fi de partea noastră, vă luaţi atitudinea de adversar faţă de noi.

Blunt

Dumnezeu să mă ferească să fiu altfel, atât timp cât ieşiţi din limitele adevăratei datorii şi vă răsculaţi contra unei majestăţi alese de Dumnezeu. Iată mesajul meu : Regele mă trimite să aflu natura jalbei D-voastră: pentruce D-voastră, din sânul păcei civile, evocaţi duşmăni şi daţi acestei ţări credincioase exemplul unei crude îndrăsneli. Dacă regele a uitat serviciile Dumneavoastră, pe cari le recunoaşte a fi foarte mari, vă pofteste să-i enumăraţi reclamaţiunile D-voastră. Faceţi-le ! Şi cât mai iute posibil veţi avea mai mult decât doriţi, fără a socoti o iertare absolută pentru D-voastră şi acei cari v'au ascultat.

Hotspur

Regele e prea bun și noi știm că și el știe când trebuie să promită și când să se plătească de datorii. Tatăl meu, unchiul meu și eu însumi i-am dat coroana ce-o poartă. Când el n'avea încă douăzeci și șase de ani, rău văzut de lume, nenorocit și fără credit moral, un sărman surghiunit necunoscut, ascunzându-se în țara sa, tatăl meu îl primi pe țărmul mării. Mai târziu, auzindu-l jurându-se, luând pe D-zeu de martor, că singura sa ambiție era să fie duce de Lancastre, de a intra în posesia moștenirii sale, de a obține liniștea și toate acestea, spuse cu lacrimi de nevinovăție, cu făgădueli de devotament, tatăl meu, pătruns de milă, îi promise ajutorul său și i-l dădu. De când lorzii și baronii regatului observară că Northumberland îi dădea ajutorul său, mic și mare se apropiară cu pălăria scoasă, ingenuchiară în calea lui, îi făcură escortă în târguri, în orașe și sate, îl așteptară pe poduri, îl scoaseră din încurcături, îi oferiră daruri, îi acordară jurăminte, făcură din moștenitorii lor pajii lui, atașară pașilor lui mulțimea lor daurită. Indată ce mărirea sa știa ce prețuia, se ridică mai sus decât ceiace jurase tatălui meu, în epoca aceia când nu era decât un om sărman pe malurile din Ravenpurg. Și acum, ia asupra lui de a reforma poruncile și decretale, sub pretext că ele apasă prea greu pe Stat! Strigă contra abuzurilor! Se prefacă că plânge nenorocirile țării sale! Și prin acest procedeu, ca și cum ar întrupa justiția, câștigă inimile aceluia cu cari a întins cârligul înșelător! Ceza mai mult! El a făcut să decapiteze pe toți favoriții pe cari regele absent îi lăsase în urma lui pentru a-l înlocui, în timpul plecării sale în războiul cu Irlanda!

Blunt

Eu n'am venit pentruca să ascult un asemenea limbaj.

Hotspur

Sosesc la fapt. Puțin timp după aceea, scoate pe rege din domnie pentru a nu-i lua numaidecât viața. Apoi împune taxe Statului. Și ceva mai rău: rabdă ca vărul său, contele de March, care, dacă lucrurile și-ar fi urmat un curs regulat, ar fi adevăratul său rege, să servească de ostatec în Țara Galilor și să rămână acolo surghiunit, fără preț de răscumpărare. Pe mine mă disgrăiază fără să țină seamă de numărul victoriilor mele; îmi întinde curse: îl exclude pe unchiul meu din Consiliu! gonește cu violență pe tatăl meu dela Curte; calcă jurământ după jurământ ca nădreptăți după nedreptăți și în fine, ne obligă să ne căutăm scăparea în această armată și să ne recunoască un titlu prea bănuitor pentruca să fie durabil.

Blunt

Trebue să dau regelui acest răspuns?

Hotspur

Sir Walter, ne ducem să ne consultăm. Intoarceți-vă la rege. Spuneți-i că cerem o cauțiune pentru asigurarea întoarcerii mesagerului nostru și mâine dimineață cât mai de vreme, unchiul meu îi va aduce condițiunile noastre. Și acum, adio.

Blunt

Sper că veți accepta ofertele de milostivire și dragoste.

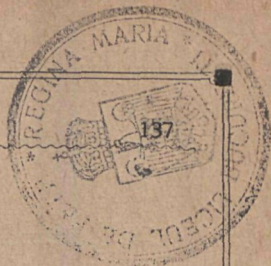
Hotspur

Poate!

Blunt

Să dea Dumnezeu!

(les toți)



SCENA IV

York. O cameră în casa arhiepiscopului de York.

(Intră *Arhiepiscopul de York* și un *nobil*)

Arhiepiscopul

Grăbește-te, Sir Michael. Du această scrisoare sigilată cu aripile grabei lordului mareșal ; aceasta vărului meu Scroop și celelalte la adresele lor. Dacă ai ști cât sunt de importante, n'ai pierde nici-un moment.

Nobilul

Stimațul meu domn, ghicesc conținutul lor.

Arhiepiscopul

Cred ! Dar mâine, dragă Michael, va decide soarta a zece mii de oameni. La Shrewsbury, cum mi-a fost ușor să aflu, regele cu puteri mari și iute adunate, s'a întâlnit cu lordul Henric și mi-e teamă, Sir Michaelis, fiind dat boala lui Northumberland (a cărei armată era cea mai puternică), absența lui Owen Glendower (pe puterile căruia conta și pe care niște prorocii l'au împiedicat să vină) mi-e teamă că trupele lui Percy să fie prea slabe pentru a începe o lupta imediată cu regele.

Nobilul

Dragul meu lord, să nu-ți fie teamă. Sunt cu ei Douglas și Mortimer.

Arhiepiscopul

Nu, Mortimer nu e acolo.

Nobilul

Totuși, e Mordake, Vernon, lordul Henric Percy, milord de Worcester, fără a mai socoti o armată de voinici rășboinici și de nobili gentilomi.

Arhiepiscopul

Da, dar regele a reunit armata întregului regat. Prințul de Galles, lordul John de Lancastre, nobilul Westmoreland, temutul Blunt, fără a mai socoti numărul altor rivali, toți oameni aleși și de comandament.

Nobilul

Nu te îndoii de aceasta, milord, vor avea mult de lucru.

Arhiepiscopul

S'o sper, dar trebuie să se țină în gardă și să se grăbească pentru a para celui mai rău. Dacă lordul Percy nu reușește înainte ca regele să dea drumul la trupele sale, el are intenția să ne întoarcă vizita, fiind în curent cu alianța noastră. E bine, dar, să ne fortificăm contra lui. Așa dar, grăbește-te... Am scris și altor amici. Adio, Michael.

(les amândoi)

SFÂRȘITUL ACTULUI IV

ACTUL V

SCENA I

Lăgărul regelui, aproape de Shrewsbury

(Intră *Regele Henric, Prințul Henric, Prințul John de Lancastre, Sir Walter Blunt și John Falstaff*)

Regele

Ce roșu sângeros este soarele care începe să lucească deasupra acestei coline împădurite! Ziua pare că moare în fața acestui fenomen.

Prințul Henric

Vântul de Sud suflă par'că intenționat ca din trompete. Mugește printre frunze, anunțând o furtună și o zi sângeroasă.

Regele

Se 'nvoește cu învinșii! Căci nimic nu poate să pară trist triumfătorilor.

(Sunete de trompetă)

(Intră *Worcester și Vernon*)

Ei bine, milord de Worcester! În proaste condițiuni ne întâlnim! Ai trădat încrederea mea! Ne-ai obligat să ne lăsăm hainele de pace și să ne învăluim membrele îmbătrânite în oțeluri incomode! Rău ai făcut, milord, rău ai făcut! Ce răspunzi D-ta la aceasta?

Vrej să desnodăm din nou nodul unui război grozav de urât, să intrăm iarăși în sfera de supunere unde străluceai firește într'o așa de frumoasă lumină? Sau a nu mai fi decât un meteor exalat din pământ, o minune, un semn al teroarei, semnul unei mari nenorociri pentru timpurile ce va să vie?

Worcester

Ascultați-mă, Suzerane. În ceiace mă privește, aș fi foarte mulțumit să-mi sfârșesc zilele ce voi mai avea de trăit în liniște desăvârșită, căci, o jur, nu eu am căutat această zi de vrajbă.

Regele

N'ai căutat-o! Atunci cum a venit?

Falstaff

Rebeliunea era pe drum și el a adunat-o.

Prințul Henric

Tăcere, Moară spartă! Tăcere!

Worcester

Dacă Majestății Voastre i-a plăcut să mă lipsească de favoarea sa, trebuie să vă reamintesc, milord, că noi am fost primii și cei dintâi devotați din amicii Voștrii. Pentru D-voastră, pe timpul lui Richard, mi-am zdrobit bastonul meu de comandant. Zi și noapte m'am pus de pază în drumul Vostru, spre a vă săruta mâinile și D-voastră, erați atunci, prin situația și

considerațiunea D-voastră, mult mai puțin puternic și bogat decât mine. Eu, tatăl meu și cu fiul meu, V'am adus înapoi la căminul Vostru ținând piept voinicește pericolelor timpului. La Doncaster ne-ați jurat de a nu nutri niciun proiect care să fie contra statului, de a nu cere înapoi decât drepturile Voastre din nou contestate, moștenirea bunului Jean de Gand, ducele de Lancastre; atunci V'am promis ajutorul nostru. Dar, puțin timp după aceea, norocul începu să curgă pe capul Vostru, un val de fericire se urca până la persoana Voastră. Lipsa regelui, abuzurile unei epoci desfrânate, suferințele ce le înduraserăți, vânturile protivnice cari obligau pe rege să întârzie în nenorocitul război cu Irlanda — până ce se svonise în Anglia moartea lui — fură pentru D-voastră atâtea foloase de cari știurăți să profitați pentru ca lumea să vă roage de a lua puterea în mână. Ați uitat jurămintele făcute la Doncaster și odată ajuns la măreție, grație nouă, ați uzat de ea față de noi, ca acel copil de țată ingrat, pe care lumea îl numește drăcșorul cu vrabia: V'ați făcut stăpân pe cuibul nostru. Grație îmbucătorei ce Vă dădusem, ați ajuns la o așa de bună stare, încât devotamentul nostru n'a mai îndrăsnit să țină piept privirilor Voastre, de teamă de a nu fi devorate, și cu o aripă agilă, a trebuit să fugim din cuibul nostru pentru a ne salva siguranța și de a răscula armata de care dispunem. În acest moment, opoziția ce Vă facem, numai persoana Voastră a făcut-o necesară, prin proceduri rele, cu o atitudine periculoasă, cu violarea oricărei legi bune și cu rupțura tuturor jurămintelor.

Regele

Faptele pe cari le-ai spus, le-ați repetat pe toate drumurile, le-ați citit în toate bisericile pentru a învălui rebeliunea în colori frumoase, spre a place ochilor capricioși ai sărmanului popor îndârjit, care rămâne cu gura căscată și-și freacă coatele la fiecare știre a unei turburări. Niciodată o răscoală n'a fost lipsită de colori pentru a-și împodobi cauza, cum și cerșetorii flămânzi nu se lipsesc de jaf și de dezordine.

Prințul Henric

În ambele noastre armate sunt câteva suflete cari vor plăti scump întâlnirea. Spune nepotului D-tale că Prințul de Galles se unește cu toată lumea spre lauda lui Henric Percy. Zău, în ceiace privește acțiunea de față, eu cred că nu există astăzi un nobil mai brav, de o activitate și de o tinerețe mai mare, mai voinească, mai îndrăsneată, mai cutezătoare ca a lui, pentru a onora timpurile noastre cu fapte frumoase. Din partea mea, o spun spre rușinea mea, am fost un cavaler trădător, o haimana și știu că asta e părerea sa. Totuși, o declar în fața majestății tatălui meu, consimt și sunt mulțumit să ia dela mine foloasele numelui său mare și bunului său renume și pentru a cruța sângele ambelor tabere, aș fi fericit să primească să ne luptăm numai noi amândoi, riscându-ne viața într'un duel în doi.

Regele

Și eu, Prințe de Galles, îți dau autorizația să încerci o asemenea șansă, deși numărul considerațiilor se opun la aceasta. Noi ne iubim poporul, Wor-

cester! li iubim chiar și pe acei cari s'au compromis în partida nepotului D-tale. Dacă ei vor să primească oferta milostivirei noastre, el, ei, D-ta, fiecare dintre D-voastră, vor deveni din nou amicii mei și eu voi fi al vostru. Repetă cuvintele mele nepotului D-tale și raportează-mi răspunsul. Dar dacă, nu primește să se supună, ne pregătim de dojeniri crude și de pedepse grele! Și acum du-te. Pentru momont nu vrem să cerem mai mult. Ofertele noastre sunt frumoase, profitați de ele cu înțelepciune.

(*Worcester și Vernon ies*)

Prințul Henric

Pe viața mea, nu vor fi acceptate! Douglas și Arigul reunît, ar lupta cōntra întregii lumi în armate!

Regele

Atunci, înainte! Fiecare șef să fie la postul său. Atacul depinde de răspunsul lor. Dumnezeu să ne ajute atît cît este de dreaptă cauza noastră.

(*Regele, Blunt și Prințul Jean ies*)

Falstaff

Hal, dacă mă vei vedea căzând în bătălie acopere-mă cu corpul tău; aceasta e o datorie de prietin¹⁾.

Prințul Henric

E o mărturie de prietenie care ar putea să ți-o arate numai un colos. Spune-ți rugăciunea și noapte bună.

1) Shakespeare face aici aluzie la un alt timp viitor, cînd Henric ca rege, în bătălia dela Agincourt, fratele său Ducele de Gloucester, îl adăposti pe câmpia aeeasta.

Falstaff

Aș vrea să fie ora de culcare, Hal, și ca totul să meargă bine.

Prințul Henric

Aida de! Tu datorezi lui Dumnezeu o moarte.

(Iese)

Falstaff

Aceasta e o datorie ce n'a expirat încă și aș fi dezolat s'o plătesc înainte de termen. Ce nevoie am să mă duc s'o găsec când nu mă cheamă? Dar nu aceasta e chestiunea. Onoarea mă împinge înainte. Da, dar dacă onoarea mă împinge la moarte, pe când eu sunt înainte? Atunci? Poate onoarea să-mi pună un picior? Nu! Un braț? Nu! Ne poate ea lipsi de durerea unei răni? Nu! Onoarea n'are așa dar nicio cunoștiință chirurgicală? Niciuna! Ce este onoarea? Un cuvânt. Ce este în acest cuvânt, onoare? Vânt. O curată socoteală! Cine are onoare? Acela care a murit Miercurea trecută. O simte el? Nu. O aude? Nu. Atunci onoarea e nesimțitoare? Da, pentru morți. Nu poate ea trăi cu cei vii? Nu. Pentru ce? Calomnia nu suportă aceasta. Așa dar, eu nu vreau nimic dela ea. Onoarea nu este decât un blazon pentru morminte și cu asta s'a sfârșit catechismul meu.

(Iese)

SCENA II

Tabăra rebelilor

(Intră *Worcester* și *Vernon*)**Worcester**

Nu, nepotul meu nu trebuie să știe nimic, Sir Richard, de oferta darnică a regelui.

Vernon

Ar fi mai bine să știe.

Worcester

Dacă o știe, suntem pierduți. E imposibil ca regele să-și țină promisiunea sa de a ne iubi. Ne va suspecta întotdeauna și va găsi mijlocul de a pedepsi această ofensă sub pretextul altor greșeli. Bănuiala va fi totdeauna în ochii săi, căci trădarea nu inspiră mai multă încredere ca o vulpe: E tot așa de domesticit, tot așa de blând, tot așa de închis! El păstrează instinctul sălbatic al rasei lui. Dacă fizionomia noastră va putea fi tristă sau veselă, el o va interpreta întotdeauna rău și noi vom fi ca niște boi în staul: cel mai bun lucru este acela de a-l ucide mai înainte. Nedreptățile nepotului meu vor fi uitate; el l-a acuzat din tinerețe de înflăcărarea sângelui și de acel nume privilegiat de Aprigul, creier de iepure dirijat de capriciu. Toate faptele sale va apăsa pe capul meu și pe acela al tatălui său. Noi l-am crescut, și dela noi

are acest caracter dificil. În calitate de inițiatori, noi vom plăti pentru toți. Așa dar, scumpe vere, în nici un caz nu comunica lui Henric oferta regelui.

Vernon

Spune ce vei voi, eu voi confirma cuvintele D-tale. Dar iată că-ți vine nepotul.

(Întră *Hotspur*, *Douglas*, ofițeri și soldați).

Hotspur

Unchiul meu s'a întors. Să se pună în libertate lordul Westmoreland. Ce știri ne aduci, unchiule?

Worcester

Regele vă oferă imediat bătălia.

Douglas

Să-i trimitem o desfidare prin lordul Westmoreland.

Hotspur

Lord Douglas, du-te de-l întâlnește și raportează-i cuvintele noastre.

Douglas

Cu plăcere și cu multă voință fac acest lucru.

(Iese)

Worcester

Nicio încercare de milostivire la rege.

Hotspur

Nu cumva i-ai cerșit-o? Să te păzească D-zeu!

Worcester

I-am vorbit cu blândete de durerile noastre, de jurământul său călcat, dar în loc să se 'ndrepte în mod onorabil, se leapădă de ceiace a jurat, ne acuză de rebeliune, de trădare și vrea să ne pedepsească obrăsnicia prin arme.

(Douglas revine)

Douglas

La arme, gentilomi, la arme! Am aruncat o desfiare la adresa regelui Henric. Westmoreland, care servește de ostatec, i-o va aduce la cunoștință. Atașul este, așa dar, de neînlăturat.

Worcester

Prințul de Galles a venit în fața regelui și, nepoate, te-a cerut să te bați cu el.

Hotspur

Aș vrea ca cearta să se liniștească pe capetele noastre și ca astăzi nici-un om să nu piardă răsuflarea, afară, de mine sau de Henric Monmouth! Spune-mi cum s'a exprimat el? Părea disprețuitor?

Vernon

Nu, zău. În viața mea n'am auzit o cerere făcută mai modest, ca și când era vorba de un frate ce provoacă pe alt frate la o luptă oarecare. Ți-a încuviințat toate meritele ce poate să le aibă un om, mărinind laudele sale cu o elocință princiară. A vorbit de faptele D-tale strălucite ca o cronică, punându-te deasupra oricărei

laude și stimând aceste laude deasupra valorii D-tale. Apoi, cu o franchețe de prinț, s'a tratat pe el însuși cu severitate, acuzând rătăcirile tinereții sale și punând în aceasta atâta grație, încât părea că are dublul talent de a propovădui și de a învăța. După ce a spus acestea, a tăcut. Lasă-mă să-ți spun, dragă Harry, dacă survin pericole în această zi, niciodată Anglia nu va fi avut o speranță așa de frumoasă și așa de nesocotită.

Hotspur

Vere, cred că nebuniile lui ți-au întors capul. Eu n'am auzit vorbind niciodată de un prinț așa de desfrânat. Dar fie ce-o vrea să fie! Eu, înainte de a se face noapte, îl voi avea așa de strâns în brațele mele de soldat, că se va încovoia sub mângâierile mele! La arme, prieteni! La arme! Să ne grăbim. Tovarăși, soldați, amici, îndepliniți-vă datoria mai bine decât pot eu spune, neavând darul vorbirii pentru a înflăcări sângele prin convingere deplină.

(Intră un mesager)

Mesagerul

Milord, scrisori pentru D-voastră.

Hotspur

N'am timp să le citesc! Gentilomi, viața e scurtă, dar aceste scurte momente dac'ar trebui să le risipim, ar fi încă prea lungi, chiar dacă viața, călare pe acul unui cadran, ar sfârși sfârșitul orei. Dacă vom trăi, trăim pentru a nimici pe regi. Dacă vom muri, moartea va fi frumoasă pentru că prinții vor muri cu noi. Cât despre ceiace privește conștiința noastră, bătălia este lucru legitim, când ea are de scop justiția.

(Intră un al doilea mesager)

Mesagerul II

Milord, preparați-vă ! Regele înaintează iute.

Hotspur

Îți mulțumesc pentru că mi-ai întrerupt discursul, căci nu sunt deloc obișnuit să vorbesc. Un ultim cuvânt și mă duc de aici : Să facă fiecare ce poate. Eu trag sabia mea pentru a colora oțelul cu sângele cel mai ilustru ce voi putea întâlni în manevrările din această zi periculoasă. Acum : Speranță, Percy ! Înainte ! Toate instrumentele de război să răsunе ! Ne vom îmbrățișa la această muzică, căci așa paria pe cer și pe pământ, că mulți dintre noi nu vor reînnoi o asemenea mărturie de prietenie.

(Sunete de trompetă. Ei se îmbrățișează)

SCENA III

Un șes aproape de Shrewsbury. Mișcare de trupe.
Lupte parțiale. Larmă de bătae.

(Intră Douglas și Blunt)

Blunt

Cine ești tu care în bătălie mă întâlnești mereu ?
Ce onare cauți tu pe capul meu ?

Douglas

Află că numele meu e Douglas. Dacă te-am urmărit cu atâta îndârjire, am făcut-o pentru că mi s'a spus că ești un rege !

Blunt

Ți s'a spus adevărul.

Douglas

Lordul Staffard a plătit scump astăzi asemănarea sa cu tine, căci luându-l drept rege, această spadă a pus sfârșit zilelor sale. Așa va fi și cu tine dacă nu te vei preda !

Blunt

Nu sunt născut pentru a mă preda, scoțian orgolios și tu ai să găsești un rege care va răsbuna moartea lordului Staffard !

(Ei se bat. *Blunt* e ucis)

(Intră *Hotspur*)

Hotspur

O, Douglas ! Dacă te-ai fi bătut așa la Holmedon, n'aș fi triumfat niciodată biruind un scoțian !

Douglas

Totul s'a sfârșit. Victoria e a noastră. Aici zace regele fără suflare.

Hotspur

Unde ?

Douglas

Aici !

Hotspur

Aici, Douglas ? Nu, eu îi cunosc fața. Era un brav cavalier cu numele de Blunt, care semăna cu regele.

Douglas (către corpul lui Blunt)

Du-te, smintitul, cu sufletul tău și ți-l întovărășește pe unde va merge. Scump ai plătit un titlu, nedrept împrumutat? Pentruce mi-ai spus că erai rege!

Hotspur

Printre acei cari se bat, mulți poartă vestminte asemănătoare cu ale regelui.

Douglas

Pe spada mea! Voi ucide toate acele vestminte! Voi masakra toată garderoba lui, bucată cu bucată, până ce voi întâlni pe rege.

Hotspur

Înainte! Soldații noștrii se poartă vitejește!

(Ies. Alte mișcări. Vine *Falstaff*)

Falstaff

Din Londra am scăpat fără să-mi regulez socotelile, dar tare mi-e frică să nu le regulez aici. În locul acesta însemnările¹⁾ ce se fac, ți le fac pe cap! Incet! Cine-i acolo? Sir Walter Blunt! Iată o mare cinste pentru mine, iar pentru D-ta onoarea este acum acolo sus! Ce vanitate! Eu sunt tot așa de cald ca și un plumb topit și zău, tot așa de greu! Dar să mă ferească D-zeu de plumb! N'am nevoie să cântăresc mai mult decât burta mea! Mi-am lăsat ceata, de golani acolo unde au să fie la sigur piperati. Nu mi-au mai rămas decât trei în viață din cei o sută și cincizeci și, și aceștia, buni cel mult să cerșească toată viața lor, la porțile orașelor. Dar cine vine?

1) Falstaff vrea să spună de însemnările ce le face chelnerul unei berării pentru a ține socoteala de paharele băute de consumatori.

(Intră Prințul Henric)

Prințul Henric

Ce, tu stai aci fără să faci nimic? Imprumută-mi spada ta. Mulți nobili au căzut loviți mortal sub potcoavele cailor inamici și moartea lor n'a fost încă răsbunată! Imprumută-mi spada!

Falstaff

Hal, te rog, lasă-mă nițel să respir. Niçi chiar turcul Gregor ¹⁾ n'a făcut atâtea fapte vitejești câte am făcut eu astăzi! Am regulat contul lui Percy, soarta lui e sigură.

Prințul Henric

Da, da! Trăește pentru-ca să te omoare. Imprumută-mi spada.

Falstaff

Nu, Hal! Doamne ferește! Dacă Percy trăește încă, nu vei căpăta sabia mea. Dar dacă vrei, ia-mi pistolul.

Prințul Henric

Dă-mi-l! Cum! E încă în tocul lui?

Falstaff

Da, Hal. Fierbinte! De tot fierbinte! Iată dece se pustiește un oraș ²⁾.

(Prințul trage o sticlă de vin din tocul pistolului)

1) E vorba de Gregor VII, numit Hildebrand.

2) Joc de cuvinte: *Sack* vrea să spună vin și *to sack*, a pustii.

Prințul Henric

Ce! E timpul să glumești și să râzi?

(El aruncă sticla de cap și iese)

Falstaff

Drace! Dacă Percy trăește încă, îl voi străpunge! Să vie numai în drumul meu și vom vedea. Altfel, dacă nu vine și dacă mă voi duce vreodată la el, din propria mea pornire, să-mi facă din trup un cotlet. Nu-mi place deloc onoarea ce se strâmbă și de care se bucură acum Sir Walter. Lasă-mi viața, Doamne! Dacă voi putea s'o păstrez, cu atât mai bine. Dacă nu, onoarea va veni pe neașteptate și asta va fi sfârșitul,

(Iese)

SCENA IV

O altă parte a câmpului de luptă.

(Alarmă. Mișcare de trupe. Intră *Regele Henric, Prințul Henric, Prințul John și Westmoreland*).

Regele

Te rog, Henric, retrage-te. Sângele tău curge 'n valuri ¹⁾. Lord John de Lancastre, întovărășește-l!

Prințul John

Nu, milord, până nu voi sângea și eu ca el.

1) Prințul Henric, fu, într'adevăr rănit de-o săgeată.

Prințul Henric

Rog pe Majestatea Voastră să se întoarcă pe câmpul de luptă, pentru că absența Voastră ar descuraja pe amicii noștri.

Regele

Așa am să fac. Milord de Westmoreland, du-l în cortul său.

Westmoreland

Veniți, milord, vă voi conduce în cortul Vostru.

Prințul Henric

Să mă conduci, milord? N'am nevoie de ajutorul D-tale. Cerul se opune ca o așa de ușoară sgârietură să îndepărteze pe Prințul de Galles de pe un câmp de luptă ca acesta, unde noblețea, boită cu sânge, este călcată în picioare, unde armele rebelilor triumfează în masacrări!

Prințul Jean

Ne pierdem timpul. Vino, vere Westmoreland, datoria ne va arăta drumul. Pentru numele lui D-zeu, vino!

(Prințul Jean și Westmoreland ies)

Prințul Henric

Pe toți sfinții! M'ai înșelat, Lancastre! Nu te credeam așa de curajos! Eu te iubeam ca un frate, John, dar acum te respect ca pe sufletul meu.

Regele

L'am văzut ținând piept lui Percy, cu o ținută pe care n'aș fi bănuț-o la un răsboinic așa de tânăr!

Prințul Henric

Acest copil ne dă curaj la toți!

(Iese)

(Alarmă. Intră *Douglas*)

Douglas

Încă un rege. Se înmulțesc ca și capetele Hydrei!¹⁾ Eu sunt Douglas, fatal tuturor acelor care poartă aceste haine! Cine ești tu, tu care imiți persoana regelui?

Regele

Sunt regele și inima mea regretă, Douglas, că tu ai întâlnit de atâtea ori numai umbra mea, în loc d'a mă întâlni în persoană. Eu am doi copii cari caută pe Percy și pe tine pe câmpul de luptă. Dar pentru că te am așa de fericit sub mână, ne vom lupta. Apără-te!

Douglas

Mi-e teamă să nu fii un alt imitator, și totuși, zău, tu ai ținuta unui rege! Oricine-ai fi, îmi vei aparține și te voi învinge.

(Ei se bat. În momentul când regele este în pericol intră *Prințul Henric*)

Prințul Henric

Ridică-ți capul, mârșave scoțian, sau nu-l vei mai ridica niciodată! Spiritele lui Shirley, lui Staffard, lui Blunt planează pe armele mele! Prințul de Galles te

1) Hydra, după fabula mitologică, era un șarpe cu șapte capete cari creșteau pe măsură ce i se tăiau dacă nu i se răpuneau toate dintr'o singură lovitură.

desfide și el n'a luat cu împrumut niciodată fără să-și plătească datoriile.

(Se bat. *Douglas* fuge)

Liniștiți-vă, milord ! Cum se află Luminăția Voastră ? Sir Nicolas Gawsei și Clifton au trimis ajutoare. Mă duc să întâlnesc pe Clifton.

Regele

Stai și respiră puțin. Ți-ai rescumpărat reputația pierdută și ai probat că viața mea îți este scumpă, aducându-mi un așa de brav ajutor.

Prințul Henric

O, cerule ! Ce nedrepti au fost cu mine ! M'au insultat până'ntr'atâta încât pretindeau că doream moartea Voastră ! Dacă ar fi fost așa, aș fi putut lăsa nerespectoasa mână a lui Douglas să cadă asupra Voastră ! El vă expedia pe cealaltă lume tot așa de iute ca toate otrăvurile din lume și cruța o trădare fiului Vostru.

Regele

Aleargă de întâlnește pe Clifton. Eu voi întâlni pe Sir Nicolas Gawsey.

(*Regele iese*).

(*Intră Hotspur*).

Hotspur

Dacă nu mă'nșel, tu ești Henric Monmouth ?

Prințul Henric

Vorbești ca și când aș vrea să-mi neg numele meu !

Hotspur

Al meu este Harry Percy !

Prințul Henric

Așa dar am în fața mea pe cel mai viteaz rebel ! Eu sunt Prințul de Galles ! Nu te gândi Percy, să rivalizezi mai departe gloria cu mine. Două planete nu se mișcă în aceeași sferă ; o Anglie n'ar ști să suporte dubla domnie a unui Harry Percy și a unui Prinț de Galles.

Hotspur

Harry ! Momentul a venit când unul din noi doi trebuie să dispară. Să dea D-zeu ca renumele tău în arme să fie tot așa de mare ca și al meu !

Prințul Henric

Il voi face mai mare înaintea de a te părăsi ! Voi secera onoarea care îmbobocește coiful tău eroic, pentru a încorona cu ea capul meu !

Hotspur

Eu nu mai pot suporta mult timp lăudăroșia ta !

(Se bat).

(Intră *Falstaff*)

Falstaff

Bine ai spus, Hal ! Pe el, Hal ! Sincer vă spun, asta nu e un joc de copii.

(Intră *Douglas*. El se bate cu *Falstaff* care cade făcându-se că moare. *Douglas* iese. *Hotspur* este rănit și cade.)

Hotspur

O, Harry, mi-ai luat tinerețea, dar regret mai puțin pierderea unei vieți fragile, decât titlurile pe cari mi le răpești. O, gândul meu suferă mai mult decât carnea mea, de rănilile făcute cu spada ta! Dar gândul este sclavul vieții și viața măscăriciul timpului! Și timpul care domină lumea întreagă, trebuie să se oprească într'o zi! Aș putea profetiza dacă mâna rece și pământoasă a morții nu mi-ar reține limba! Nu, Percy, tu ești praf și hrană pentru...

(Moare).

Prințul Henric

Pentru viermi, voinice Percy! Adio, inimă mare! Cum te scade o ambiție rău urzită! Când acest corp era încă însuflețit, un regat era prea mic pentru el, prea neînsemnat spațiu! Acum, doi pași de pământ murdar îi vor ajunge! Acest pământ, care-ți ține cadavrul, nu ține viu un nobil mai brav decât tine! Dacă ai mai putea încă simți amabilitatea mea, atunci aș pune frâu laudelor mele. Permite-mi să-ți acoper figura ta mutilată. Te stimez prea mult pentru a nu mă felicita de a fi îndeplinit acest rit al dragostei. Adio! Du-ți gloria cu tine în cer. Trădarea tă rușinoasă va dormi cu tine în mormânt și nu va fi amintită prin nici un epitaf!

(El zărește pe *Falstaff* jos)

Ce! Cum! O veche cunoștință! Bătrân prietin! Atâta carne n'ar putea păstra un pic de viață! Adio sărmane Jack! Aș fi părăsit mai bine și mai ușor ceva mai bun decât tine. Moartea ta mi-ar face un mare

gol, dac'aș mai fi ușuratec. În această bătălie sângeroasă, dacă moartea a lovit amici așa de scumpi n'a lovit însă, așa de grași! Te voi îmbălsăma numai decăt. Până atunci, rămâi aici în sângele nobilului Percy!

(Iese)

Falstaff (sculându-se încet)

Să mă'nbălsămeze! Dacă mă vei îmbălsăma astăzi, îți voi da voie să mă pui la saramură și mâine să mă mănânci! Zău, era și timpul să mă fac că mor! Altfel acest înverșunat, arțăgos, Termagant de Scoțian, m'achita de datorii! M'ar fi pus la saramură! Să mă fac că mor? Mint! Nu m'am făcut deloc că mor. A muri este a fi un imitator, căci mortul este numai imitatorul unui om, care nu are viața unui om. Pe când imitarea morții, când este un mijloc de a trăi, nu este imitare, ci reprezentarea imaginii adevărate și perfectă a vieții. Cea mai bună parte a valorii și vitejiei este — prudența; și prin această parte nobilă mi-am salvat viața. La dracu! m'am speriat de această iarbă de pușcă de Percy, deși e mort! Dacă s'ar preface și dacă se va scula? Dacă s'ar preface mai bine decăt mine!? Mă duc să m'asigur de el; voi jura de a-l fi ucis. Ar putea să se scoale tot așa de bine ca și mine! Numai un martor ar putea să mă desmintă și nimeni nu mă vede. Așa dar, marțafoiule, (il injunghie cu pumnalul) încă o rană în șolduri și vino cu mine.

(El pune cadavrul lui *Hotspur* pe spate).

(Intră *Prințul Henric* urmat de *Prințul Jean*).

Prințul Henric

Vino, frate Jean, tu te-ai servit cu voinicie de sabia ta virgină.

Prințul Jean

la uitate! Ce-i acolo? Nu mi-ai spus tu că omul acela gros e mort?

Prințul Henric

Intr'adevăr! L-am văzut mort, fără respirație, acoperit de sânge, la pământ! Ești viu? Sau este o iluzie a ochilor noștrii? Te rog, vorbește! Nu vrem să ne credem ochilor noștrii; trebuie să te auzim. Tu nu ești ceiace pari să fii!

Falstaff

Nu, asta e sigur! Eu nu sunt un om dublu¹⁾, dar dacă nu sunt Falstaff, atunci sunt un Jack. (Aruncând corpul jos). Iată Percy. Dacă tatăl vostru vrea să-mi acorde vre-o onoare, va fi foarte bine. Dacă nu, să ucidă el însuși pe Percy cel apropiat. Sper să deviu pentru aceasta sau conte sau duce! Vă asigur.

Prințul Henric

Pe Percy eu l-am ucis. Cât despre tine te-am văzut mort.

Falstaff

Tu! Doamne, Doamne, ce mincinoasă-i lumea! Eram jos, fără de suflare. El deasemenea. Deodată ne scularăm și ne băturăm o oră întreagă după orologiul din Shrewsbury. Vreți să credeți, cu atât mai bine. Nu vreți să credeți cu atât mai rău și dacă nu cred aceia a căror datorie este de a recompensa vitejia, să cadă păcatul pe capetele lor. Voi susține până la moarte că eu i-am făcut această rană la șold. Dacă acest om ar fi încă viu și dacă

1) Adică nu sunt Falstaff și Percy în același timp.

m'ar desminti, l'aş face să înghită o bucată din sabia mea!

Prințul Jean

Iată cea mai ciudată istorie ce mi-a fost dat s'aud vre-odată!

Prințul Henric

Omul acesta, frate Jean, este un pişicher din cei mai ciudați!... Aide, du-ți cu mândrie povara ta pe umeri. Din partea mea, dacă o minciună poate să-ți fie favorabilă, voi dauri-o cu cei mai buni termeni ce voi fi putut găsi. (Se sună retragerea). Trompetele sună retragerea. Ziua e a noastră. Vino, frate, să ne ducem până la extremitatea câmpului de luptă spre a vedea cari din amicii noștrii trăesc și cari au murit.

(Prințul Henric și Prințul Jean ies)

Falstaff

Am să-i urmez, cum se zice, pentru a fi recompensat. Acela care mă va recompensa, D-zeu să-l recompenseze la rândul său! Dacă voi deveni mare, mă voi îngrășa mai puțin, căci mă voi purifica, voi renunța la vin și voi trăi întocmai cum se cuvine să trăiască un nobil!

(Iese luând cu el cadavrul).

SCENA V

O altă parte a câmpului de luptă.

Trompetele sună. Intră *Regele Henric, Prințul Henric, Prințul Jean, Westmoreland* și alții, cu *Worcester* și *Vernon* prizonieri.

Regele

Așa și-a găsit rebeliunea întotdeauna pedeapsa sa, viclene Worcester! Nu vă trimisesem noi cuvinte de grație, de iertare, de dragoste, la voi toți? Tu ai expus contrariul ofertelor noastre, ai abuzat de încrederea nepotului tău. Trei cavaleri, dintre partizanii noștri, sunt astăzi morți! Un nobil conte, mulți alții încă și cari ar fi vii astăzi dacă, ca un creștin, ai fi dus sincera mea solie armatelor.

Worcester

Ceiace am făcut, o cerea scăparea mea. Eu suport cu răbdare această soartă, pentru că ea cade de neînălăturat pe capul meu!

Regele

Duceți pe Worcester la moarte și pe Vernon la fel. Noi așteptăm venirea altor vinovați.

(*Worcester* și *Vernon* ies escortați de gărzi).

Prințul Henric

Nobilul scoțian, lordul Douglas, văzând că norocul se întoarce contra lui, văzând pe nobilul Percy ucis; că toți oamenii săi fug, s'a pus și el pe fugă cu ceia-

ce a rămas. Dar căzu depe înălțimea unei còline și a fost așa de strivit, că urmăritorii puseră mâna pe el. Acest Douglas este în cortul meu. Rog pe Majestatea Voastră să binevoiască a mi-l da mie pentru a face din el ce voi voi.

Regele

Din toată inima.

Prințul Henric

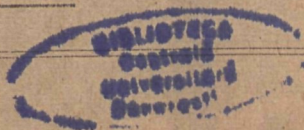
Atunci, frate Jean de Lancastre, ție îți aparține să îndeplinești un act de generozitate. Du-te la Douglas și liberează-l după placul său și fără preț de rescumpărare. Curajul său, care s'a imprimat pe coifurile noastre, ne-a învățat să onorăm acțiunile strălucitoare, chiar la adversarii noștri.

Regele

Nu ne mai rămâne decât să ne împărțim forțele. Fiul meu John și D-ta vere Westmoreland, veți merge în grabă spre York pentru a întâlni pe Northumberland și pe prelatul Scroop, care, după cum am auzit spunându-se, sunt armați. Eu și fiul meu Henric, ne vom duce spre Țara Galilor pentru a ne lupta cu Gwendower și contele de March. Rebeliunea nu va mai exista în această Țară, dacă va fi suferit înfrângerea unei zile ca acestea. După o asemenea victorie, nu trebuie să ne liniștim înainte de a fi recâștigat toate bunurile noastre!

(les toți).

SFÂRȘITUL ACTULUI V



SFĂRȘITUL PĂRȚII I-a
— DIN —
REGELE HENRIC IV-lea ¹⁾

VERIFICAT
1987

1) Partea II din Henric IV a cărei reconstituire este mult mai bogată decât I-a, înveselită de humorul lui sir John Falstaff și de fanfaronada lui Pistolet, va apărea în curând.

Cu toate că partea II este o continuare a părții I-a, totuși fiecare în parte poate fi considerată ca operă completă.

REPUBLICA ROMÂNIA
MINISTERUL CULTURII
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
1987

VERIFICAT
2007

In aceeaș editură

—
AU APĂRUT:

Pentru Băeți și Fete mai mari de 15 ani, de *Jean Jinnée*. Interesant studiu Psihologic sexual ce tratează chestiunile vitale ale tineretului nostru și desvăluie, cu o îndrăsneală puțin cunoscută, secretele intime ale vieții, având ca bază sexualitatea. Prețul Lei . . . 20,—

Partea I din Henric IV, dramă în 5 acte de *William Shakespeare*, traducere în proză de *I. C. Jinga*.

ÎN CURS DE APARIȚIE:

Partea II din Henric IV, dramă în 5 acte de *William Shakespeare*, traducere de *I. C. Jinga*.

Onanismul la femei, studiu medico-filozofic de *Dr. Pouillet*, traducere de *Jean Jinnée*.

Theodora, zguduitoare tragedie în 5 acte de *Victorien Sardou*, traducere de *I. C. Jinga*.

Prostituția, studiu Psihologic-sexual urmat de romanul unei vieți desfrânate de *Jean Jinnée*.

Genevieve Burnet, roman de *Jean Thorel*, traducere de *I. C. Jinga*.

În editura „Cultura Românească” București a apărut:
Minciuna Sabine, roman de *P-ssa Olga Cantacuzène-Altieri*, traducere de *I. C. Jinga*.

TIPOGRAFIA GHEORGHE N. VLĂDESCU ȘI FIUL
CÂMPULUNG—MUSCEL

3198. 26.

